svensk veterinär tidning

4 • APRIL • 2017 • VOLYM 69

Att läsa till veterinär i Köpenhamn

Oslerus osleri-infektion hos hund

Debatt om veterinärförbundets framtid

Foto: Jens Fink-Jensen

MEDIVET

Animal X-ray Solutions

Nordic Specialists for Veterinary Digital Radiography

Det är insidan som räknas!

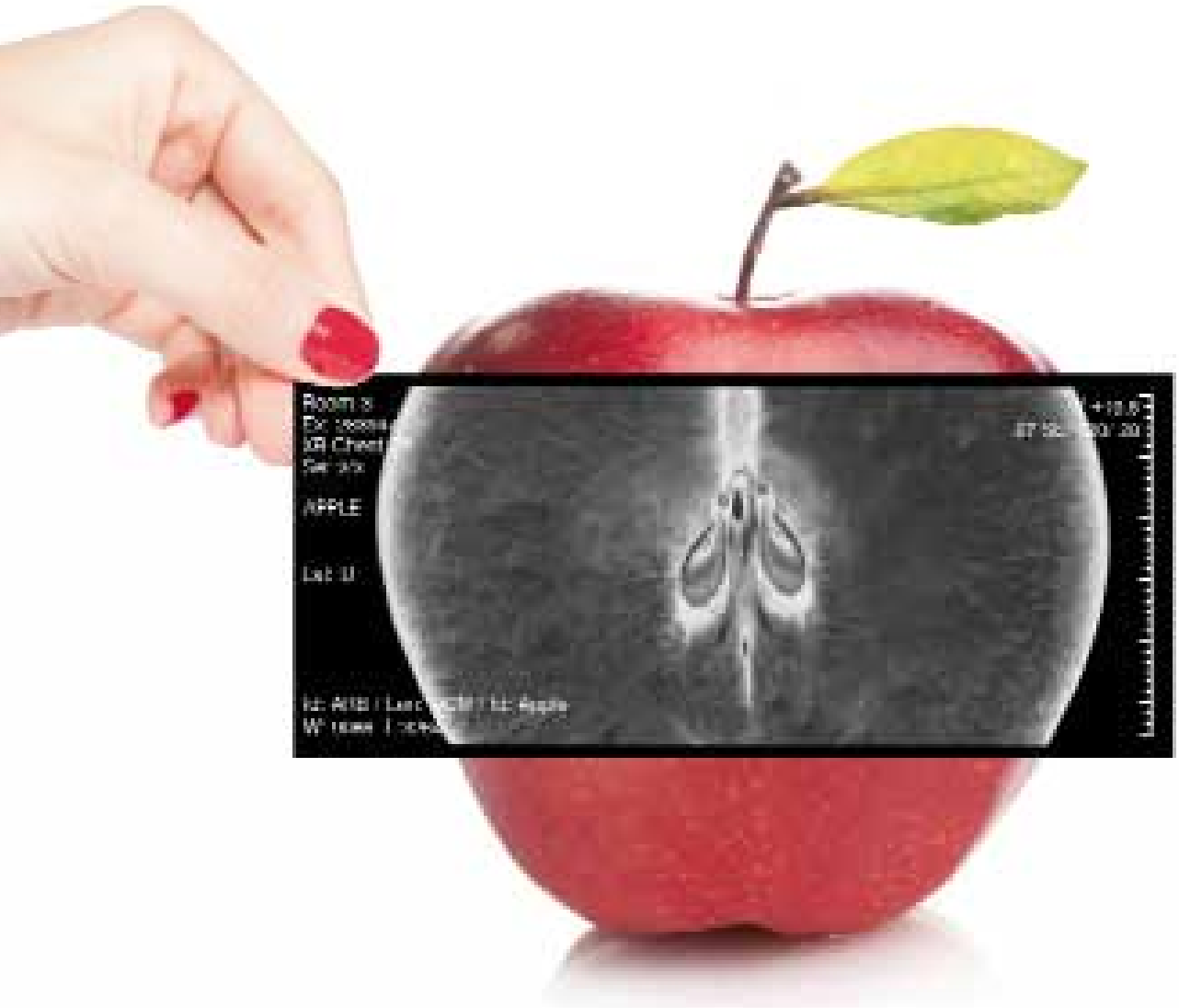

Kontakta Medivet för din Bästa Röntgenaffär!

Förmånlig Leasing garanterar en trygg investering!

www.medivet.se info@medivet.se +46 (0) 431 244 00

Medivet Scandinavien AB, Ängelholm, Sverige

SVERIGES
VETERINÄRFÖRBUND
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**

E-POST: *kansli@svf.se*
HEMSIDA: *www.svf.se*
TELEFONTID: Mån–tors 9.00–16.00,
Fre 9.00–15.00,
lunchstängt 11.30–13.00

KANSLI
TELEFON: 08-545 558 20
TELEFAX: 08-545 558 39

Ordförande
MARJA TULLBERG, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 22
MOBIL: 072-748 78 98
E-POST: *ordforande@svf.se*

Kansli- och ekonomichef
PER CARLSSON, *pol mag*
TELEFON: 08-545 558 21
MOBIL: 070-567 12 35
E-POST: *per.carlsson@svf.se*

Chefjurist
JESSICA BERLIN, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 25
MOBIL: 073-540 08 00
E-POST: *jessica.berlin@svf.se*

Informationschef
JOHAN BECK-FRIIS, *leg vet*
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: *johan.beck-friis@svf.se*

Generalskreterare SVS
VAKANT

Förbundsjurist
HENRIK SJÖSTEN, *jur kand*
TELEFON: 08-545 558 26
MOBIL: 070-625 64 44
E-POST: *henrik.sjosten@svf.se*

Redovisningsansvarig
LINDA WIKSTRÖM, *ekonom*
TELEFON: 08-545 558 23
E-POST: *linda.wikstrom@svf.se*

Administratör SVF
KARIN HENRIKSSON
TELEFON: 08-545 558 28
E-POST: *karin.henriksson@svf.se*

Administratör SVS
VASSO NORLUND
TELEFON: 08-545 558 27
E-POST: *vasso.norlund@svf.se*

Ekonomiassistent
CAROLA ERIKSSON
TELEFON: 08-545 558 31
E-POST: *carola.eriksson@svf.se*

Bankgiro: 530-52 22

SVENSK
VETERINÄRTIDNING
se sista sidan

Obekväma beslut

ALLA HAR VI VARIT DÄR – i en situation där vi har varit tvungna att ta beslut som av en eller annan anledning inte har känts bra. Det har varit emot egna principer, det har drabbat någon, det har gett konsekvenser, fler än de önskade. Men det har av andra skäl varit nödvändigt.

Ett sådant beslut kan vara svårt att förstå för den som inte är insatt, eller den som är drabbad av dess konsekvenser. På sociala medier ser man dagligen folk som högljutt uttalar sig om beslut som upplevs som korkade eller rent av illvilliga. Ibland leder det till mer eller mindre uttalade drev, egentligen helt obefogade men grundade i okunskap om varför beslutet ser ut som det gör.

Veterinärer är som bekant utsatta för detta, inte bara kopplat till obekväma beslut men kanske särskilt då. Är drevet igång är vi många gånger förhindrade att gå i svaromål då vi lyder under tystnadsplikten. Ibland är det heller inte att föredra att gå i svaromål även om man kan – det är sällan något vunnet då man omöjligen kan ge all den bakgrund eller kunskap man själv har. Att tro att man kan ”vinna över” den som har drabbats är ofta orealistiskt. När det handlar om sociala eller konventionella medier får man ibland förlita sig på att läsaren förstår att det inte är hela bilden som beskrivs.

Generellt sett är vi veterinärer väl införstådda med att kolleger behöver ta obekväma beslut. Vi är en i vissa avseenden homogen grupp och vi har kunskap om hur det ser ut bakom kulisserna. Många har också smärtsamma erfarenheter av att vara utsatta för offentliga ifrågasättanden, utan att kunna försvara eller förklara sig.

När vi rör oss utanför den rent veterinärmedicinska sfären har vi inte samma gemensamma grund och därför kommer inte förståelsen automatiskt. Vi har (bland många andra) arbetsgivare, regelsättare, normgivare och förbund som dagligen tar stora beslut som direkt eller indirekt påverkar oss. Beslut som vid en snabb anblick – eller för den delen, en lite längre titt – ter sig svårbegripliga. Och visst ska vi vara kritiska, visst ska vi ifrågasätta och granska. Men ju mer komplexa frågor det handlar om, desto mer tid måste man ägna åt att granska och förstå bakgrunden. Därför är det ett stort och arbetskrävande arbete att t ex svara på remisser, särskilt när man ska tala för Sveriges alla veterinärer.

Att ta obekväma beslut är att ta sitt ansvar: för djurens bästa, för veterinäryrkets bästa, för förbundets bästa. Med ordentligt på fötterna och med förvissningen om att man agerar rätt kan man stå stark även om vågorna går höga – men det tar på krafterna. Då är det skönt att ha kolleger – ja, en hel kår – med kunskap och förståelse i ryggen.

Vi har tagit ett antal obekväma beslut i styrelsen de senaste åren. Skälen har varit många och ofta komplexa, men vårt huvudfokus har alltid varit ett och samma: ett starkt förbund, en korrekt organisation och största möjliga medlemsnytta. Målbilden? En välsmord och effektiv organisation med medlemmen i första rummet.

LOTTA HOFVERBERG
ledamot i förbundsstyrelsen

Orion Pharma Animal Health | Box 520 | 192 05 Sollentuna | Tel 08-623 64 40 | www.orionvet.se

ledare L Hofverberg

Obekväma beslut 3

reportage S Fredriksson

Man får ett nytt språk på köpet 6

vetenskap – granskad artikel

Litteraturstudie
Oslerus osleri-infektion hos hund I Isaksson 11

månadens epiztel 17

vilken är din diagnos?

– Epizootologi 20
– Svar 48

allmänt

Jordbruksverket vill införa behandlingsrätt för djurvårdare J Beck-Friis 21

Här är avdragen du inte får missa
Veterinära deklarationstips 2017 J Berlin 23

fackliga frågan

Olika typer av föräldrapenning F Ritter 33

FVF informerar

Fördelar och nackdelar för arbetsgivare med kollektivavtal K Berggren 35

insänt

Öppet brev till SVFs styrelse
Sveriges Veterinärförbund – vart är du på väg?
C Arosenius m fl 37

Därför lämnade jag mitt arbete som general-sekreterare S Häusler 39

replik

Svar från förbundsstyrelsen om förändringsarbetet
M Tullberg 41

insänt

SVF och det nordiska samarbetet inom NKVet A Uggla 43

debatt

Låt inte Jordbruksverket äventyra djurens patientsäkerhet I Jansson 45

ansvarsärende

Utdragen utredning av halt häst J Beck-Friis 46

läkemedel 47

kanslinytt 47

noterat

- Fårförening tar avstånd från embryoöverföring 18
- Danmark vill ha EMA till Köpenhamn 20
- Spretande åsikter om värdet av förebyggande smittskydd 34
- Matfusk ska kunna ge fängelsestraff 40
- Ökad diabetesrisk för katter som äter torrfoder 44
- Grupphållning av hästar leder sällan till svåra skador 49
- Myndigheter utreder nya fall av ehec-infektion 50

litteraturtjänst 52

kongresser & kurser 53

kåseri

Mina favoritlärare R Krokfors Wretemark 57

Man får ett nytt språk på köpet

Att utbilda sig till veterinär i Köpenhamn, är det bättre, roligare, svårare? Vilka fördelar och nackdelar har man av att gå en utbildning på andra sidan sundet? Mikael Svensson som hunnit få lite perspektiv på studieåren i Danmark har några av svaren.

TEXT OCH FOTO:
SUZANNE FREDRIKSSON

UNGEFÄR 30 PROCENT av de veterinärer som utbildas i Danmark (2016 var intaget 183 av 687 sökande enligt siffror från UddannelsesGuiden) är svenskar. Många har ansökt både till Uppsala och Köpenhamn, ibland även till andra europeiska universitet. Mikael fick nobben i Uppsala, men lyckades ett år senare få sin ”uddannelse” på andra sidan sundet. Veterinärtidningen besökte honom på hans nuvarande arbetsplats, AniCura Läckeby Djursjukhus utanför Kalmar, för en pratstund om fördelar och nackdelar med att ha studerat ”någon annanstans”.

MIKAEL HAR ALLTID varit mycket målinriktad och han bestämde sig redan som sexåring för att bli veterinär. Det var i samband med att hans familj flyttade ut på landet till en by, Backa, nära Lessebo. Under hela uppväxten tillbringade Mikael all ledig tid hos grannen som hade mjölkkor.

– Jag deltog i allt som rörde djuren: mjölkning, skötsel, avelsplanering med mera. Hemma hade jag det mesta från grodyngel till katter och hundar, berättar Mikael.

Efter grundskolan började den intensiva jakten på de betyg som skulle öppna dörren till drömyrket.

– När jag gick ut gymnasiet hade jag MVG i nästan alla ämnen, något som antagligen ändå inte skulle räcka för att komma in på någon veterinärutbildning. Eftersom jag hade stor erfarenhet av praktiskt arbete med djur och dessutom var mycket motiverad sökte jag både i danskarnas Kvote 1 och i Kvote 2, förklarar Mikael och fortsätter:

– Kvote 1 är enbart betygsbaserad, men det finns möjlighet till extra poäng genom en ”hurtigstartbonus” till den som söker direkt efter gymnasiet. I Kvote 2 har man utöver betygen även möjlighet att tillgodoräkna sig andra meriter, Platserna fördelas 50/50 mellan Kvote 1 och 2.

Är det ett bra system tycker du?

– Absolut, det ger fler personer chansen att

KORT OM MIKAEL

Mikael är en äkta smålänning på 34 år som gärna håller sig i södra Sverige. Veterinärexamen 2011, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt 2015. Var kassör i Smådjurssektionen 2013–2016. Är en hängiven fågelskådare och medlem av Club 300 (observationer av 300 fågelarter). Jagar älg, ”sköt en tio–tolv-taggare förra året”, och vildsvin tillsammans med sin jämthundstik Tezzla. Flyttar snart från Kalmar till Lund. Pojkvännen Jonas och hans två katter, en main coon och en huskatt, ansluter senare.

få studera det de allra helst vill. Det finns ju ingenting som säger att den som har de allra högsta betygen blir en bättre veterinär än den som hamnar någon tiondel lägre i sammanräkningen. Jag blev antagen i Kvote 1, men det är många andra faktorer utöver bra betyg som avgör om man har fallenhet för yrket, kommenterar Mikael.

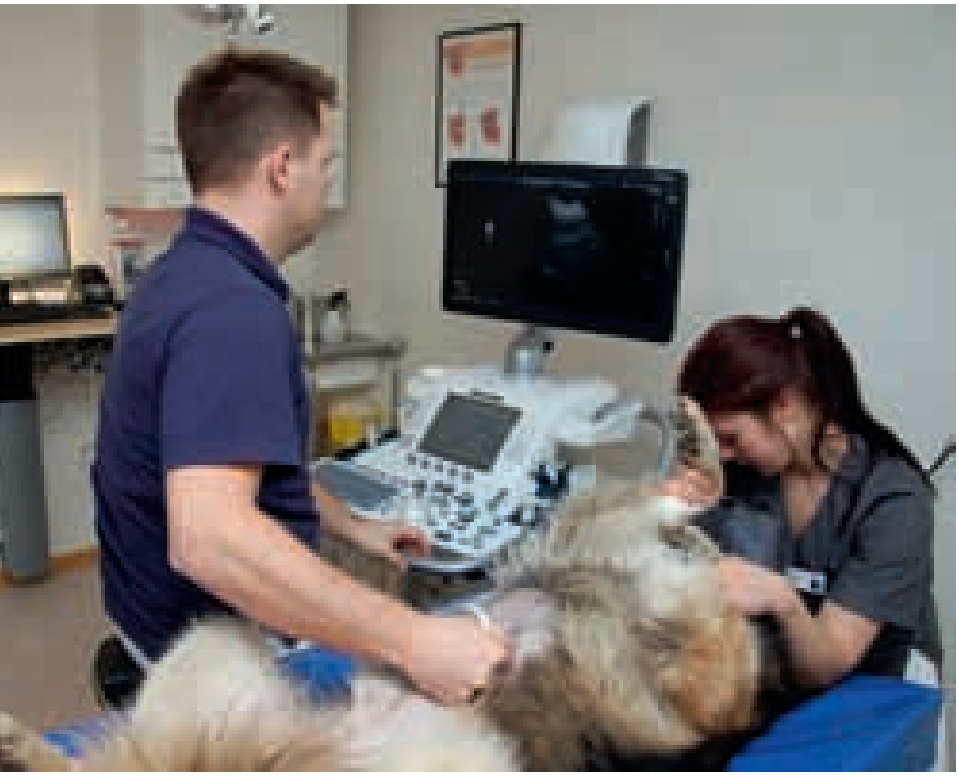

"Jag är mest intresserad av medicin och då hamnar man gärna hos smådjuren."

Även om chansen att söka med hjälp av arbetslivserfarenhet lockade, där Mikael har en bra meritlista med djurskötsel inom lantbruket, praktikplats på djursjukhus och sommarjobb som tillsynstekniker på slakteri, var det bara en av anledningarna till att han valde Köpenhamn. Det geografiska läget spelade stor roll för honom. Det går snabbare att åka till Köpenhamn från Växjö än till Uppsala.

Första ansökningen blev en besvikelse. Mikael blev inte antagen men fick en "standbyplats" till året därpå. Under tiden jobbade han som djurvårdare på Växjö Djursjukhus.

– Det visade sig vara guld värt när jag började på veterinärutbildningen. Jag visste mycket mer än de flesta av mina kurskamrater och jag fick också en bekräftelse på att jag valt rätt, kommenterar Mikael.

Att jämföra innehåll och kvalitet mellan den svenska och danska veterinärutbildningen är självklart inte möjligt om man bara har erfarenhet av den ena, men Mikael beskriver den danska som väldigt verklighetsförankrad, "det här *måste* ni kunna, det här kan ni läsa er till".

– Under den senare delen av utbildningen hade vi många och omfattande praktiska övningar där alla studenter gavs möjlighet att prova. Det finns gott om gris i Danmark och under en veckas griskirurgi tilldelades t ex varje grupp med tre studenter en gris varje dag och en lista på alla ingrepp som skulle göras.

– Även åtgärder på andra djurslag tränades på ett realistiskt sätt. Vi fick t ex öva fetotomi på tjurkalvar i en konstgjord livmoder, berättar Mikael. Han nämner att han hade en del etiska funderingar kring mängden djur som användes i undervisningen, men att de många övningarna i hög grad bidrog till att han kände sig väl förberedd när han började arbeta.

I Danmark börjar man utbildningen med en treårig bachelor för att sedan fortsätta på en två och ett halvt år lång kandidatutbildning. Då väljer man även inriktning mellan smådjurens sjukdomar, besättningshälsovård och livsmedelssäkerhet, hästens sjukdomar samt biomedicin. Det sista halvåret avslutas med ett specialarbete. Med tanke på Mikaels bakgrund bland mjölkkor valde han lite överraskande smådjursinriktningen.

– Idag handlar det så mycket om besättningsmedicin när det gäller produktionsdjur så det blev en vändning där. Jag är mest intresserad av medicin och då hamnar man gärna hos

smådjuren. Merparten av de svenska studenterna väljer häst och smådjur, medan danska studenter i allmänhet är mer intresserade av att jobba med produktionsdjur.

– Alla måste dock prova på allt och under det sista året har man klinikrotation på skolans samtliga avdelningar samt ett par veckor på olika arbetsplatser, berättar Mikael vidare.

Du verkar nöjd med utfallet av ditt studieval?

– Ja, det är jag. Jag har fått en bra utbildning och möjlighet att se mig om lite. Veterinärväsendet här hemma är ganska ”Uppsalafierat”. Det tar sig många uttryck, som deltagare på Veterinärkongressen förväntas man t ex hitta överallt i Ulltunaområdet, säger Mikael lite skämtsamt.

– Jag har också skaffat mig ett brett kontaktnät – det är inte bara svenskar som söker sig till Köpenhamn, utan även en del norrmän, islänningar och grönlänningar – och fått ett helt nytt språk på köpet. Även om jag är lite ringrostig nu så pratar jag bra danska och det händer till och med att danska turister som besöker Läckeby med sjuka djur frågar hur länge jag jobbat i Sverige.

Så gott som omedelbart efter examen satte Mikael upp nästa mål, att först bli specialist, sedan vidareutbilda sig till kardiolog.

– Det är den perfekta kombinationen av mina intresseområden, medicin och bilddiagnostik, kommenterar han.

Med en färsk specialistkompetens i bagaget byter han snart arbetsplats och lämnar Läckeby för Öresunds Djurklinik i Lund där han blir en av fyra veterinärer.

– Med de krav som ställs idag tycker jag att det ska bli skönt att bara jobba dagtid. Ett annat plus är att jag kommer att arbeta tillsammans med en av mina lärare från Köpenhamn, Miriam Höllmer, som är en välmeriterad kardiolog, säger Mikael. ■

Efter sex år på Läckeby Djursjukhus byter Mikael snart arbetsplats och får en tidigare lärare i Köpenhamn som ny kollega.

En rådgivare du kan lita på

PTK Rådgivningstjänst ger oberoende rådgivning om din tjänstepension till dig som är ITP-försäkrad och medlem i veterinärförbundet. Din arbetsgivare betalar in pengar till din tjänstepension ITP. Du påverkar själv hur pengarna ska användas.

Rådgivningstjänsten är kostnadsfri och PTKs lojalitet ligger bara hos de förbundsmedlemmar som använder tjänsten. PTK säljer inga försäkringar och får ingen provision. PTKs uppgift är helt enkelt att hjälpa dig att fatta kloka beslut utifrån din ekonomi, din familjesituation och dina önskemål.

Gå in på PTK Rådgivningstjänst redan idag:
https://secure.radgivningstjanst.se/

VI SLÄPPER 423 NYA HUND-FÖRSÄKRINGAR...

...TILL ATT BÖRJA MED

ANPASSAD FÖR DIN HUND

- UTÖKAD SJÄLVRISKPERIOD – 135 DAGAR
- REHAB OCH MEDICIN INGÅR
- MÖJLIGHET ATT UTÖKA MAXBELOPPET

OLIKA MEN LIKA TRYGGA! För att du ska veta precis vilken försäkring du ska välja, lanserar vi nu en labradorförsäkring, en basset houndförsäkring och 421 andra specialanpassade erbjudanden för vanliga och ovanliga hundraser. Vår skadestatistik sträcker sig långt tillbaka. Därför vet vi att behov, risker och besvär varierar kraftigt hundraser emellan. Vi gör det enkelt att vara trygg.

Vill du veta mer? Ring 0775-88 88 88 eller gå in på agria.se för att hitta din lokala säljare.

Agria Djurförsäkring är Länsförsäkringsgruppens specialistbolag för djur- och gårdsförsäkring.

Agria Djurförsäkring

IDA ISAKSSON, leg veterinär, klinikveterinär*
Handledare: Andrea Mårtensson, leg veterinär, specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt, Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg.

Litteraturstudie

Oslerus osleri-infektion hos hund

Oslerus osleri är en nematod som förekommer hos tama och vilda hunddjur i hela världen men är ovanlig i Sverige. Den ger upphov till karaktäristiska noduli vid trakeas bifurkation. Sjukdomsförloppet är ofta långsamt och av kronisk karaktär, men kan också vara akut insättande. Kliniska symtom är bland annat hosta, motionsintolerans och dyspné. Prognosen är vanligen god vid korrekt behandling, framför allt hos vuxna djur, men infektionen kan ha dödlig utgång. Litteraturstudien beskriver parasitens livscykel, förekomst, symtom, diagnostik och behandling.

Artikeln utgör författarens examensarbete för specialistkompetens i sjukdomar hos hund och katt.

granskad artikel

INLEDNING

Oslerus osleri, en nematod tidigare känd som *Filaroides osleri,* beskrevs första gången av Osler 1877 (5, 12, 18). Den förekommer i hela världen och orsakar karaktäristiska noduli vid trakeas bifurkation hos hund (22). Sjukdomsförloppet är ofta långsamt och av kronisk karaktär, men kan också vara akut insättande. Parasiten har endast rapporterats i Sverige ett fåtal gånger, men sannolikheten är stor att den är underdiagnostiserad.

OSLERUS OSLERI

Förekomst

O osleri förekommer i hela världen hos vilda hunddjur såsom australiensiska dingos, vargar och amerikanska prärievargar samt hos tama hundar (6, 8, 9, 16, 17, 28). Infektionen förefaller sällsynt hos räv och anses även relativt ovanlig hos tamhund internationellt (9, 28). Studier uppger olika prevalens hos vilda hunddjur beroende på var de genomförts geografiskt. Det finns skäl att misstänka att förekomsten är större än litteraturen anger. Många studier som gjorts på vilda djur har i huvudsak fokuserat på gastrointestinala parasiter, vilka framför allt diagnostiseras med fekal flotation som har låg sensitivitet för *O osleri* (27). I en studie återfanns parasiten hos 41,2 procent av 340 undersökta vildhundar och hos två av 13 rävar i Australien (9). I USA har den påträffats hos prärievargar i 18 delstater med en prevalens på mellan tre och 50 procent och i Kanada diagnostiserades den hos samtliga prärievargar som undersöktes i en studie (28).

Försök med att överföra *O osleri*-larver experimentellt från prärievargar till hundar har visat att hundarna inte utvecklade infektion (10). Infektionen är vanligare i miljöer där hundar vistas i nära kontakt med varandra såsom i kennlar (5).

I Sverige har bara ett fåtal fall av *O osleri* rapporterats. Det finns inga uppgifter på när den rapporterades i Sverige första gången (Giulio Grandi, Anna Lundén, SVA, pers medd 2016). 2005 påvisades den på Regiondjursjukhuset Strömsholm hos en inhemsk hund från norra Sverige (Katinka Odhelius, pers medd 2016), och 2010 diagnostiserades den på Blå Stjärnans djursjukhus i Göteborg hos en hund importerad från Norge (2). Sjukdomen är inte anmälningspliktig i Sverige.

Morfologi, livscykel och smittvägar

O osleri är en nematod som ingår i superfamiljen Metastrongyloidea. Den tillhörde tidigare genuset *Filaroides* och hette då *Filaroides osleri*. Parasiten har nyligen av morfologiska skäl fått ett eget genus med namnet *Oslerus* (24).

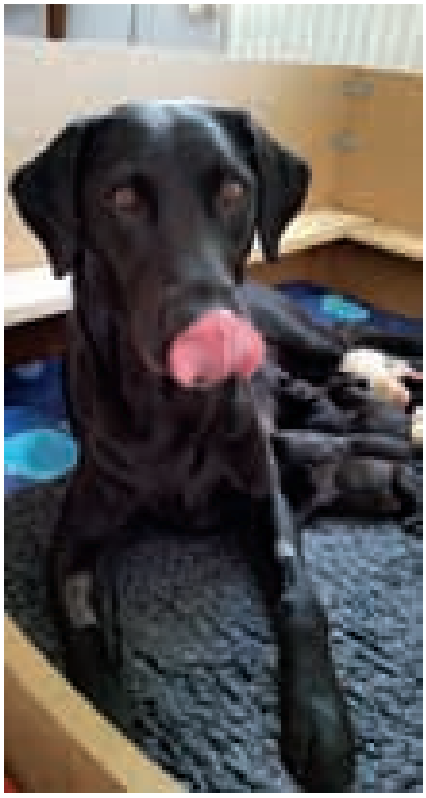

Foto: Lotta Gadd

Figur 1. *Symtomlösa tikar är den största smittkällan. Smittan överförs via saliven när en infekterad tik slickar sina valpar samt via regurgiterad mat.*

Livscykeln är direkt och parasiten har ingen mellanvärd till skillnad från övriga medlemmar i superfamiljen (8, 9, 11, 21, 25). Det är förstastadielarverna, L1, som är infektiösa (6).

Symtomlösa tikar är den största smittkällan (8, 19) (Figur 1). Intrauterin överföring förekommer inte men infektionen sker ofta tidigt i livet. Valpar från en smittad tik kan infekteras vid sex veckors ålder (8).

I studier har infektionen överförts experimentellt från hund till hund via oral administrering av ägg och larver (8, ➤

16, 21, 25). Hos tamhundar verkar smittan framför allt ske via saliven, medan den hos vilda arter huvudsakligen sker via intag av regurgiterad mat (6, 9). Larver kan även utsöndras via avföringen (5, 16) och kan således infektera hundar som äter smittad avföring (24). Eftersom larverna ofta är omogna och orörliga eller döda i avföringen är detta inte den huvudsakliga smittvägen (8, 9, 16, 17, 25).

Efter intag av larver kommer de infektiösa L1 (Figur 2a) från tunntarmen via lymfatiska kärl eller blodkärl till lungkapillärerna, och via dessa vidare in i lungparenkymet. Alla fem larvstadierna utvecklas i lungan och parasiten migrerar upp i trakea som vuxen (8).

Prepatensperioden är tio till 21 veckor. Larver kan ses i trakea cirka 70 dagar efter exponering för smittan (8). Inom två till tre månader stimulerar den vuxna parasiten sitt värddjur till en granulomatös reaktion, vilket ger upphov till noduli i mukosans yta i distala trakea, i dess bifurkation och/eller i de primära bronkerna. Noduli varierar i längd mellan 1 och 20 mm och ligger upp till 10 mm djupt. I vissa fall bildar de så stora massor att de obstruerar trakeas lumen (4, 8, 14) (Figur 2b). Varje nodulus innehåller upp till 100 hoprullade vuxna parasiter som omges av ett tunt fibröst hölje med angränsande infiltrat av lymfocyter och plasmaceller (6, 8). Storleken på noduli är relativt hur många parasiter de innehåller (14).

De vuxna parasiterna är 4–15 mm långa (11). Honorna är dubbelt så långa som hanarna och är ovovivipara (25). Äggen är larvala och tunnväggiga, 60 till 90 µm i diameter och läggs i trakeas lumen där även L1 återfinns (5, 22). Larverna har en karaktäristisk s-formad knick på svansen. De transporteras med hjälp av den mukociliära apparaten upp till munhålan och sväljs eller utsöndras via saliven (5).

Drabbade djur

Hundar i alla åldrar kan drabbas. Sättet parasiten smittar på gör att det oftast är unga hundar som infekteras (8). Vanligaste åldern vid diagnos är sex månader till två år (3, 8, 28). Ingen ras- eller könspredisposition föreligger (8, 9, 28).

Kliniska symtom

Symtom hos naturligt infekterade valpar ses vanligen vid fyra till sex månaders ålder, i vissa fall redan vid 2,5 månaders ålder (8).

Infekterade hundar uppvisar ofta relativt milda respiratoriska symtom. Sjukdomsförloppet är långsamt med symtom som utvecklats under en längre tid, flera månader upp mot ett år (5, 19). Studier har även beskrivit fall med akutare förlopp där symtomen kommit plötsligt över bara något dygn och varit av allvarligare karaktär med raspande och förstärkta andningsljud, abdominell andning, inspiratorisk dyspné, cyanos och spasmer (22, 28).

Det är framför allt noduli som orsakar de kliniska symtomen. Inflammation i trakea och bronker kan leda till bronkospasm vilket ger upphov till en kronisk ickeproduktiv hosta, pipande och väsande andning, motionsintolerans samt intermittent andnöd (19). Vid en massiv infektion kan L4 och L5 orsaka allvarliga lesioner i lungparenkymet med respiratoriska tecken som följd, utan att trakea ännu är involverad (1).

Kraftigt drabbade hundar kan uppvisa sekundära förändringar som bakteriell bronkit, pneumoni, pneumotorax, lungödem och kakexi (1, 4, 14). Vid en massiv intraluminal förträngning av luftvägarna kan hunden kollapsa till följd av syrebrist (4).

Kliniska förändringar är inte alltid korrelerade till infektionsgraden (Figur 3). Kraftigt infekterade hundar kan uppvisa milda symtom, framför allt om de är äldre när de infekteras (4, 8). Storleken på hund har betydelse eftersom en större hund har relativt större luftvägar i förhållande till noduli (4). Subkliniska infektioner förekommer (6, 8, 19).

Diagnostik

De flesta fall som presenteras har haft inga eller mycket lindriga avvikelser på hematologiska och biokemiska blodanalyser. Eosinofili kan ses hos vissa hundar (3).

Röntgen är ofta utan anmärkning. Hos vissa hundar kan en förträngning av trakea ses på grund av en intraluminal

Foto: SVA

Figur 2a. *L1-larv av* O osleri *i ca 40 gångers förstoring. Efter intag av larver rör sig de infektiösa L1 från tarmen till lungorna.*

Foto: Medisch Centrum voor Dieren, NL

Figur 2b. *Den vuxna parasiten ger upphov till noduli i mukosans yta i distala trakea, i dess bifurkation och/eller i de primära bronkerna.*

Foto: Sofia Nälgård

Figur 3. *Infekterade hundar uppvisar ofta relativt milda respiratoriska symtom, men kan även ha raspande och förstärkta andningsljud.*

mjukdelstäthet (3, 14). Det finns även beskrivet fall som haft ett ökat bronkiolärt mönster (3). Hos hundar som utvecklat pneumotorax ses fri gas i brösthålan, lungatelektas och i vissa fall pneumomediastinum (4).

Larver utsöndras endast intermittent i avföringen. Eftersom de där oftast är svaga eller döda har Baermanntekniken visat sig vara ineffektiv för att påvisa en infektion med *O osleri* (8, 9, 16). Även flotation med zinksulfat innebär en stor risk för falskt negativa resultat (8).

Metoden som anses vara den mest tillförlitliga för att diagnostisera *O osleri* är bronkoskopi (Figur 4). Det medger både visualisering av luftvägarnas insida för att upptäcka de karaktäristiska noduli samt ger möjlighet till att ta cytologiska och histopatologiska prover för att påvisa ägg, larver eller granulomatös inflammatorisk vävnad (1, 5, 6, 28).

Även svalgsvabbar, transtrakeal tvätt och bronkoalveolärt lavage kan vara till hjälp vid diagnostisering av *O osleri* (6, 17). Metoderna kan komplettera endoskopisk undersökning om inga noduli ses vid undersökningen (3). Svalgsvabbarna blir mer tillförlitliga om provet tas långt ner i nivå med trakeas förgrening carina, jämfört med längre upp mot svalget (5).

Specificitet och sensitivitet för olika diagnostiska tester för påvisande av *O osleri* finns inte angivet i den studerade litteraturen.

Behandling

Målet med behandling av *O osleri* är att kliniska symtom upphör, att hunden slutar utsöndra larver och att noduli i trakea går i regression (28).

Flertalet hundar som beskrivits i fallstudier har, innan diagnosen fastställts, behandlats med antibiotika och glukokortikoider vilket hos vissa hundar har lindrat symtomen något men aldrig gett symtomfrihet (19, 22).

Behandling med bronkdilaterande och spasmolytiska läkemedel såsom teofyllin och atropin har hos presenterade fall visats ge en omedelbar förbättring av akuta respiratoriska problem, vilket tyder på att bronkospasm är en av orsakerna till dyspné (1).

För att uppnå fullständig symtomfrihet måste den parasitära infektionen behandlas. Många olika antiparasitära behandlingar mot *O osleri* har beskrivits i litteraturen. Vissa av dessa kräver en längre tids behandling vilket ökar risken för biverkningar (5, 19).

Levamisol i dosen 7,5 mg/kg peroralt en gång dagligen i 10–30 dagar uppges ha god effekt på de kliniska symtomen, dock med kvarstående noduli vid uppföljning (7). Kända biverkningar hos hund är kräkningar, diarré, neurologiska störningar, immunmedierad anemi, agranulocytos, dyspné, lungödem, hudlesioner och letargi (20). Albendasol i dosen 9,5 mg en gång dagligen i 55 dagar gav en klinisk symtomfrihet men med kvarstående små noduli vid uppföljning 373 dagar efter insatt behandling (26). Albendasol rekommenderas dock inte till hund på grund av risken för benmärgstoxicitet (20). Tiabendazol i dosen 35 mg per kg två gånger dagligen i fem dagar, följt av 70 mg två gånger dagligen i 21 dagar gav upphov till symtomfrihet och regression av noduli. Dosen är lägre initialt för att minska risken för biverkningar såsom kräkningar (17). Inget av de angivna preparaten ➤

Foto: Ida Isaksson

Figur 4. *Bronkoskopi är den säkraste metoden för att diagnostisera* Oslerus osleri-*infektion eftersom det möjliggör både visuell identifiering av noduli och provtagning.*

finns registrerat i Sverige för närvarande (15).

Fenbendazol i dosen 50 mg/kg en gång dagligen i 7–14 dagar peroralt har rapporterats vara effektivt (3, 28). Vid behandling av 20 naturligt infekterade hundar i en studie tillfrisknade samtliga. En allvarligt infekterad hund behövde två behandlingar på 14 dagar vardera för att bli symtomfri. Vid endoskopering på dag 131 återfanns trots detta två larver i hundens bronkiella mukus (3). Substansen har låg toxicitet och få biverkningar, men kräkningar har rapporterats (15). Fenbendazol finns registrerat för hund i Sverige under namnet Axilur® vet, dock inte med indikation på *O osleri* specifikt till skillnad från i Storbritannien (15, 23).

Ivermectin har rapporterats ha god effekt mot *O osleri* och anses vara säkert att använda till hund med undantag för raser med MDR1-mutation (19). Fördelen med ivermectin jämfört med benzimidazoler är den kortare behandlingstiden (28). Biverkningar inkluderar bland annat depression, hypotermi och kräkningar (20). En studie beskriver fyra hundar som behandlades mot *O osleri* med ivermectin i varierande doser. Hundarna blev symtomfria, men ingen uppföljning gjordes endoskopiskt och därmed finns inga uppgifter om noduli gick i regression eller inte. Rekommenderad dos från denna studie är 0,4 mg/kg subkutant fyra gånger med tre veckors intervall (19). För närvarande finns inga preparat med ivermectin registrerade för användning till hund i Sverige (15).

Det finns ett fall beskrivet där man avlägsnat noduli från trakea och huvudbronkerna med hjälp av endoskop med lyckat resultat (4).

Långtidsuppföljningar av behandlade hundar har visat att de kan bli kliniskt symtomfria utan att noduli gått i regression (5, 26, 28). Hundar med mycket stora förändringar i luftvägarna behöver längre tid för att tillfriskna (19). Patienten bör följas under och efter behandlingen med upprepade endoskopiska undersökningar för att säkerställa ett gott behandlingsresultat. I vissa fall behöver man upprepa behandlingen eller kombinera med mer än ett preparat för fullgod effekt (23). I de fall sekundära bakteriella infektioner föreligger kan antibiotika vara indicerat. Eftersom parasiterna orsakar inflammatoriska reaktioner i trakea kan behandling med glukokortikoider i kombination med den antiparasitära behandlingen påskynda läkningsprocessen och ge en snabbare lindring av symtomen (22). Om hunden har massiv hosta kan även antitussiv behandling med t ex noskapin tänkas lindra symtomen, något som inte angetts i den studerade litteraturen.

Prognos

Prognosen har visat sig vara god vid insatt behandling (4, 19, 22, 23, 26, 28). Infektionen är sällan av dödlig karaktär hos vuxna djur, men en obehandlad infektion kan medföra dödlig utgång och hos unga hundar under ett års ålder kan dödligheten vara upp till 75 procent i drabbade kullar (1, 8, 12, 14).

DISKUSSION

Prevalens

Förekomsten av *O osleri* är troligen större i verkligheten än vad som finns uppgivet i litteraturen, och fler prevalensstudier är av intresse för att kartlägga förekomsten (Figur 5). På grund av den höga prevalensen bland de vilda hunddjuren har teorier lagts fram om att de kan agera som reservoar för infektionen hos tama hundar. Detta stöds dock inte av försök med att överföra parasiten från prärievarg till hund (10). Vidare forskning är nödvändig för en säker slutsats.

I Sverige påvisas bara enstaka fall varje år. Eftersom sjukdomen inte är anmälningspliktig rapporteras den inte till SVA, och därmed finns ingen statistik att tillgå (Anna Lundén, SVA, pers medd 2016). Det är svårt att kartlägga antalet fall i Sverige retrospektivt eftersom *"Oslerus osleri"* inte finns som enskild diagnos i det svenska diagnosregistret. En studie med endoskopisk undersökning av både symtomfria hundar och hundar med relevanta symtom skulle kunna ge mer information om prevalensen i Sverige. Asymtomatiska hundar bör inkluderas eftersom symtomfria smittbärare förekommer (6, 8, 19). Av etiska skäl är det olämpligt att söva djur i studiesyfte. Undersökningen kan istället utföras på ett urval av lämpliga patienter som sövs av andra anledningar.

Epidemiologi

Det tidigare avmaskningskravet vid införsel av hund till Sverige innebar avmaskning med prazikvantel vilket inte har effekt på nematoder och således inte på *O osleri* (13, 15). Importerade hundar kunde därmed bära med sig smittan in i landet trots avmaskning.

Foto: SVA

FIGUR 5. *Förekomsten av* O osleri *är troligen större i verkligheten än vad som finns uppgivet i litteraturen, även i Sverige. Bilden visar en L1-larv.*

Importen av hundar till Sverige har på senare år ökat allt mer. Importerade hundar används ofta i avel och subkliniskt infekterade hundar kan föra infektionen vidare utan att själva visa symtom vilket kan leda till en ökad smittspridning (6, 8, 19). Risken för smitta via avföringen är dock låg vilket ger en ineffektiv horisontell smittspridning (8, 9, 16, 17, 25). Därmed är det osannolikt att spridningen bland svenska hundar blir omfattande, men infektionen sprids lättare när hundtätheten är hög såsom i kennelmiljö (5). För den enskilda uppfödaren kan smittan innebära omfattande ekonomiska konsekvenser. Uppmärksamheten bör vara stor på kliniska symtom på *O osleri*-infektion vid avel på importerade hundar. Bronkoskopi bör utföras i ett tidigt skede vid klinisk misstanke om infektion med *O osleri* i kennelmiljö för att snabbt påvisa parasiten och stoppa smittspridningen.

Foto: Ida Isaksson

Figur 6. *Fenbendazol är den enda substans effektiv mot* O osleri *som finns registrerad för användning på hund i Sverige.*

Diagnostik

Eftersom parasiten är ovanlig i Sverige är svenska veterinärer ofta ovetandes om dess existens, vilket innebär en risk för utebliven diagnostisering. Alla sjukdomar som ger hosta och radiologiska förändringar på toraxröntgen är tänkbara differentialdiagnoser till *O osleri*-infektion (3, 4, 14). Den viktigaste torde vara infektiös trakeobronkit där symtomen och signalementen överensstämmer väl med varandra (3, 8, 28). Då sjukdomsförloppet vid infektion med *O osleri* ofta är långsamt insättande bör misstanke väckas vid lång anamnes av hosta även om symtomen kan uppstå akut hos vissa hundar (5, 19).

Symtomen hos drabbade hundar är ofta av lindrig karaktär, vilket kan medföra att behandlande veterinär inte väljer att undersöka dem endoskopiskt varpå de för infektionen karaktäristiska noduli inte påvisas. Subkliniskt infekterade hundar blir av naturliga skäl aldrig diagnostiserade. Diagnostiken innebär en balansgång, å ena sidan behöver man endoskopera hundarna för att påvisa infektionen, å andra sidan vill man inte utföra undersökningen i onödan då det krävs narkos för genomförandet vilket innebär en risk för patienten.

Riklig förekomst av eosinofila granulocyter vid bronkoalveolärt lavage bör väcka misstankar om parasitär infektion i luftvägarna (Inger Liliehöök, Klinisk kemi, UDS, Uppsala, pers medd 2016). Även andra parasiter såsom *Filaroides hirthi, Filaroides milksi, Crenosoma vulpis* och *Angiostrongulus vasorum* kan ge liknande symtom som *O osleri* (6, 23). De två senare har högre sensitivitet vid undersökning med Baermannteknik än *O osleri* som sällan påvisas med denna undersökningsmetod (6, 8, 9, 16). I de fall fecesprover sänds in för parasitologisk undersökning för t ex lungmask är risken således stor att *O osleri* inte påvisas trots pågående infektion. Hos patienter med misstänkt parasitologisk luftvägsinfektion där avföringsprover gett negativt resultat bör därför endoskopisk undersökning av trakea övervägas.

Sammanfattningsvis bör *O osleri* finnas med som en tänkbar differentialdiagnos hos hundar med kliniska symtom på trakeobronkit där andra orsaker till besvären uteslutits, speciellt hos hundar under två års ålder. Infektionen är ovanlig i Sverige och därför bör den ligga relativt långt ner på differentialdiagnoslistan, men ska inte helt avskrivas.

Behandling

Det finns många föreslagna behandlingar mot *O osleri* med varierande resultat (3, 26, 28). Att symtomen upphör trots kvarstående noduli kan tolkas som att de inte orsakar hunden några problem, men det är inte klarlagt huruvida det finns risk för recidiverande symtom när noduli kvarstår. Det vore intressant att i uppföljande studier ta histologiska prover från de kvarvarande strukturerna i trakea för att få mer information om deras betydelse, huruvida de består av inaktiv ärrvävnad eller om de kan innebära en latent infektion. Det vore även av intresse att göra jämförande studier på hundar som behandlas med respektive utan glukokortikoider i kombination med antiparasitär behandling, för att avgöra hur stor betydelse den antiinflammatoriska effekten har och om noduli går fortare i regression.

Många fallrapporter är baserade på ett litet patientunderlag och uppföljning har inte alltid gjorts. I de fall hundarna har följts upp endoskopiskt efter behandlingarna har intervallen varierat, vilket försvårar jämförelse av behandlingarna. Även detta vore intressant att studera mer kontrollerat för att utreda vilket preparat som är mest effektivt.

Fenbendazol är den enda substans effektiv mot *O osleri* som finns registrerad för användning på hund i Sverige (15) (Figur 6). Det bör således i dosen 50 mg per kilo en gång dagligen i 7–14 ➤

dagar vara förstahandsval i Sverige (3, 28). Hunden bör efter behandlingen följas upp regelbundet med endoskopi tills noduli gått i regression. Behandlingen kan behöva upprepas (3). Det är möjligt att det är lämpligt att behandla längre tid än 7–14 dagar för att säkerställa ett fullgott resultat av behandlingen.

Eftersom parasiten har en mycket lång prepatensperiod bör recidivrisken beaktas (8). En större studie med noggrann långsiktig uppföljning av hur noduli går i regression över tid vid behandling är önskvärd för att fastslå ett effektivt behandlingsprotokoll med t ex fenbendazol.

SUMMARY

Oslerus osleri infection in the dog

Oslerus osleri is a nematode parasite of wild and domestic canids with a worldwide distribution. The parasite is uncommon in Sweden. It causes characteristic nodules at the bifurcation of the trachea. Clinical signs include cough, exercise intolerance and dyspnea. The infection is commonly slowly progressive and chronic, but some cases present with a more acute onset of clinical signs. The prognosis is considered good when the infection is treated correctly, especially in adult dogs, although a lethal outcome is possible. Endoscopy of the trachea is the most reliable diagnostic technique. Many treatments have been presented with varying result. Fenbendazole is the only anthelmintic agent with effect on *O osleri* that is registered for use in dogs in Sweden. This article describes the life cycle and geographical distribution of the parasite as well as clinical signs, diagnosis and treatment options of infection in domestic dogs.

Referenser

1. Barr SC, Lavelle R, Harrigan K & Arundel J. *Oslerus (Filaroides) osleri* in a dog. Aust Vet J, 1986, 63, 334–337.
2. Borg M-L & Christensson D. *Filaroides osleri* påvisad hos hund i Sverige. Svensk VetTidn, 1990, 42, 283–284.
3. Brownlie SE. A retrospective study of diagnosis in 109 cases of canine lower respiratory tract disease. J Small Anim Pract, 1990, 31, 371–376.
4. Burrows CF, O'Brien AJ & Biery ND. Pneumothorax due to *Filaroides osleri* infestation in the dog. J Small Anim Pract, 1972, 3, 613–618.
5. Clayton HM & Lindsay FE. *Filaroides osleri* infection in the dog. J Small Anim Pract, 1979, 20, 773–782.
6. Conboy G. Helminth parasites of the canine and feline respiratory tract. Vet Clin Small Anim, 2009, 39, 1109–1126.
7. Darke P. Use of levamisole in the treatment of parasitic tracheobronchitis in the dog. Vet Rec, 1976, 99, 293–295.
8. Dorrington JE. Studies on *Filaroides osleri* infestation in dogs. Onderstepoort J Vet Res, 1968, 35, 225–286.
9. Dunsmore J & Spratt D. The life history of *Filaroides osleri* in wild and domestic canids in Australia. Vet Parasitol, 1979, 5, 275–286.
10. Foreyt WJ & Foreyt KM. Attempted transmission of *Oslerus (Oslerus) osleri (=Filaroides osleri)* from coyotes to domestic dogs and coyotes. J Parasitol, 1981, 67, 284–286.
12. Hare T. Chronic tracheo-bronchitis of the dog due to *Oslerus osleri* (Cobbold, 1879). Proc R Soc Med, 1930, 23, 1715–1718.
14. Kotani T, Horie M, Yamaguchi S et al. Lungworm, *Filaroides osleri,* infection in a dog in Japan. J Vet Med Sci, 1995, 57, 573–576.
16. Lappin M & Prestwood A. *Oslerus osleri:* clinical case, attempted transmission, and epidemiology. J Am Anim Hosp Assoc, 1988, 24, 153–158.
17. Levitan D, Matz M & Findlen C. Treatment of *Oslerus osleri* infestation in a dog: case report and literature review. J Am Anim Hosp Asoc, 1996, 32, 435–438.
18. Mills J. Filaroidiasis in the dog. J Small Anim Pract, 1967, 8, 37–43.
19. Outerbridge CA & Taylor SM. *Oslerus osleri* tracheobronchitis: Treatment with ivermectin in 4 dogs. Can Vet J, 1998, 39, 238–240.
20. Plumb DC. Plumb's Veterinary Drug Handbook, 8th ed. Wiley-Blackwell, 2015, 19–20, 586–587, 615–616.
21. Polley L & Creighton S. Experimental direct transmission of the lungworm *Filaroides osleri* in the dog. Vet Rec 1977, 100, 136–137.
22. Reagan JK & Aronsohn MG. Acute onset of dyspnea associated with *Oslerus osleri* infection in a dog. J Vet Emerg Crit Care, 2012, 22, 267–272.
23. Ridyard A. Heartworm and lungworm in dogs and cats in the UK. In Pract, 2005, 27, 147–153.
24. Taylor MA, Coop RL & Wall RL. Parasites of dogs and cats, *Oslerus osleri*. In: Taylor MA, Coop RL & Wall RL, eds. Veterinary Parasitology, 3rd ed. Blackwell Publishers, 2007, 397–398.
25. Urquhart G, Jarrett W & O'Sullivan J. Canine tracheobronchitis due to infection with *Filaroides osleri.* Vet Rec, 1954, 66, 143–145.
26. Van Heerden J. The treatment of *Filaroides osleri* infestation with albendazole. J S Afr Vet Assoc, 1980, 51, 281.
27. Verocai GG, Chock DM, Lejeune M et al. *Oslerus osleri (Metastrongyloidea; Filaroididae)* in gray wolves *(Canis lupus)* from Banff National Park, Alberta, Canada. J Wildl Dis, 2013, 49, 422–426.
28. Yao C, O'Toole D, Driscoll M, McFarland W, Fox J, Cornish T & Jolley W. *Filaroides osleri (Oslerus osleri):* Two case reports and a review of canid infections in North America. Vet Parasitol, 2011, 179, 123–129.

En fullständig referenslista (28 referenser) kan fås från författaren.

***IDA ISAKSSON,** leg veterinär, klinikveterinär, Evidensia Djursjukhuset Växjö, Renvägen 2, 345 52 Växjö.

90 KONTO SVENSK INSAMLINGSKONTROLL

1 av 3 får cancer.
Men alla drabbas.

Bli månadsgivare på cancerfonden.se

Cancerfonden

I mitten av februari fick myndigheterna information om en ko som misstänktes ha paratuberkulos men där smittmisstanken senare kunde avskrivas. Epizteln rapporterar vidare att infektiös pankreasnekros (IPN) konstaterats hos gullspångsöring i Vänern. Texten är sammanställd av Madeleine Gertzell, Jordbruksverket.

MISSTANKE OM PARATUBERKULOS

I mitten av februari fick myndigheterna information om en ko som misstänktes ha paratuberkulos. Kon var sju år gammal och importerad från Danmark för fem år sedan. Den hade nu varit högdräktig men avmagrad och var behandlad för feber för ett par månader sedan. Kon avlivades och vid obduktion sågs metrit och kaseösa härdar samt kraftigt förtjockad tarmvägg. Prover för histologi och paratuberkulosundersökning togs. Besättningen spärrades samma dag.

Kon angavs vara provtagen för paratuberkulos fem gånger, och den svenska besättningen hade A-status i paratuberkulosprogrammet sedan 2015. Den danska ursprungsbesättningen exporterar djur till flera länder och gick 2014, efter den aktuella Sverige-exporten, med i det svenska paratuberkulosprogrammet.

På grund av anamnesen och den kliniska bilden misstänktes i första hand paratuberkulos, men PCR-undersökning utföll negativt. Vid histologisk undersökning kunde även tuberkulos uteslutas som orsak till förändringarna. Den histologiska undersökningen visade kronisk ospecificerad enterokolit, hemosideros i lymfknuta och mjälte samt fettvävnadsnekros och steatit i fettvävnad. Grundorsaken till den påvisade tarmförändringen kunde inte fastställas men en parasitärt betingad inflammation kan vara en möjlig grundorsak. Fettvävnadsnekros kan ha varierande etiologi, men det fanns inget som tydde på en infektiös bakgrundsorsak.

IPN HITTAD I EN VATTENBRUKS-ANLÄGGNING I VÄRMLAND

Vid en rutinmässig provtagning på avelsfisk konstaterades infektiös pankreasnekros (IPN) hos gullspångsöring. Det positiva provet kommer från vild fisk som levt i Vänern. Fiskarna avlivades i samband med provtagningen. Jordbruksverket har infört smittskyddsåtgärder på anläggningen för att undvika att smittan sprids.

Sjukdomen IPN har inte påträffats i svenska insjöar tidigare men är vanligt förekommande i stora delar av Europa, inklusive flera av våra

IPN är en virussjukdom som orsakas av birnavirus och angriper framför allt laxfiskar.

Foto: Daniel Melin

■■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijouren ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.

grannländer. Den variant av IPN som påvisats finns inte tidigare beskriven. Patogenicitet är därför i dagsläget oklar.

IPN är en virussjukdom som orsakas av birnavirus och framför allt angriper laxfiskar. Den delas in i serotyp Sp som ingår i epizootilagstiftningen och serotyp Ab som är anmälningspliktig. Sjukdomen är vanligt förekommande i hela Europa och serotyp Ab finns i Sverige medan serotyp Sp har påvisats några gånger i Sverige och vi har tilläggsgarantier för sjukdomen. Viruset angriper både vilda och odlade laxfiskar och kan även smitta ål och gädda. Viruset är mycket motståndskraftigt, överlever i både sött- och saltvatten, tål djupfrysning i månader och intorkning i veckor.

IPN kan spridas via olika vattenlevande djur, exempelvis många fiskarter, musslor, snäckor och kräftdjur som är mottagliga för infektionen. De flesta av dessa arter är endast bärare av viruset och insjuknar inte i själva sjukdomen. Den drabbar huvudsakligen laxfiskar som har odlats i sötvatten. Känsligast är yngel av laxfisk där dödligheten kan bli mycket hög. Fiskar som överlevt infektionen är vanligen symtomfria smittbärare. Sjukdomen kan överföras både horisontellt mellan fiskar och vertikalt från föräldradjur till avkomma.

Symtomen för sjukdomen är ofta plötslig och hög dödlighet bland fiskyngel. Fisken uppvisar yttre symtom som mörkfärgning av huden och svullen buk. Häftiga korkskruvsliknande simrörelser är karakteristiskt. Öppnar man fisken ser man ofta blödningar i bukfett och inre organ. Mag-tarmkanalen kan vara fylld med ett vattnigt sekret. ■

noterat

Fårförening tar avstånd från embryoöverföring

Frågan om embryotransfer splittrar Fårsverige. Den 11–12 mars tog Gotlandsfårsföreningen avstånd från Jordbruksverkets förslag att embryoöverföring ska tillåtas i Sverige, rapporterade tidningen ATL den 13 mars.

– Lammuppfödningen riskerar att förlora konsumenternas förtroende, säger Eva Twengström, ordförande i Gotlandsfårsföreningen.

Embryotransfer på tackor kräver hormonbehandling respektive laparoskopi och får bara utföras av veterinär. Hittills har det krävts dispens för att få tillämpa metoden, men Jordbruksverket föreslår nu att det kravet tas bort. Däremot är det fortfarande bara veterinärer som får göra ingreppet. Branschen har i sin Handlingsplan Lamm krävt att metoden ska tillåtas utan dispens. Men nu går alltså rasföreningen för Gotlandsfåret, den klart vanligaste av Sveriges många fårraser, emot Jordbruksverkets förslag.

– Vi ser inte att fördelar med snabbare avelsframsteg motiverar riskerna. Lammuppfödning ses av många konsumenter som en genuint etisk djurhållning, säger Eva Twengström. Hon ser inga problem i embryotransfer med ett fortsatt dispensförfarande.

– Vi har en tillräckligt stor avelsbas för att driva en aktiv avel och vi anser att semin är ett bättre alternativ, säger Eva Twengström till ATL. ■

Foto: Johan Beck-Friis

– Vi ser inte att fördelar med embryotransfer på får motiverar riskerna, säger Eva Twengström i Gotlandsfårsföreningen.

TILL SALU
Ultraljudsapparat
My Lab 30 Gold med 2 prober
Pris: 80 000 kr + moms.
Ring 0701-738 783.

apoquel®
oclacitinib

En lättnad...

En riktad behandling av klåda vid allergisk dermatit hos hund

APOQUEL® 3,6 mg, 5,4 mg och 16 mg
finns i förpackningsstorlekar med
20 och 100 tabletter

*Gregory K.B. et al. Long term compassionate use of oclacitinib in dogs with pruritic and atopic dermatitis. Vet Dermatol 2015; 26:171-e35.

APOQUEL® (oclacitinib) filmdragerade tabletter för hund. Receptbelagt. **Indikationer:** Behandling av klåda förknippad med allergisk dermatit hos hund. Behandling av kliniska symptom på atopisk dermatit hos hund. **Kontraindikationer:** Använd inte vid överkänslighet mot aktiv substans eller mot några hjälpämnen. Använd inte till hundar som är yngre än 12 månader eller vägar mindre än 3 kg. Använd inte till hundar med tecken på immunsuppression, som hypoandrenokorticism, eller tecken på progressiva elakartade tumörer eftersom den aktiva substansen inte har utvärderats i dessa fall. Baserad på SPC 2015-05-08. För ytterligare info om produkten se www.fass.se.

zoetis

ORION PHARMA
ANIMAL HEALTH

Orion Pharma Animal Health | Box 520 | 192 05 Sollentuna | Telefon 08-623 64 40 | www.orionvet.se

Vilken är din diagnos? – Epizootologi

Vid levandedjursbesiktning inför renslakt noterar veterinären en vaja som avviker lite från de övriga. Det fiktiva fallet är sammanställt och kommenterat av Maria Nöremark, Avdelning för epidemiologi och sjukdomskontroll, SVA.

Ren, vaja, okänd ålder

Anamnes: En distriktsveterinär i norra Sverige blir kallad till levandedjursbesiktning inför renslakt. Vid besiktning av djuren i hägnet noterar veterinären en vaja som avviker lite från de övriga (Figur 1). Hon är inte ensam om att vara lite tunn, men det är andra saker som får veterinären att reagera. Hon verkar lite frånvarande, rör sig långsamt och verkar ostadig när hon går. När hon står stilla står hon med sänkt huvud. Vajan avskils från resten av flocken och börjar då urinera onormalt länge. Veterinären noterar också att det rinner saliv ur munnen på henne. Vid inspektion av munhålan ses inga rodnader eller lesioner vare sig på tunga eller tandkött. Hårremmen är lite torr och ”raggig” men det finns inga yttre tecken på trauma. Renens temperatur är normal.

Veterinären låter vajan vara avskild och tittar noga på resten av flocken. Inga andra djur beter sig avvikande och veterinären ser heller inte några andra djur som dreglar.

Fråga: Vilken sjukdom misstänker du? Vad gör du?

Foto: Anna-Maria Fjellström

SVAR SE SIDAN 48

Figur 1. *Vid besiktning av djuren i hägnet noterar veterinären en vaja som avviker lite från de övriga.*

noterat

Danmark vill ha EMA till Köpenhamn

Den Europeiska Läkemedelsmyndigheten, EMA, är idag placerad i London, men när Storbritannien lämnar EU vill den danska regeringen arbeta för att få EMA till Köpenhamn. Myndigheten sysselsätter idag 900 personer och har till huvuduppgift är att skydda och främja folkhälsan och djurhälsan genom att utvärdera och övervaka humanläkemedel och veterinärmedicinska läkemedel. Något beslut om när eller till vilket nytt EU-land myndigheten ska flytta är ännu inte fattat.

Källa: Dansk Veterinærtidsskrift nr 3/17 och europa.eu.

När du skriver till veterinärtidningen – tänk på att illustrationer (= foton, teckningar, grafer, röntgenbilder etc) underlättar läsandet. Glöm inte att alla bilder i elektroniskt format måste vara högupplösta, dvs i maximal storlek, för att kunna användas i tidningen.

Jordbruksverket vill införa behandlingsrätt för djurvårdare

I en föreskriftsremiss som offentliggjordes den 22 februari föreslår Jordbruksverket att under sex år göra ett undantag så att djurvårdare, efter särskild utbildning och under veterinärs ansvar, kan utföra vissa arbetsuppgifter som idag bara legitimerad personal får göra. Verket motiverar förslaget med att det är stor brist på legitimerade djursjukskötare i Sverige.

TEXT: JOHAN BECK-FRIIS

Det är populärt att utbilda sig till djursjukskötare i Sverige, men antalet utbildningsplatser är för få för att tillgodose behov och efterfrågan. Jordbruksverket ser enligt ett pressmeddelande den 22 februari allvarligt på problemet och föreslår därför att under sex år göra undantag från det så kallade behandlingsförbudet. Undantaget ger djurvårdare möjlighet att genom utbildning utöka sin kompetens. Efter genomförd och godkänd utbildning kan djurvårdaren, under en veterinärs ordination och ansvar, utföra vissa nya arbetsuppgifter.

MOTTAGNINGAR TVINGAS STÄNGA

– Vissa mottagningar tvingas stänga kvällar och helger på grund av den akuta bristen på legitimerade djursjukskötare. Inte minst ser vi problem på landsbygden där veterinärmottagningarna ofta är små. Det är inte ett bra djurskydd och det är inte den utvecklingen som vi vill ha inom svensk djursjukvård. Genom att utöka kompetensen hos djurvårdarna löser vi problemet kortsiktigt samtidigt som vi upprätthåller en god och säker vård, säger Håkan Henrikson, divisionsdirektör för divisionen för främjande och förvaltning, i pressmeddelandet.

Elisabet Ellström, veterinär och VD för Smådjurskliniken Din Veterinär i Helsingborg, understryker i Jordbruksverkets pressmeddelande att hon tycker att dagens situation inte är hållbar.

FOTO: JORDBRUKSVERKET

Genom att utöka kompetensen hos djurvårdarna löser vi problemet kortsiktigt, säger Håkan Henrikson, divisionsdirektör vid Jordbruksverket.

– Bristen på djursjukskötare är ett allvarligt problem som vi behöver hitta lösningar på för en effektiv djursjukvård och därmed ett gott djurskydd. Genom det föreslagna tillfälliga undantaget skapas bättre förutsättningar för att kunna komma till rätta med situationen, menar Elisabet Ellström.

KORTSIKTIG LÖSNING

Jordbruksverket anser att undantaget i behandlingsförbudet ligger inom ramen för en fortsatt god och säker djursjukvård och är en kortsiktig lösning på den akuta personalbristen. På längre sikt behövs fler utbildningsplatser och redan till hösten utökar SLU antalet utbildningsplatser i djursjukskötarutbildningen med tio.

– Att det blir fler utbildningsplatser redan i år är jättebra. Men inom den sexårsperiod som undantaget gäller hoppas jag att platserna kommer att utökas ytterligare för att komma till rätta med bristen på legitimerade djursjukskötare, säger Håkan Henrikson.

Studentkåren VMF på SLU är kritisk till Jordbruksverkets förslag, vilket framgår på annan plats i denna tidning. Sveriges Veterinärförbund har i skrivande stund inte formulerat ett yttrande i frågan, men delade i svaret till en förremiss i oktober 2016 flera av VMFs farhågor. Förbundet skriver i remissvaret bland annat att induktion och övervakning av narkos bara bör få göras av legitimerad personal. SVFs fullständiga svar på förremissen kan läsas på www.svf.se under rubriken ”Remissvar 2015–2016”. ■

Många djurägare har dålig koll på vad som händer med deras hundar och katter både INUTI & UTANPÅ

Din kunskap kan stoppa festen för objudna gäster!
Hjälp djurägarna att välja rätt antiparasitär behandling.

VÄGEN TILL DIN KLINIK KAN GÅ VIA

parasiteparty.com

MERIAL

Här är avdragen du inte får missa

Veterinära deklarationstips 2017

Den årliga inkomstdeklarationen börjar nu närma sig för de flesta, och veterinärtidningen ger som vanligt tips om aktuella avdrag och regler speciellt för veterinärer.

TEXT: JESSICA BERLIN

INKOMSTSKATTESYSTEMET

Det finns tre inkomstslag: Inkomst av tjänst, kapital eller näringsverksamhet. Inkomster som inte kan hänföras till dessa är inte skattepliktiga.

Fysiska personer och dödsbon betalar både statlig och kommunal inkomstskatt. Juridiska personer utom handelsbolag betalar bara statlig inkomstskatt. Ett handelsbolags inkomster beskattas hos delägarna.

DEKLARATIONSFÖRFARANDET

Större delen av landets skattskyldiga omfattas av ett förenklat deklarationsförfarande. Senast den 15 april får man en ifylld deklarationsblankett tillsänt sig för godkännande och undertecknande.

I den förtryckta blankett som skickas till alla berörda skattskyldiga senast den 15 april har skattemyndigheten fyllt i siffrorna från de kontrolluppgifter som tidigare sänts in från olika uppgiftslämnare.

Felaktiga/ofullständiga uppgifter ska ändras/kompletteras av den skattskyldige. Blanketten undertecknas och ska vara Skatteverket tillhanda senast den 2 maj. Detta datum gäller även den som deklarerar inkomst av näringsverksamhet, är delägare i fåmansföretag och närstående till dessa. Också för dem som inte varit bosatta i Sverige hela inkomståret är sista dag den 2 maj.

Förutom via pappersblanketten kan man deklarera via Internet, app, sms eller telefon, vilket framgår av deklarationsblanketten och den medföljande broschyren ”Dags att deklarera”.

TAXERINGEN

När det gäller taxeringen, dvs vilka inkomster som ska tas upp i deklarationen och vilka avdrag man får göra, bör följande påpekas:

Kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor för inkomståret 2016. Du kan alltså bara få avdrag för den del av dina utgifter som är högre än 10 000 kronor inkomståret 2016 (11 000 kronor inkomståret 2017). Avdragsbegränsningen gäller också för motsvarande resa vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet. För den som har inkomster både av tjänst och näringsverksamhet avser begränsningen de sammanlagda kostnaderna och i första hand ska avdraget i inkomstslaget tjänst minskas.

Övriga kostnader är avdragsgilla till den del som överstiger 5 000 kronor. Avdragsbegränsningen omfattar dock inte följande kostnader som alltså är avdragsgilla ”från första kronan”:

– Ökade levnadskostnader vid tjänsteresa, dubbel bosättning och tillfällig anställning.

– Kostnader när den privata bilen använts i tjänsten och för annan färdkostnad för resa i tjänsten.

– Vissa hemresekostnader.

Man får inte göra avdrag för SVFs frivilliga grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkringen eller barnförsäkringen (kapitalförsäkringar).

Om avdragsrätten är tveksam måste man öppet redovisa vad kostnaderna avser så att Skatteverket har möjlighet att bedöma yrkandets skälighet. Gör man detta riskerar man inte att drabbas av skattetillägg om Skatteverket bedömer att avdragsrätt inte föreligger. ➤

FOTO: JEANETTE ANDERSSON

Förutom via pappersblanketten kan man deklarera via Internet, app, sms eller telefon.

➤ TRAKTAMENTEN M M

Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa medges bara om tjänsteresan varit förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten. Med vanlig verksamhetsort menas ett område, vars yttre gräns ligger på ett avstånd av 50 kilometer (närmaste färdväg) från såväl den anställdes tjänsteställe som bostad.

Betalas traktamente ut vid arbete inom det område som utgör vanlig verksamhetsort, betraktas ersättningen som lön.

Kostnadsersättningar, traktamenten, logiersättningar etc som överensstämmer med schablonbeloppen eller ersättningar som motsvarar gjorda utlägg behöver inte deklareras, förutsatt att de kryssats på kontrolluppgift.

När arbetsgivaren betalar ut dagtraktamente som överstiger schablonbeloppen 220 respektive 110 kronor eller nattraktamente över 110 kronor (se vidare Skatteverkets informationsmaterial) ska den överskjutande delen deklareras som lön.

Om arbetsgivaren inte har betalat ut något traktamente medges avdrag med schablon – 220 kronor per dag eller 110 kronor för halv dag.

För logikostnad medges avdrag med styrkt kostnad som man själv har betalat. Alternativt kan man göra ett schablonavdrag med 110 kr/natt.

Den ökning av levnadskostnaderna som kan uppstå på grund av att man har sitt arbete på annan ort än bostadsorten får normalt inte dras av. Avdrag kan emellertid erhållas om anställningen är tillfällig, dvs arbetet avser bara en kortare tid (högst två år), eller arbetet visserligen inte är kortvarigt men tidsbegränsat eller sådant att en fast anknytning till den tidigare bostadsorten krävs, eller arbetet ska bedrivas på flera olika platser, eller det finns annan anledning att inte kräva permanent flytt.

Avdrag medges för styrkt logikostnad på arbetsorten och för måltider och småutgifter antingen med styrkta merkostnader eller med schablon. Det senare dock endast för första månaden på arbetsorten om det inte är fråga om tjänsteresa. Schablonavdraget är 110 kronor per dag under tre månader på arbetsorten. Efter tre månader utgår 154 kronor per dag. Logikostnad är avdragsgill under högst två år, för gifta eller samboende högst fem år, om den dubbla bosättningen beror på makens eller sambons förvärvsverksamhet. Det går att få avdrag för bostadskostnader även om man inte haft dubbla hyror, dvs bostadskostnader på hemorten, enligt en dom i Regeringsrätten.

Foto: Jan Claus

Avdrag för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa medges bara om tjänsteresan varit förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten.

För den som under de första tre månaderna fått avdrag enligt reglerna för tjänsteresa som varar kortare tid än tre månader och som fortfarande efter denna tid får traktamente ändras reglerna för avdrag, se broschyren ”Traktamenten och andra kostnadsersättningar” (SKV 354).

För att visa eller styrka kostnader krävs att kvitton kan uppvisas.

HOTELLKOSTNADER FÖR VIKARIER

Ersättningen för hotellkostnader ska räknas som lön om vikarien själv betalat hotellräkningen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på hela denna ersättning. Vikarien får göra avdrag för den verkliga kostnaden i sin deklaration.

Om hotellet fakturerar kostnaden till arbetsgivaren direkt ska arbetsgivaren ta upp ett schablonvärde för hotellkostnaden i vikariens kontrolluppgift. Vikarien får göra avdrag för samma värde i deklarationen. Arbetsgivaren ska betala sociala avgifter och dra skatt på schablonvärdet. När det gäller dessa värden hänvisas till Skatteverkets informationsmaterial.

HEMRESOR

Den som på grund av sitt arbete vistas på annan ort än hemorten kan få avdrag för kostnaden för en hemresa i veckan. Förutsättningen är att avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 kilometer.

Avdrag medges normalt för kostnaden för billigaste färdsätt. Denna regel har dock luckrats upp. Så är skälig kostnad för t ex flygresa eller resa med tåg i första klass också avdragsgill även om det inte skulle vara det billigaste färdmedlet.

Om det inte finns godtagbara allmänna kommunikationer, medges avdrag för resa med egen bil enligt den schablon som gäller avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen (18:50 kronor per mil). Det kan också finnas särskilda skäl för veterinärer att yrka avdrag för bilresa på grund av behovet av att medföra veterinärutrustning.

Har man fått traktamente under vistelsen i hemmet ska avdraget för hemresor reduceras med belopp som motsvarar erhållet dagtraktamente.

Hemresor betalda av arbetsgivaren är en förmån och finns därför i regel med på kontrolluppgiften. Avdrag får ske om förmånen redovisats som intäkt.

RESOR MELLAN BOSTAD OCH ARBETSPLATS

Kostnaderna är avdragsgilla bara om de överstiger 10 000 kronor för inkomståret 2016 och 11 000 kr för inkomståret 2017. Avdrag för resor, för lunch eller middag medges däremot inte. I allmänhet medges avdrag bara för kostnaden för billigaste färdsätt.

För att få avdrag för kostnader för resor med bil mellan bostad och arbetsplats krävs i regel dels att avståndet mellan bostad och arbetsplats är minst fem kilometer, dels att det klart framgår att man regelmässigt tjänar minst två timmar sammanlagt för fram- och återresan genom att använda bil istället för allmänt kommunikationsmedel.

Avdrag för bilkostnader vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 18:50 kronor per mil. Om man har fått ersättning utöver 18:50 kronor från arbetsgivaren ska denna tas upp som skattepliktig intäkt. Även utgift för väg-, bro- eller färjeavgift och trängselskatt är avdragsgill.

Om tjänsteresan görs med förmånsbil, ska den del av ersättningen som är högre än 6:50 kronor per mil för kostnaden för diesel respektive 9:50 kronor per mil för kostnaden för övriga drivmedel, redovisas som lön. Om arbetsgivaren betalar utgifter för trängselskatt avseende privata resor med förmånsbil uppkommer en skattepliktig förmån med motsvarande belopp. Detta gäller även för eventuell trängselskatt på resor till och från arbetet med förmånsbilen.

Körjournal

Många skattskyldiga måste föra körjournal för att styrka antalet körda mil i tjänsten respektive privat. För att körjournal ska ha något större bevisvärde måste man föra den löpande under beskattningsåret. Följande krav bör uppfyllas:

1. Mätarställningen vid årets början och slut.
2. Mätarställningen vid tjänsteresans början.
3. Var tjänsteresan börjar och slutar samt antalet körda kilometrar.
4. Vilken ort och vilket företag eller patient som besökts.
5. Namnet på den person på företaget eller patienten som besökts.
6. Uppgift om antal privat körda mil.

VETERINÄRUTRUSTNING M M

Arbetsredskap som inköpts under beskattningsåret är avdragsgilla om de varit nödvändiga för tjänsten.

En ytterligare förutsättning är att skattefri ersättning inte har lämnats för att täcka kostnaderna. Beträffande offentliganställda veterinärer brukar skattemyndigheten utgå från att huvudmannen tillhandahåller sådan utrustning.

Här följer en förteckning över sådana kostnader som kan vara avdragsgilla och vad som kan vara värt att tänka på.

Redskap

Kostnad för verktyg/redskap/instrument som man behöver i verksamheten. Här gäller att kostnad för dyrare redskap, över 22 250 kronor och med minst tre års livslängd, bör fördelas på flera år. Tre till fem års avskrivning är att rekommendera. Billigare redskap direktavskrivs. Kostnad ska kunna styrkas med specificerat kvitto.

Skyddskläder

Skyddskläder som behövs bland annat för att förhindra överföring av smittsamma sjukdomar är en avdragsgill post, dock inte om kostnaden avser arbetskläder.

Kontorsmateriel

Avdrag för kontorsmateriel beviljas om det är materiel som man behöver i sitt kontor. Telefonkostnaden är avdragsgill för den del som inte utgörs av privata samtal.

Foto: Monikapp

Avdrag för kontorsmateriel beviljas om det är materiel som man behöver i sitt kontor.

FACKLITTERATUR OCH REPRESENTATION

Kostnad för facklitteratur är avdragsgill om böckerna anskaffats för tjänsten och de krävs för att man ska upprätthålla sin veterinära kompetens på ett tillfredsställande sätt. Böckerna ska även finnas tillgängliga på arbetsplatsen. Facktidskrifter är i regel avdragsgilla.

Kostnader för representation är avdragsgilla om de har ett omedelbart samband med verksamheten. För varje år ger Skatteverket ut rekommendationer för med vilket högsta belopp per person och gång man kan beviljas avdrag. För inkomståret 2015 är det högsta avdraget 90 kr/person. Den som inte är skattskyldig till moms får öka avdragsramen med momsen. Avdragsramen gäller för såväl extern som intern representation.

För andra måltidsutgifter än lunch, middag och supé är avdraget högst 60 ➤

Foto: Ulleo

Avdrag för bilkostnader vid resor mellan bostaden och arbetsplatsen medges med 18:50 kronor per mil.

➤ kronor plus moms per person och tillfälle.

Skälig avdragsgill kostnad för t ex teaterbiljett, eller vid extern representation för greenfee vid golfspel, får vara högst 180 kronor plus moms per person.

FÖRSÄKRINGSPREMIER

Särskilt avdrag får inte yrkas för premier som erlagts för frivillig grupplivförsäkring, gruppsjukförsäkringen med 90 dagars karens, olycksfallsförsäkring eller barnförsäkring (kapitalförsäkringar).

Saknar man tjänstepension i sin anställning får man göra ett större avdrag. Avdraget kan uppgå till högst 443 000 kronor inkomståret 2016 och 448 000 kronor inkomståret 2017. För den som är näringsidkare hänvisas till ”Skatteregler för enskilda näringsidkare” (SKV 295). I korthet gäller att om man har inkomst av aktiv näringsverksamhet har man rätt att göra avdrag med 35 procent av inkomsten. Avdraget kan uppgå till högst 443 000 kronor inkomståret 2016 och 448 000 kronor inkomståret 2017.

Veterinär, som varit ansluten till veterinärförbundets ansvarsförsäkring 2016, bör yrka avdrag med 540 respektive 858 kronor (för två respektive fem miljoner kronor) under den förvärvskälla där inkomsten redovisats (tjänst eller rörelse). Detsamma gäller veterinärutrustningsförsäkringen (allriskförsäkringen).

Premien för tjänstegrupplivförsäkring, som gäller för alla stats- och kommunaltjänstemän och för flertalet privatanställda, betalas av arbetsgivaren och något avdrag för den i deklarationen är inte aktuell för den anställde.

ARBETSLÖSAS KOSTNADER

Om man är arbetslös och har fått ersättning från AEA har man rätt till avdrag för resor i samband med besök på arbetsförmedlingen. Man har också rätt till ersättning för resor och andra utgifter som man haft för att söka lämpliga arbeten i Sverige. Dessa kostnader ska dras av som ”övriga utgifter” i ruta 06 i inkomstdeklarationen. Skatteverket minskar automatiskt avdraget med 5 000 kronor.

UTBILDNINGSKOSTNADER

Till utbildningskostnad i vidsträckt mening kan hänföras kostnader för egentlig yrkesutbildning och fortbildning. Utbildningskostnader är i princip inte avdragsgilla vare sig de hänför sig till en kommande yrkesbana eller avser att ge meriter för en högre tjänst. Sådana kostnader likställs med kostnader för köp av förvärvskälla, dvs som en slags investering. Praxis beträffande kostnader för yrkesutbildning är helt klart – inget avdrag.

För fortbildningskostnader är läget annorlunda. Med fortbildningskostnader avses kostnader för sådan utbildning som en anställd genomgår i och för den

Foto: Vasso Norlund

Om man ska beviljas avdrag eller inte för fortbildningskostnader beror i praktiken på i vems huvudsakliga intresse studierna bedrivs.

tjänst denne redan innehar. Kostnaderna kan gälla deltagande i kurser, studieresor eller inköp av facklitteratur.

Om man ska beviljas avdrag eller inte för fortbildningskostnader verkar i praktiken bero på i vems huvudsakliga intresse studierna bedrivs. Har arbetsgivaren betalat full lön under studietiden medges som regel avdrag för uppkomna kostnader. I dessa fall anses den skattskyldige ha fullgjort sin arbetsprestation gentemot arbetsgivaren genom att delta i utbildningen. Det är i ”huvudsak i arbetsgivarens intresse” som den anställde genomgår utbildning. Om den anställde får reducerad lön har praxis visat att avdrag för kostnader inte har medgivits. Har deltagandet skett under semester eller under kompensationsledighet har arbetsgivaren inte möjlighet att visa intresse genom att utge lön. Avdragsrätten måste då bedömas utifrån andra kriterier. Ofta vägras avdrag därför att den skattskyldige har svårt att bevisa ”nödvändigheten” av att delta i dessa utbildningar.

Studiekostnader är dock avdragsgilla om utbildningen varit nödvändig för att behålla arbete och inkomster.

När det gäller bedömningen av avdragsrätten för en kongressresa undersöker skattemyndigheten om arbetsgivaren fordrat deltagande i kongressen, dvs om deltagandet legat i arbetsgivarens intresse. Som regel krävs att deltagarna fått behålla sina löneförmåner från arbetsgivaren.

Det är också väsentligt att det finns ett organiserat program med i regel minst 30 veckotimmar, och där ämnena som behandlas har betydelse för det arbete man har under skatteåret.

Exklusiva resmål, rekreationsinslag under eller i tidsmässig anslutning till kongressen liksom anhörigs deltagande i resan är faktorer som försvårar att få avdrag.

De kostnader för vilka avdrag kommer ifråga är i huvudsak kongress/kursavgift, resekostnader, fördyrade levnadskostnader (om traktamente inte utgått medges avdrag med hälften av normalbeloppet för aktuellt land om man inte kan visa en högre faktisk kostnad) samt förekommande litteratur- och materialkostnader. Resekostnadsbidrag, eventuella traktamenten och övriga kostnadsersättningar eller bidrag ska redovisas som intäkt eller öppet frånräknas kostnaderna.

Det är viktigt att försöka styrka nödvändigheten av kurs/kongressdeltagandet genom intyg från arbetsgivare, redogörelse för den egna arbetssituationen, tjänsteställning osv.

Spar alltid kvitton, program och dylikt för att styrka faktiska utgifter och omständigheter. I de fall Skatteverket bestämmer sig för att granska avdragen närmare krävs en omfattande och detaljerad argumentation för att få en kongresskostnad accepterad som avdrag.

STUDIEMEDELSAVGIFT

Studiemedelsavgift, dvs indexuppräkning av studiemedel, är inte avdragsgill. Inte heller för räntor på studielån via CSN medges avdrag.

ARBETSRUM

Ett arbetsrum kan för många vara en stor utgiftspost. Trots det kan det ofta vara svårt att få igenom avdraget. Detta gäller i synnerhet om arbetsrummet ligger i den egna bostaden.

För att få avdrag under ”Inkomst av tjänst” bör samtliga av följande förutsättningar vara uppfyllda:

– Det finns ett klart behov av arbetsrum för att kunna utföra arbetet.

– Arbetsrummet är så möblerat att det inte kan användas som vanligt bostadsrum. ➤

BRA ATT VETA INFÖR DEKLARATIONEN 2017

- ✔ Taket för uppskovsbelopp slopas för avyttringar av privatbostadsfastigheter och privatbostadsrätter som sker under perioden 21 juni 2016 – 30 juni 2020. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2017.
- ✔ Reglerna för beräkning av uppskovsbeloppet vid köp av en billigare bostad ändras. Tidigare räknades prisskillnaden mellan bostäderna av från vinsten, men nu beräknas det istället som en kvotandel av vinsten. Ändringen trädde i kraft den 1 januari 2017. De nya bestämmelserna får tillämpas på avyttringar som har skett under tiden 21 juni – 31 december 2016 om den skattskyldige begär det.
- ✔ Schablonintäkt för uppskov beräknas på alla uppskovsbelopp med 1,67 procent av detta, oavsett om det finns en ersättningsbostad eller inte.
- ✔ Jobbskatteavdraget görs automatiskt.
- ✔ Taket för ROT- och RUT-avdrag är 50 000 kronor.
- ✔ Flera RUT-avdrag införs, exempelvis ger från och med 1 januari 2017 reparation och underhåll av vitvaror (rut) rätt till rutavdrag.

➤ – Rummet är avskilt från den egna bostaden.

– Det blir en högre kostnad på grund av arbetsrummet än utan arbetsrum.

– Arbetsrum för arbetsuppgifterna som görs hemma saknas på arbetsplatsen.

Om avdrag beviljas för arbetsrummet får i regel också avdrag göras för möbler och andra inventarier i rummet. Avdragets storlek är ett belopp som motsvarar den faktiska merkostnaden för rummet på grund av el, värme, städning osv samt viss del av hyran om det rör sig om en hyreslägenhet, som regel mellan 1 000–3 000 kr.

Möjligheterna att få avdrag ökar om ett foto bifogas av arbetsrummet och ett intyg av arbetsgivaren som styrker att arbetsuppgifterna kräver ett rum i bostaden. Om nödvändigt bör sådant intyg införskaffas.

MOMS FÖR VETERINÄRTJÄNSTER

Möjligheten för en skattskyldig med en skattepliktig omsättning understigande en miljon kronor att redovisa momsen i sin självdeklaration har upphört.

KONTROLLUPPGIFT

Det är angeläget att noga kontrollera de uppgifter som lämnas på kontrolluppgiften och om nödvändigt ta kontakt med den/dem som utfärdat kontrolluppgiften om något skulle vara oklart eller felaktigt. Särskilt nödvändigt är det för vikarier att kontrollera att arbetsgivarna har angett riktiga belopp när det gäller lönetillägg och schablonbeskattning av boendekostnader.

KVARSKATT

Arbetsgivaren gör inte avdrag för eventuell kvarskatt. Det är den anställde/skattskyldige som själv ska göra inbetalningen. Se www.skatteverket.se.

TILL SIST

Om man som skattskyldig gjort något uppsåtligt fel i sin deklaration kan den ändras av Skatteverket i upp till fem år efter taxeringsåret. Dessutom kan det bli fråga om otrevliga konsekvenser såsom straffpåföljd och skattetillägg.

För ytterligare fördjupning rekommenderas att studera antingen Skatteverkets broschyr ”Dags att deklarera” eller broschyren ”Skatteregler för privatpersoner”, SKV 330. ■

Dr. Baddaky – din allergipartner

HESKA

Pålitlig diagnostik – effektiv behandling

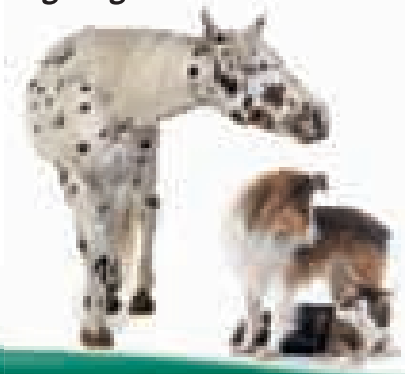

Babette Taugbøl
20 års erfarenhet

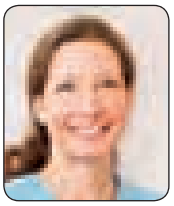

Karin Andersen
15 års erfarenhet

Kerstin Halberg
10 års erfarenhet

☑ Ny Heska teknologi – endast hos Dr. Baddaky
☑ Kolhydratsreaktioner påvisas och elimineras
☑ Diskutera dina patienter med oss

Dr. Baddaky®

www.drbaddaky.com

N-vet
LÄKEMEDEL

Noromectin vet ℞

Ivermectin 18,7mg/g, oral pasta.

Anthelmintikum mot nematoder samt styngflugelarver hos häst.
Rekommenderas inte till föl yngre än 2 månader.

Förp.	Pris (Apoteket.se prislista mar -17)
1 st	117:-
2-pack	182:-
10-pack	611:-
50-pack	1 999:-

Datum för senaste översyn av SPC: 2008-06-27. För ytterligare information, se fass.se

DOSSPRUTAN RÄCKER TILL 700 KG KROPPSVIKT

Noromectin Comp vet ℞

Ivermectin 18,7 mg/g + prazikvantel 140,3 mg/g, oral pasta.

Anthelmintikum mot nematoder, bandmask samt styngflugelarver hos häst.
Rekommenderas inte till föl yngre än 2 månader.

Förp.	Pris (Apoteket.se prislista mar -17)
1 st	149:-
12-pack	1197:-

Datum för senaste översyn av SPC: 2015-11-04. För ytterligare information, se fass.se

Uppsala Science Park
Husaren,
Dag Hammarskjölds väg 36B
751 83 Uppsala

Tel: 018 - 57 24 30
info@n-vet.se
www.n-vet.se

N-vet is an Alvetis Group Company

ALVIMA

ONSDAG, 26 APRIL

12.00 Lunch

13.00 Introduction. Thomas Manske, Technical Manager, Boehringer Ingelheim

13.15 Building for dairy production in the US – key learnings from the last decades' research. Kenneth (Ken) Nordlund, Professor, University of Wisconsin – Madison

14.00 Workshop: Design a dairy farm! Sanna Soleskog, Key Account Manager, Boehringer Ingelheim

14.30 Break

15.00 Housing of dairy calves – health, function and management. Ken Nordlund

15.40 The calving area – meeting the needs of cows and personnel. Ken Nordlund

16.20 Building for biosecurity. Vibeke Fladkjær Nielsen, Special Consultant, SEGES

17.00 Concrete tips for functional flooring. Christer Bergsten, Professor, SLU

18.30 Dinner

20.00 Building for future dairy production – an international perspective. Charlotte Hallén Sandgren, Dairy Development Director, DeLaval International AB

21.00 End

26.-28. APRIL 2017
SENIORKURS

DAY 1

DAY 2

TORSDAG, 27 APRIL

08.30 Avoiding the obstacles for feed and water intake. Niels Bastian Kristensen, Professor, KU-SUND

09.30 Comfortable beds – the heart of the loose-housing system! Ken Nordlund

10.20 Break

10.40 Moving cows – traffic, handling, management and logistics. Anders Herlin, Associate Professor, SLU

11.20 My role as a practicing vet in the planning and building process. Annelie Wendt, DVM

12.00 Lunch

13.00 Different systems for milk harvesting – their pros and cons. Charlotte Hallén Sandgren

14.00 "This was my plan, this is what I did – and this was the result!" Dairy building experiences from two sides of the bridge.

16.00 Break

16.30 Planning for profit – financial aspects of the building process. Jacob Olesen, Chief Consultant, Sønderjysk Landboforening

18.00 Dinner

20.00 Getting the message across – how to get from knowing to doing. Ken Nordlund

21.00 End

KOSTALL
=
KOKOMFORT
+
KOSTNADER
+
KOMPROMISSER

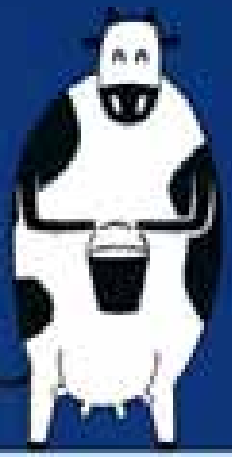

MY PERFECT LIFE AS A DAIRY COW!

DAY 3

FREDAG, 28 APRIL

09.00	In my perfect home – my perfect life as a dairy cow! Jan Hulsen, General Manager, Vetvice
11.00	Workshop feedback – evaluating your designs. Sanna Soleskog
11.45	Course end and evaluation. Thomas Manske
12.00	Lunch

DATUM
Onsdag 26 – fredag 28 april 2017

PLATS
Hotel Cornwell, Kage Strand
Strandvejen 111, 4600 Køge
Tlf. +45 56 65 36 90
www.cornwellkogestrand.dk

KURSKOSTNAD
4500 SEK + moms

Max. deltagarantal:
25 personer

Har du frågor
om kursen så ring:
Sanna Soleskog
0725 62 21 32
Thomas Manske
0703 42 71 51

ANMÄLAN

Sista anmälningsdag:
Tisdag 11 april 2017
på www.bivet.nu
eller scanna koden

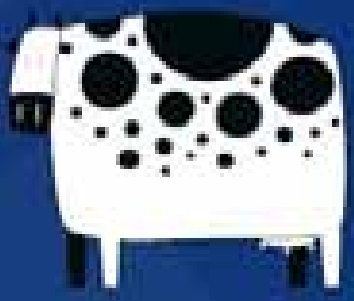

Boehringer Ingelheim

Vetmedica
Strødamvej 52 · 2100 København Ø
Tlf. 39 15 88 88 · www.bivet.nu

SLU ledigkungör följande stipendier ur

2017 ÅRS STIPENDIEFONDER

vid Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap

SÖKBARA FÖR LEG VETERINÄRER

Gymn dir Stina Johanssons i Fränsta fond för veterinärmedicinsk forskning, preliminärt stipendiebelopp 11 724 kr.

”Utdelas i form av bidrag till forskare som arbetar med klinisk veterinärmedicinsk forskning i Sverige eller vid utländsk vetenskaplig institution eller som resestipendium till kliniskt verksam veterinär. Företräde till forskningsbidrag för klinisk forskning har examinerad veterinär, som nyligen påbörjat forskarutbildning inom kliniskt ämne. Företräde till resestipendium har examinerad veterinär verksam vid klinisk institution i Uppsala. *Bidrag ges inte till forskning som innefattar djurförsök*. Sökande som vill förlägga forskningsverksamhet till utländsk institution skall vara svensk medborgare.”
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Gunnar Philipssons stipendiefond, preliminärt stipendiebelopp 13 233 kr.

”Utdelas till understödjande av vetenskaplig forskning i första rummet till studier av hästens, men jämväl till studier av fårets sjukdomar. Understöd skola i första hand utdelas till lärare vid veterinärhögskolan och eljest till svensk veterinär som av kollegienämnden anses därtill kvalificerad.”
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Stiftelsen ”Till min mors minne, Amanda Personnes fond”, preliminärt stipendiebelopp 46 299 kr.

Utdelas i form av bidrag till forskning kring behandling och vård av sjuka hundar.
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

Linnea och Axel Ericsons stipendiefond, preliminärt stipendiebelopp 117 034 kr.

”Utdelas till stöd för vetenskapligt forskningsarbete rörande hästens och hundens sjukdomar. Stipendiet skall utdelas till yngre forskare vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap som avlagt veterinärmedicine doktorsexamen för att av vederbörande i dennes forskning nyttjas för teknisk assistans, resor, apparatur eller material (foder, farmaka, röntgen o dyl)”. Stipendiet kan delas. Stipendiet kan innehas i högst tre år under förutsättning att det vetenskapliga arbetet fortfarande pågår.
Fullständig projektbeskrivning ska bifogas ansökan.

SÖKBARA FÖR VETERINÄRSTUDERANDE

Regementsveterinär och fru Carl Ahlgrens stipendiefond, preliminärt stipendiebelopp 58 963 kr.

”Stipendiet tilldelas skötsam studerande, som tillhör någon av **2:a–4:e årskurserna** samt i sina studier vid veterinärhögskolan ådagalagt mycket god studiebegåvning och förvärvat goda vitsord.”

August Carlssons stipendium, preliminärt stipendiebelopp 51 500 kr.

”Bidrag skall tilldelas skötsam veterinärstuderande med goda vitsord i sina studier vid veterinärhögskolan, med företräde för den, som ådagalagt särskilt intresse och kunnighet i fråga om hästens vård och behandling.”

Veterinärmedicinska fakultetens stipendiesamfond, preliminärt stipendiebelopp 56 187 kr.

Samfonden har bildats genom sammanläggning av följande enskilda fonder efter medgivande av Kammarkollegiet 1992-10-01: Anderssons, Gustafssons, Heimanns, Modigs, Palms, Schmidts, Tinnerstedts, Vennerholms och Östergötlands veterinärkassors. Utdelning sker i form av stipendier inkl resestipendier till en eller flera veterinärstuderande. I tillämpliga delar ska hänsyn tas till föreskrifterna i urkunderna för de i stipendiesamfonden ingående donationerna. Stipendier bör i första hand tilldelas studerande som passerat utbildningens icke kliniska del.

Stiftelsen Elsa Paulssons minnesfond, preliminärt stipendiebelopp 47 653 kr.

Dåvarande Veterinärmedicinska fakulteten, SLU, erhöll under hösten 2000 en donation från herr Torbjörn Paulsson, Sollentuna. Fakultetsnämnden beslutade, i enlighet med donators önskan, att stiftelsens ändamål är att tillgängliga medel ska användas till stipendier för studerande inom veterinärprogrammet för genomförande av examensarbete. Stipendiet får innehas under högst ett år.

Fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap utlyser härmed stipendium att utdelas till en eller flera veterinärstuderande för täckande av kostnader (analyser, resor etc) i samband med genomförande av examensarbete. Till ansökan ska bifogas studieplan för examensarbetet, projektbeskrivning samt vad sökta medel ska användas till (kostnadskalkyl med detaljerade uppgifter om kostnader för t.ex. resor, uppehälle och analyser).

OBS! Vid bedömning av ansökan till Elsa Paulssons minnesfond läggs stor vikt vid att ansökan är korrekt formulerad och fullständig avseende upprättade kostnadsplaner för finansiering av examensarbeten.

Ansökan på särskild blankett ska ha inkommit till **registrator@slu.se senast fredag den 28 april 2017.**

Ansökan plus ev bilagor insändes elektroniskt. 2017 års blanketter finns på VH-fakultetens hemsida www.slu.se/vh/stipendier.

Den sökande är själv skyldig att förse sin ansökan med sådana uppgifter som behövs för bedömning av ansökan. OBS! Till stipendier som fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap utlyser behöver den sökande inte bifoga något utdrag ur studiedokumentationsregistret (LADOK).

Olika typer av föräldrapenning

When man fått barn är det mycket att tänka på, bland annat hur semesterdagarna ska räknas i samband med föräldraledigheten. Här gäller olika regler beroende på vilken typ av föräldraledighet man avser.

FRÅGA

Jag har fått barn och ska vara föräldraledig. Hur räknas semesterdagarna i samband med föräldraledigheten? Och vad gäller om man t ex varit föräldraledig i totalt sex månader i följd, varav 60 dagar i slutet av 2015 och 120 dagar i början av 2016? Räknar man totalt 120 dagar med start november 2015 t o m februari 2016 eller kan man räkna 60 dagar för november och december 2015 och sedan börja om igen och räkna 120 dagar under intjänandeåret 2016 (dvs totalt 180 dagar)?

SVAR

Förenklat finns det två olika typer av föräldrapenning. Den ena är kopplad till ledighet med anledning av barns födelse eller adoption. Enligt semesterlagen § 17 a är frånvaro från arbetet semesterlönegrundande när man är ledig med föräldrapenning med anledning av barns födelse eller adoption upp till 120 dagar *per barn*. För ensamstående förälder gäller 180 dagar per barn.

Vid gemensam vårdnad har båda föräldrarna rätt till 240 dagar var med föräldrapenning. Om man får tvillingar får man fler antal dagar. Om barnet är fött före den 1 januari 2014 kan föräldrapenningdagarna tas ut som hel eller del av dag till och med den dag barnet avslutat första året i grundskolan. Om barnet fyller åtta år efter skolavslutningen kan man ta ut föräldrapenning till och med den dagen barnet fyller åtta år. Om ditt barn är fött den 1 januari 2014 eller senare kan du ta ut föräldrapenning till och med den dag barnet fyller tolv år eller när barnet slutar i årskurs fem i grundskolan. Men efter att barnet har fyllt fyra år kan föräldrarna bara spara 96 dagar sammanlagt.

Huruvida dagarna är semesterlönegrundande eller inte är således kopplat till antalet föräldrapenningdagar som har tagits ut för respektive barn och inte under vilket år som föräldrapenningen har tagits ut.

Tillfällig föräldrapenning

Den andra typen av föräldrapenning är du berättigad till om du måste stanna hemma från arbetet för att ta hand om ett sjukt barn som inte fyllt tolv år, så kallad tillfällig föräldrapenning (VAB). Ledighet med tillfällig föräldrapenning är semesterlönegrundande i upp till 120 dagar *per barn och år*. Kanske var det denna begränsningsregel du tänkte på, men den rör alltså inte ledighet med föräldrapenning som man planerar in på förhand med anledning av barnets födelse eller adoption.

I ditt fall räknar du därför totalt 120 dagar (eller 180 dagar om du är ensamstående) oavsett om föräldraledigheten löper över årsskiftet.

FREDRIKE RITTER
ordförande AVF

Extra hög drivmedelsrabatt till företagskunder

Är du SVF-medlem med Circle K-företagskort får du nu 25 öre extra/liter drivmedel i rabatt i tre månader, från 1 april–30 juni. På Circle K tankar du ett effektivt drivmedel på Sveriges största nätverk av tankställen, med nästan 800 stationer. Circle Ks anpassade företagslösningar av kort och uppföljning gör det tryggt och säkert att tanka.

Har du inget Circle K-företagskort kan du logga in på medlemssidorna www.svf.se, där det finns en länk. Har du redan kort och vill ansluta det till rabattavtalet är du välkommen att kontakta kundservice på 08-429 63 00.

Välkommen till Circle K!

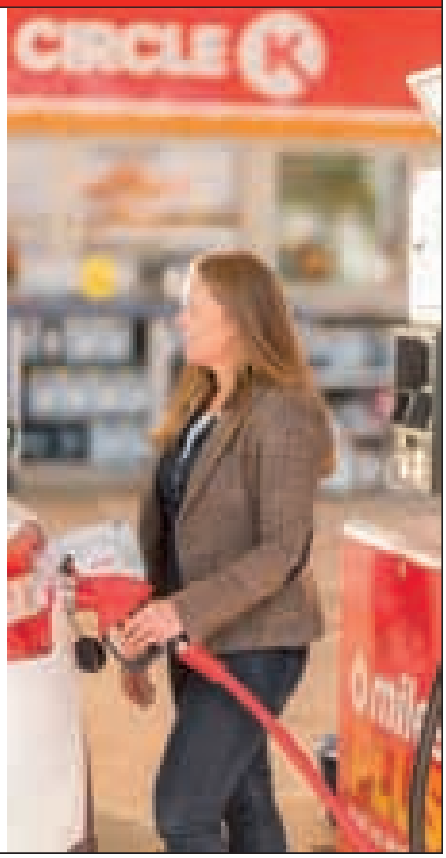

Spretande åsikter om värdet av förebyggande smittskydd

Djurhållaren är nyckelspelare när det gäller smittskyddet på en gård. Därför har forskare samlat in åsikter i frågan i en enkätundersökning bland över 2 000 lantbrukare. Studien genomfördes av Jenny Frössling, SLU och Maria Nöremark, SVA, och publicerades i Veterinary Medicine and Science under förra året.

En stor del av lantbrukarna anser att det är viktigt att hålla gårdens djur fria från sjukdom. Det är dock inte alla som tycker att smittor alltid bör undvikas. Det råder också delade meningar om det bör ställas krav på förebyggande smittskydd för att ha rätt till ersättning vid allvarliga sjukdomsutbrott. Åsikterna om smittskydd påverkas av vilket djurslag man har. Kvinnliga djurhållare och de med högre utbildning, högre ålder eller med grisproduktion tenderar att vara mer positivt inställda till förebyggande smittskydd. De djurägare som tycker sig ha bra kunskap om hur smittor sprids anser i högre grad att de kan påverka förekomsten av smitta. Många av djurägarna anser att om de ville skulle de kunna förmå besökare i stallet att använda skyddskläder. De känner dock ingen stark press från omgivningen att göra det och är inte heller övertygade om nyttan med en sådan åtgärd. De flesta djurägare lyssnar på och vill ha råd om smittskydd av gårdens veterinär.

Källa: SLU, Forskningsnytt produktionsdjur, mars 2017.

Foto: Suzanne Fredriksson

Kvinnliga djurhållare och de med högre utbildning, högre ålder eller med grisproduktion är mer positivt inställda till förebyggande smittskydd.

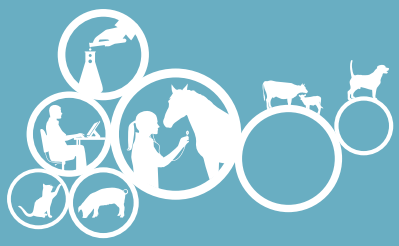

Veterinärkongressen 2017
9–10 november
Sveriges Lantbruksuniversitet
Ultuna, Uppsala
Kongressen arrangeras av Sveriges Veterinärförbund.
För mer information se www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen.

Över 90%
av kongressens deltagare tycker att föreläsningarna
VAR MYCKET BRA

Vi har använt enkätsvaren från deltagarna för att göra årets kongress ännu bättre.
Missa inte kongressen 2017.
Boka in i din kalender!

Fördelar och nackdelar för arbetsgivare med kollektivavtal

Företagare med anställda kommer förr eller senare att ställa sig frågan om de ska teckna kollektivavtal eller inte. Det kan finnas ideologiska skäl för eller emot men det kan också finnas praktiska orsaker till att en arbetsgivare väljer att ha kollektivavtal eller att stå utanför.

FOTO: ALEX RATHS

En arbetsgivare måste inte ha kollektivavtal men det kan underlätta för arbetsgivaren att ha det.

Ett kollektivavtal är ett avtal mellan en arbetstagarorganisation och en arbetsgivarorganisation eller ett avtal mellan en arbetstagarorganisation och arbetsgivare. Det senare kallas ofta för hängavtal eftersom det i avtalet hänvisas till något av de kollektivavtal som facket har med en arbetsgivarorganisation.

En arbetsgivare blir bunden av kollektivavtal genom att gå med i en arbetsgivarorganisation, teckna hängavtal eller ta över en verksamhet med personal och kollektivavtal. I det senare fallet har arbetsgivaren möjlighet att säga upp avtalet.

Arbetsgivarorganisationer tar ut en avgift med en procentsats på lönerna i bolaget. Som medlem i arbetsgivarorganisationen får du hjälp med bland annat central förhandling och tolkning av kollektivavtalet. Facken kan begära någon form av avgift för hängavtal för att täcka sina kostnader för information m m till arbetsgivare med hängavtal.

KAN UNDERLÄTTA FÖR ARBETSGIVAREN

En arbetsgivare måste inte ha kollektivavtal. Men det kan finnas krav på att ge lön och andra förmåner, t ex försäkringar och tjänstepension, på samma nivå som enligt kollektivavtal för branschen för att få bidrag till en anställd.

Vissa fack ställer krav i avtal att motparten har kollektivavtal av ideologiska skäl eller för att undvika problem t ex med det fack de har kollektivavtal med. Ett kollektivavtalsbärande fack kan ibland lägga in sitt veto mot underentreprenörer med sämre villkor för sina anställda.

En arbetsgivare med kollektivavtal behöver i många situationer bara lämna information och förhandla med det kollektivavtalsbärande facket, t ex vid uppsägningar på grund av arbetsbrist och övergång av verksamhet. Arbetsgivare utan kollektivavtal måste förhandla med samtliga berörda fack.

Det finns lagar som ger arbetstagare ett visst grundskydd på arbetsmarknaden. Dessa är oftast tvingande till arbetstagarens förmån men kan avtalas bort till viss del genom kollektivavtal. Det gör att kollektivavtalet i vissa fall kan ge möjligheter som inte finns i lagen, t ex till årsarbetstid eller anställningsformer.

När det finns ett kollektivavtal råder fredsplikt. Det innebär att facket inte längre kan ta ut sina medlemmar i strejk.

MBL-FÖRHANDLING FÖR KOLLEKTIVAVTAL

Om du inte har kollektivavtal kan facket begära MBL-förhandling med dig om att ingå kollektivavtal. Du är då skyldig att delta i förhandlingen. Men eftersom det är avtalsfrihet kan du avstå från att teckna kollektivavtal.

Facket har då att ta ställning till om de ska vidta stridsåtgärder för att få kollektivavtal. Det innebär att de varslar om t ex strejk eller övertidsblockad. Medlingsinstitutet kommer under varselperioden att försöka medla mellan facket och arbetsgivaren. Observera att facket inte får vidta stridsåtgärder om du inte har någon utomstående anställd.

Det finns både fördelar och nackdelar för en arbetsgivare med att ha kollektivavtal. Du måste som företagande veterinär med anställda fundera över vad som är lämpligast för din verksamhet.

KARIN BERGGREN
jur kand, ansvarig rådgivningen Företagarna

Foto: Petri Johansson/Kanal75

SÖK ANSLAG FÖR HÄST-FORSKNING INFÖR 2018

Stiftelsen Hästforskning utlyser forskningsanslag för 2018. Stiftelsen beviljar anslag till forskning kring hästen och hästnäringen i Sverige och Norge.

Utlysningens steg 1 stänger den 1 juni 2017.

Forskningsområden

Hästnäringens forskningsprogram är indelat i två programområden:

Veterinärmedicin, husdjursvetenskap och teknikvetenskap

- Hälsa och välfärd
- Utfodring, uppfödning och hästhållning
- Teknikutveckling
- Reproduktion

Samhällsvetenskap och humaniora

- Hästens roll för människan
- Hästens roll för samhället
- Hästens roll för miljön

Ansökningar om samverkansprojekt välkomnas

Vi uppmuntrar till samverkansprojekt mellan forskare i Sverige och Norge.

Utlysningen sker i två steg. I steg 1 skickar du in en kortare skiss som bedöms med avseende på relevans och potential. Ett antal av ansökningarna ges möjlighet att skicka in en full ansökan i steg 2. Varje huvudsökande får inkomma med en ansökan för upp till tre års forskning. Som mest beviljas 1 miljon kronor per år i genomsnitt över projekttiden, för samverkansprojekt kan upp till 2 miljoner per år i genomsnitt beviljas.

Mer information

Forskningschef Peter Kallings: +46 (0)8-627 20 11, peter.kallings@nshorse.se

För norska ansökningar, kontakta Siri Anzjøn, Norges forskningsråd: +47 22037098, sia@forskningsradet.no

Utlysning, forskningsprogram och länk till ansökningssystemet: www.hästforskning.se

STIFTELSEN HÄSTFORSKNING

Öppet brev till SVFs styrelse

Sveriges Veterinärförbund – vart är du på väg?

Veterinärförbundets kansli varslades i februari rörande fem tjänster som förbundsstyrelsen helt eller delvis vill ta bort, samtidigt som förbundets konsultkostnader stiger snabbt. Ett antal medlemmar i SVF är kritiska till styrelsens ekonomiska prioriteringar och oroliga för förbundets framtid.

insänt

Detta skrivs därför att ett antal medlemmar i veterinärförbundet oroar sig för förbundets framtid. Inlägget är långt men det är nödvändigt då det rör svåra frågor och kräver att övriga medlemmar blir informerade om vad som orsakat denna oro hos oss. Avsikten är att uppmärksamma veterinärkåren på att vissa grundläggande frågor måste besvaras av SVFs nuvarande ordförande och styrelse. Läs och engagera er.

Sveriges Veterinärförbund har funnits i över 150 år. I stadgarna § 1 klargörs att förbundet är en intresseförening för veterinärer med syfte att främja veterinärkonsten och veterinärmedicinska vetenskaper samt tillvarata medlemmarnas sociala och ekonomiska intressen. För fullgörande av sina uppgifter tillkommer det förbundet att upprätthålla en god och värdig anda inom veterinärkåren, att företräda kåren i frågor som för densamma är av allmän betydelse eller kan föranleda framställningar och förslag till departement och myndigheter, att verka för ett fast samarbete mellan grupperingar inom förbundet, att samarbeta med utländska veterinära riksorganisationer, att främja veterinärmedicinsk forskning och utbildning, att årligen arrangera veterinärkongress samt att utge en tidskrift som sitt organ.

BRED OCH DJUP VERKSAMHET

Under sina drygt 150 år har veterinärförbundet framgångsrikt följt denna målparagraf. Förbundet har deltagit i debatter och vid behov gått ut i media. Förbundet har funnits representerat i olika typer av arbetsgrupper hos myndigheter och organisationer, t ex rörande antibiotikahantering, smittskydd, djurskydd, läkemedelsfrågor m m. Samarbetet med de övriga nordiska veterinärförbunden har varit bra och gemensamt har de framgångsrikt drivit för veterinärkåren viktiga frågor internationellt via sitt arbete i de olika sektionerna inom FVE, Federation of Veterinarians of Europe. FVE är den organisation som har störst betydelse inom det gemensamma Europaarbetet vad gäller veterinärmedicinska frågor.

Via sin underorganisation Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap (SVS) har förbundet arbetat fram och handlagt specialistutbildningsprogram för veterinärkåren, producerat antibiotikapolicydokument för flertalet djurslag och många andra användbara skrifter. Den årliga kongressen har stadigt växt vad gäller deltagarantal, utställare och även ökat kvalitativt genom att många duktiga föreläsare, både svenska och utländska, har deltagit. Dessa framgångar kan också tillskrivas kansliets personal som varit mycket lojala och helhjärtat gått in för att hjälpa förbundets medlemmar i olika frågor. Genom åren har det funnits personal som ägnat hela sitt yrkesliv åt arbetet på förbundet. Vi ska i detta sammanhang inte heller glömma de fackliga frågor och problemställningar som våra medlemmar behöver hjälp med i en alltmer stressad och kravfylld arbetsmiljö. ➤

Det internationella samarbetet inom FVE är en av de viktiga uppgifter som SVF måste upprätthålla.

Foto: FVE

➤ ORO INFÖR FRAMTIDEN

Undertecknade veterinärer hyser stor oro inför framtiden på grund av det som nu händer inom förbundet. Nuvarande styrelse tycks inte vara införstådd med de uppgifter som förbundet ska utföra enligt första paragrafen i stadgarna. De senaste två åren har deltagandet på mötena med de övriga nordiska ordförandena, som normalt träffas två gånger per år inte varit fullgott. Sveriges deltagande på FVE-mötena har stadigt minskat, vid det senaste mötet i november 2016 deltog en person enbart en och en halv dag. Enligt uppgift avser förbundet att skära ned denna verksamhet och inte skicka delegater till samtliga sektioner i fortsättningen.

Veterinärförbundet har de senaste två åren inte deltagit regelbundet i Jordbruksverkets smittskyddsråd eller den antibiotikagrupp som SVA leder. Förbundets djurskyddskommitté har inte sammanträtt på ett och ett halvt år, ordförande saknas. Förbundet har aviserat att det drar sig ur NKVet, den gemensamma nordiska samarbetsgruppen för forskning, sedan mer än tre år har styrelsen inte utsett nya ledamöter. SVS senaste generalsekreterare Simone Häusler sade upp sig före jul på grund av de beslut som tagits av styrelsen rörande förändringar i verksamheten. Vi som följt Simones arbete ser uppsägningen som en stor förlust för verksamheten inom SVS och internationellt. Initialt avsåg förbundet inte att ersätta tjänsten med en ny veterinär utan med en administratör som alltså skulle vara ansvarig för specialistutbildningsprogrammen, kongressen, de internationella kontakterna, kollegiet m m. Nu har man beslutat att det ska bli en veterinär med avsevärt lägre lön och titeln kansliveterinär. De veterinärer som arbetat med internationella frågor vet hur viktig en titel kan vara om man vill att någon ska lyssna. Ingen kommer att lyssna på en ”office veterinarian”, motsvarande post i det norska veterinärförbundet har titeln ”scientific director”. Tjänsten upprätthölls på 50 procent till den sista mars, därefter blev det tomt på posten. Tjänsten är i skrivande stund inte utlyst så någon ny veterinär kan knappast finnas på plats förrän tidigast under hösten.

Foto: Goumbik

Tre personer i kanslipersonalen som idag till stor del jobbar med medlemsservice, har varslats om tjänsteneddragningar.

UPPSÄGNINGAR AV KANSLIPERSONAL

Det som nu också hänt är att två personer på kansliet har sagts upp och tre andra har varslats om att de måste gå ner till 50 procents tjänstgöring. Detta är personer som har viktiga funktioner i medlemsservice, framställning av tidningen, försäljning av blanketter och allmän medlemskontakt. Att det dessutom rör sig om tre ensamstående medelålders kvinnor gör inte denna personalhantering från en arbetsgivare som är ett fackförbund trevligare.

På förfrågan om vem som ska göra deras arbete på den tid som tas ifrån dem blir svaret att arbetet ska läggas ut på konsulter. Det är nämligen inte så att dessa personer lider av arbetsbrist, snarast tvärtom. Förbundets medlemsantal har ökat med 23 procent på sju år vilket inte bör ha minskat efterfrågan på tjänster från förbundets personal.

SKENANDE KONSULTKOSTNADER

Då är vi inne på frågan om användningen av konsulter på Sveriges Veterinärförbund. I protokollet från senaste fullmäktigemöte den 30 maj 2016 § 12 kan man läsa: ”Mötet ifrågasatte nödvändigheten av vissa konsulttjänster som förbundet använt sig av en tid och även framledes planerade att köpa in. En tydlig redovisning av kostnader och nytta efterfrågades”.

Sedan dess har konsultkostnaderna stadigt ökat till mångmiljonbelopp och fler konsulter har anlitats. Det handlar om ekonomikonsulter, marknadskonsult, ledningskonsult, styrelsecoach, advokat för styrelsen mot personalen m m. Avsikten är uppenbarligen också att ytterligare öka på dessa kostnader genom att ersätta anställd personal med nya konsulter. Konsulter kommer inte att kunna ge den sakkunniga medlemsservice som medlemmarna efterfrågar. Att ökade konsultkostnader kommer att minska förbundets kostnader, vilket nu anges som en orsak till uppsägningar och neddragningar av viktiga aktiviteter, är inte sannolikt. En konsekvensanalys måste göras dels av ekonomin och dels av ändringarna i servicegraden till medlemmarna som följer på dessa uppsägningar. Kommer det att finnas något kvar av vårt förbund i slutet av 2017?

Christina Arosenius
Marie-Louise Danielsson-Tham
Lena Eliasson-Selling
Jonna Fallhagen Gohil
Torsten Jakobsson
Kajsa Gustavsson
Per Jonsson
Ann Pettersson
Barbro Röken
Bengt Röken
Anders Sandberg
Wilhelm Tham
Margareta Widell

Därför lämnade jag mitt arbete som generalsekreterare

SVS tidigare generalsekreterare Simone Häusler sade i december förra året upp sig från en tjänst som hon egentligen tyckte om. Hon vill här förklara orsakerna.

insänt

När jag tillträdde min tjänst som biträdande generalsekreterare för SVS hösten 2012 var vi två heltidsanställda veterinärer som med stöd av en administratör arbetade med yrkesfrågor, remisser, kongressen, internationella möten och inte minst specialistutbildningarna. När dåvarande generalsekreteraren slutade hösten 2013 beslöt styrelsen att minska ner på personal och jag fick tjänsten som generalsekreterare och ensam veterinär på avdelningen. Jag tror att alla mina kolleger kan intyga att arbetsbelastningen var stor.

I december 2016 beslöt jag mig för att avsluta min anställning, till stor del på grund av förbundsstyrelsens sätt att använda medlemspengarna och på grund av att jag inte kan stå för hur de för mig viktigaste kärnområdena inom förbundet, t ex professionen, arbetsrätten och tidningen, bortprioriterats bit för bit sedan ca två år tillbaka.

Förbundsstyrelsen tog sedan ett märkligt beslut, nämligen att inte omedelbart tillsätta tjänsten som generalsekreterare igen. Ska SVF inte syssla med veterinärmedicin framöver? Har vi som arbetat med dessa frågor, ibland dag och natt, inte tillfört något som varit värdefullt och efterfrågat av våra kolleger? Vad ska SVF egentligen arbeta med i framtiden? Jag har förstått att man nu planerar att inte ha en generalsekreterare för SVS utan att ”degradera” tjänsten och söka en kansliveterinär med lägre lön. Någon annons har inte synts till när detta skrivs och under tiden blir verksamheten inom SVS och den personal som anstränger sig till bristningsgränsen för att hålla ställningarna lidande.

I början av mars blev jag uppringd av en tidigare arbetskamrat som med gråten i halsen berättade att styrelsen tagit beslut om kraftiga nedskärningar i personalstyrkan på förbundskansliet. Fem personer hade varslats på grund av arbetsbrist vilket kom som chock då alla anställda har mer än fullt upp. Chocken blev inte mindre när jag fick veta att de flesta arbetsuppgifter som tidigare utförts av kanslipersonal nu ska läggas på externa konsultföretag.

Den verkliga orsaken är naturligtvis inte arbetsbrist utan att förbundsstyrelsen under de senaste åren har slösat bort en stor del av förbundets medel, dvs våra medlemsavgifter, på att anlita externa konsulter för skyhöga belopp. Detta går tvärsemot det beslut som togs vid det senaste fullmäktigemötet, nämligen att kostnaderna för externa konsulter skulle skäras ned. Det verkar styrelsen helt ha glömt bort och nu verkar man genom ➤

Foto: Vasso Norlund

Ska SVF inte syssla med veterinärmedicin framöver? frågar insändaren.

att avskeda kanslipersonal vilja spara in en del av de pengar man tidigare gjort av med.

Jag har inte i detalj tagit del av alla konsultuppdrag som köpts in men jag vet att beloppet hamnar någonstans mellan sex och åtta miljoner kronor under de senaste åren. Dessa siffror innefattar inte nödvändiga tjänster som städning och IT-stöd, utan konsulttjänster som coachning av styrelsen och strategisk rådgivning, externa jurister till förbundsstyrelsen, säljkonsult och liknande. Hur kan behovet av dessa tjänster vara så stort i en ideell organisation med ca 3 500 medlemmar och 13 anställda att man kontinuerligt måste anlita ett av landets största, och antagligen dyraste, revisionsbolag, KPMG? Hur ska förbundets kärnverksamhet kunna bedrivas med en starkt decimerad personalstyrka? Kommer SVF/SVS överhuvudtaget att överleva detta?

Jag är så fruktansvärt arg, orolig och ledsen över det som pågår inom mitt veterinärförbund som jag varit så stolt över att få representera. Arg för att mina tidigare arbetskamrater nu får betala ett högt pris för styrelsens dåliga omdöme, orolig för att den verksamhet som är SVF/SVS: veterinärmedicin, tidningen, yrkesfrågor och arbetsrätt, kommer att dräneras med nuvarande ledning och ledsen över att jag trots ihärdiga försök inte lyckades påverka styrelsens inriktning mer under mina år på förbundskansliet.

SIMONE HÄUSLER
leg veterinär, fd generalsekreterare SVS

noterat

Matfusk ska kunna ge fängelsestraff

Regeringen remitterade den 10 mars ett lagförslag där allvarliga brott mot livsmedelslagen ska kunna resultera i fängelse i högst två år.

– Matfusk är oacceptabelt. Det skadar förtroendet för svenska livsmedel och det svenska varumärket som står för hållbarhet, god djurhållning och låg antibiotikaanvändning. Det är därför viktigt att Sverige signalerar att brott mot livsmedelslagen tas på största allvar. Det ska kosta att lura konsumenterna, säger landsbygdsminister Sven-Erik Bucht i ett pressmeddelande.

I mars 2016 beslutade landsbygdsministern att ge expeditions- och rättschefen Mats Wiberg i uppdrag att se över frågor om straffskalan och sanktionsavgifter inom områdena livsmedel, foder, animaliska biprodukter och djurskydd. Förslaget som skickades ut på remiss i mars innehåller en tydlig skärpning av straffskalan där allvarliga brott mot livsmedelslagen ska kunna ge fängelse i högst två år. Tidigare fanns inte fängelsestraff med i straffskalan. För vissa mindre allvarliga överträdelser, som t ex då administrativa bestämmelser brutits, föreslås att ett sanktionsavgiftsystem införs som hanteras av kontrollmyndigheterna. Det kommer fortfarande att vara möjligt att döma ut bötesstraff för andra överträdelser än dem som omfattas av sanktionsavgiftssystemet.

Lagändringarna ska, enligt förslaget, träda i kraft den 1 juli 2018.

FOTO: WOKANDAPIX

Det är viktigt att Sverige signalerar att brott mot livsmedelslagen tas på största allvar, säger landsbygdsminister Sven-Erik Bucht.

SVS RIKTLINJER FÖR

Infektionskontroll inom hästsjukvård

Sedan 2014 styr författningen SJVFS 2013:14 att verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård ska ta fram och arbeta efter en hygienplan. Syftet med detta dokument är att ge råd och rekommendationer som kan leda till rutiner som minskar risken för smittspridning och uppkomst av vårdrelaterade infektioner inom hästsjukvård. Väl fungerande rutiner skyddar hästarna och vid zoonoser även människor som hanterar hästarna.

Dokumentet är i form av en bläddningsbar PDF med klickbara sidhänvisningar och länkar.
Det finns publicerat på SVFs hemsida www.svf.se.

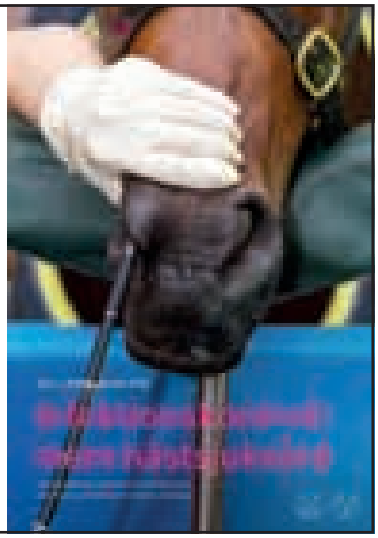

Svar från förbundsstyrelsen om förändringsarbetet

I två insändare på annan plats i tidningen kritiserar SVS tidigare generalsekreterare och en grupp SVF-medlemmar förbundsstyrelsens ekonomiska prioriteringar och framför sin oro över förbundets framtid. Ordföranden Marja Tullberg tillbakavisar här kritiken.

replik

Veterinärförbundet är till för sina medlemmar. Engagerade medlemmar som tar sig tid och bidrar till verksamheten tillsammans med personalens insatser är förbundets största tillgångar. Med det sagt är det beklagligt att konstatera att styrelsen uppenbarligen har misslyckats med sin kommunikation med ett antal medarbetare och medlemmar, vilket visar sig i de insändare vi kan läsa i denna tidning. Vi ser gärna att medlemmar tar direkt kontakt med oss om man funderar över något eller är orolig, så att vi kan bemöta innan rykten tar fart. Nu blir dessa missförstånd och felaktiga påståenden tyvärr föremål för en offentlig debatt. Som styrelsens beslut att leda verksamheten framställs i dessa insändare så förstår vi om det skapar stor oro. Vi strävar efter transparens i vår organisation och tar till oss att vi måste bli bättre på att synliggöra styrelsens arbete framgent.

GENUIN VILJA ATT GÖRA SKILLNAD

Styrelsen för Sveriges Veterinärförbund består av nio veterinärer. Vi är själva medlemmar och har valt att engagera oss i SVF för att vi har ett brinnande intresse för frågor som rör veterinärers yrkesliv och vardag. Vi har en genuin vilja att göra skillnad för Sveriges veterinärer. I vår omgivning finns ett stort nätverk av veterinärer och vi har ständigt våra tentakler ute för att pejla av vad våra kolleger och medlemmar har för behov och önskemål och hur förbundet kan skapa mervärden. För att få en bred bild av medlemmarnas åsikter gjordes 2013 en omfattande medlemsenkät där medlemmarnas behov och önskemål kartlades. De senaste två åren har vi också utfört enkäter under kongressen för att få anonym input på vad medlemmarna vill ha ut av Sveriges Veterinärförbund.

Styrelsens bild är att de verksamheter vi har idag med bland annat facklig verksamhet, vetenskaplig verksamhet, specialistutbildningar, internationellt engagemang och veterinära företagarfrågor är viktiga för våra medlemmar. Vi har funnits i 150 år och de senaste åren har det skett en dramatisk utveckling av veterinärvårdsbranschen på många olika sätt. Veterinärers vardag ser annorlunda ut idag för de flesta av oss oavsett yrkesinriktning. Fritiden har också dramatiskt förändrats med nya utmaningar jämfört med tidigare och våra medlemmars behov av stöd från förbundet har därmed också förändrats. Vi behöver följa med i de nya tiderna som vi lever i och se till att veterinärförbundet fortsätter att skapa mervärde och service till rimliga medlemsavgifter.

De nödvändiga förändringar som nu sker i förbundet skapar oro och vi vill ge en tydligare bild av varför vi befinner oss i denna process.

BAKGRUND

Förbundet har varje år sedan 2008 haft negativa ekonomiska resultat. Bakgrunden är ett medvetet beslut i dåvarande fullmäktige och styrelse att låta verksamheten gå med negativt resultat med intentionen att täcka förlusterna med intäkter från förbundets kapitalförvaltning. När kostnaderna under lång tid varit större än intäkterna och avkastningen från det egna kapitalet inte levt upp till vad som förväntades, har det egna kapitalet minskat successivt och förbundets belåningsgrad har samtidigt ökat för att ha råd med verksamheten. Förbundets soliditet har minskat från 47 procent 2008 till 19 procent 2015. Den här utvecklingen måste stoppas.

Nuvarande förbundsstyrelse och fullmäktige har beslutat att arbeta för en ekonomi i balans och en långsiktighet för förbundets ekonomiska förvaltning. Det finns många missförstånd kring vad som är förbundets egna pengar och vad som tillhör fonder och stiftelser som förbundet bara administrerar och förvaltar, vilket gör att många tror att förbundet disponerar större kapitaltillgångar än vi faktiskt gör.

FÖRÄNDRINGSARBETET

Det uppmärksammades för några år sedan att dåvarande revisor inte identifierat problemområden som borde ha upptäckts vid de årliga revisionerna. Fullmäktige beslöt efter förslag från styrelsen att byta revisionsbyrå. I och med bytet uppdagades brister i dagens organisationsstruktur som inte var kända tidigare. Detta ledde senare fram till att styrelsen med mandat från fullmäktige började arbeta för en omorganisation av förbundet. Samtidigt har det också krävts en omfattande omstrukturering av vår interna ekonomihantering för att förbundet ska göra rätt utifrån de redovisningsregler och lagkrav som finns. Den här förändringsprocessen har varit nödvändig för att möjliggöra en korrekt ekonomifunktion. Förbundets ekonomihantering är komplex eftersom det är så många delar av förbundet som ur redovisningstekniskt perspektiv är egna enheter. Denna process att komma tillrätta med den ekonomiska strukturen har krävt kompetenser inom skattejuridik, momsregler, förmånsbeskattning, ➤

redovisning m m. De olika konsulter som köpts in har behövts för att under en begränsad tid få tillgång till mycket specifika kunskaper inom respektive område, kompetens som inte finns på kansliet. Att anställa motsvarande kompetens hade inte varit möjligt eller försvarbart.

De konsultinsatser som är föremål för kritik är avsevärt minskade i omfattning av naturliga skäl då processen att ändra ekonomifunktionen och organisationsstrukturen har kommit långt. Målsättningen är självklart att vi inte ska köpa mer hjälp än vi absolut behöver, det finns det ingen som helst anledning till.

Det har sedan länge funnits en kultur inom förbundet med motsättningar mellan olika grupper av förtroendevalda vilket inte varit gynnsamt för förbundets förvaltning. För att ändra detta och skapa förutsättningar för en ny långsiktigt hållbar och effektiv organisation har det också varit nödvändigt att ta in organisationsspecifika kompetenser, både för att bryta kulturella mönster, men också för att få en professionell input på hur vi bäst bygger morgondagens organisation.

Det faktum att verksamheten sedan lång tid haft större utgifter än intäkter har styrelsen de senaste åren försökt åtgärda genom att minska på onödiga utgifter. Ingen av de neddragningar som gjorts har lett till minskning i medlemsservice eller externa engagemang, men neddragningar i kombination med tidigare etablerade interna konflikter leder till motstånd. Styrelsen har också försökt öka verksamhetens intäkter genom olika åtgärder. Dessa åtgärder har tyvärr än så länge inte genererat någon ekonomisk nettovinst av olika orsaker, men det har heller inte varit en förlustaffär. Däremot har det gett oss mervärden i form av grafisk profil, broschyrmaterial, medlemskort, medlemsrabatter och nyhetsbrev med lediga tjänster m m. Då kansliet inte har den kompetens som krävs för att göra detta har vi tidigare anlitat en person som arbetat för oss till samma kostnad som en anställd, men under tillfälligt kontrakt för att inte låsa upp oss vid kostnader. Kostnaderna för denna person har burits av de intäkter som densamma genererat. Denna person slutade arbeta för förbundet i december 2016 och därmed saknas funktionen just nu på kansliet.

Ny adress? Ny e-post?
Ny arbetsgivare? Nytt namn?

Meddela oss på förbundskansliet om du flyttat, bytt arbete, bytt namn eller fått ny e-postadress. Ring eller skriv till Sveriges Veterinärförbund, Box 12 709, 112 94 Stockholm, tel: 08-545 558 20, e-post: office@svf.se, hemsida: www.svf.se.

EFFEKTIVISERING AV KANSLIARBETET

De besparingar som hittills gjorts i verksamheten är tyvärr inte tillräckliga för att vända det ekonomiska läget. En höjning av medlemsavgiften vore olyckligt då den redan är hög och vi långsiktigt snarare strävar efter sänkta medlemsavgifter. Därför krävs större permanenta kostnadsminskningar på sådant som inte drabbar medlemsservicen och förbundets engagemang i interna och externa frågor.

Den enskilt största utgiften för förbundet är personalkostnaden och vi har i jämförelse med andra förbund ett stort kansli. Vi har genom internt arbete och delvis med hjälp av extern kompetens identifierat utrymme för effektivisering och omstrukturering av kanslifunktionerna. Av den anledningen pågår i skrivande stund förhandlingar med kansliets personalförening om neddragning av bemanningen med motsvarande 2,4 heltidstjänster. Arbetet på kansliet bedöms kunna effektiviseras och prioriteras så att de föreslagna förändringarna inte påverkar servicen mot våra medlemmar på ett negativt sätt. Vi kommer inte ersätta anställda med konsulter, det skulle både vara dyrare och skapa sämre kontinuitet och några sådana planer har aldrig funnits.

Tjänsten som generalsekreterare är för tillfället vakant och ersätts av en ny tjänst med den nya mer verksamhetsanpassade titeln kansliveterinär. Den vetenskapliga delen av förbundet med dess specialistutbildningar och samordning av alla sektioners verksamhet är viktig för att vi ska uppfylla våra kärnområden. Det har därför aldrig varit några tvivel om att denna tjänst ska tillsättas av en veterinär då den blev vakant.

OMRÅDEN ATT UTVECKLA

När vi blickar framåt ser styrelsen en rad områden vi strävar efter att utveckla. Förbundet kan bli bättre på digital kommunikation i olika former, få en bättre och mer attraktiv webb, ge högre facklig service i form av mer proaktivt arbete med rapporter, kurser och information. Vi vill att förbundet ska synas mer i olika sammanhang. Vi vill påverka beslutsfattare i olika veterinära frågor både nationellt och internationellt. Vi vill också vara mer aktiva i vår relation till veterinärstudenter och yngre veterinärer som är nya i yrkeslivet. Vi vill ge medlemmarna mer för pengarna genom ökad service, bra medlemserbjudanden och samtidigt tillvarata veterinärers sociala och ekonomiska intressen. Vi vill ha ett veterinärförbund som är anpassat efter medlemmarnas behov och önskemål.

Det förändringsarbete som nuvarande styrelse tvingas genomföra har tillfälligt ökat förbundets kostnader i form av inköpt extern kompetens och kostnader för ökad frekvens möten. Det är dock viktigt att komma ihåg att det i grunden inte är dessa kostnader som avgör att vi nu måste dra i handbromsen, utan den av tidigare styrelser och fullmäktige i all välmening beslutade ekonomiska strategi som gick ut på att medvetet ha högre kostnader än intäkter och på en utifrån dagens skatteregler felaktigt uppbyggd organisationsstruktur.

Den oro som uppstår när vi tvingas till neddragningar är naturlig och förståelig. Styrelsen tar genom dessa förändringar ansvar för att vi har ett hållbart och ändamålsenligt förbund som tillvaratar veterinärers intressen även om det inte är bekvämt att fatta svåra beslut som dessa och att leda en så omfattade strukturell förändringsprocess. Vi är många som kämpar hårt, vi tror på att vi veterinärer kan hålla ihop och vara starka tillsammans. Vi vill att alla ska känna nytta av sitt medlemskap och vara stolta över att vara med i Sveriges Veterinärförbund.

För förbundsstyrelsen
MARJA TULLBERG
ordförande SVF

SVF och det nordiska samarbetet inom NKVet

Sveriges Veterinärförbund var för 40 år sedan med om att starta Nordiskt kontaktorgan för veterinärmedicinskt vetenskapligt samarbete (NKVet). Nu vill förbundets styrelse av ekonomiska skäl lägga sitt engagemang i NKVet på is, trots att åtagandet hittills inte har medfört några kostnader för SVF. NKVets ende svenske styrelseledamot ifrågasätter beslutet och är kritisk till beslutsprocessen.

insänt

Illustration: Hannele Nauholz, Finland

Under de 40 år som gått sedan starten har NKVet anordnat en lång rad möten och symposier. Omslagsbild från en presentation vid NKVets seminarium om kontrollprogram för lantbrukets djur i Oslo, januari 2017.

Nordiskt veterinärmedicinskt samarbete och erfarenhetsutbyte har långa traditioner och har varit viktigt också när det gäller veterinärfackliga och andra yrkesfrågor.

Nordiskt kontaktorgan för veterinärmedicinskt vetenskapligt samarbete (NKVet) grundades 1977 av de fem nordiska veterinärförbunden för att främja samarbetet mellan ländernas veterinärer och forskare. Under de 40 år som gått sedan starten har en lång rad möten och symposier anordnats kring ämnen som är relevanta för en bred nordisk publik inklusive forskare, praktiker, beslutsfattare och andra intressenter (www.nkvet.org).

IDEELLT STYRELSEARBETE I NKVet

NKVet drivs av en styrelse bestående av nio medlemmar, en från Island och två från var och en av de övriga nordiska länderna. Styrelseledamöterna är oftast verksamma vid de veterinärmedicinska lärosätena och veterinärinstituten och utses av sina respektive nationella veterinärförbund. Insatserna för NKVet bygger på frivilligt arbete och är utan ersättning. De flesta styrelsesammanträden sker via telefon eller video medan resekostnader till styrelsemöten betalas av NKVet som i sin tur får sin finansiering via nordiska ministerrådet. Styrelsen sammanträder två gånger per år, normalt i samband med ett årligt symposium i något av de nordiska länderna.

För närvarande är jag den ende svenske styrelseledamoten eftersom ledamoten från SVA pensionerades för snart fyra år sedan och SVF inte ansett sig kunna hitta någon ersättare. Jag har inte fått något svar på de upprepade mail jag skickat i denna fråga.

Nu har jag emellertid av en händelse fått höra att SVF beslutat att av ekonomiska skäl lägga sitt engagemang i NKVet på is ”några år”. Att som SVFs alltså numera ende representant i NKVets styrgrupp få detta muntliga besked utan att ha blivit involverad i någon diskussion gör mig både oroad och besviken och jag vill därför till SVFs ledning framföra följande:

FRÅGOR TILL SVFs STYRELSE

1. SVF är tillsammans med de övriga nordiska veterinärförbunden ägare och medansvarig för NKVet. Om SVF avser att efter 40 år ensidigt och utan vidare diskussion dra sig ur samarbetet utgår jag ifrån att detta sker efter vederbörlig information till och i samråd med de övriga ländernas veterinärförbund. Har detta skett? Att Sverige ska stå utanför NKVet-samarbetet ”några år” (för att sedan återinträda?) gör att samarbetet mellan kvarvarande länder får helt nya förutsättningar.

2. SVF har mig veterligt aldrig lagt en ➤

krona för sitt deltagande i NKVet. På vilka grunder har då beslutet om att lämna NKVet-samarbetet baserats?

3. Trots upprepade påstötningar sedan hösten 2013 till SVF att utse en ersättare för Anders Engvall som då lämnade sitt uppdrag som SVFs representant i NKVets styrgrupp har ännu inte någon ersättare utsetts. Jag har erbjudit mig att komma till SVFs styrelse eller arbetsutskott för att presentera frågan men inte fått svar. Om detta är det sätt som SVF hanterar sina löpande ärenden på är det inte förvånande att förbundets ekonomi är på glid. Ekonomiska trångmål har ju varit argumentet för att SVF skulle dra sig ur NKVet.

GÖR OM OCH GÖR RÄTT

Jag förväntar mig att SVF nu gör en omstart i denna fråga och förutsättningslöst gör ett strategiskt ställningstagande till värdet i att tillsammans med övriga nordiska länders yrkesförbund stimulera internordiska samarbeten och övergripande kontakter kring veterinärmedicinsk forskning och myndighetsutövning. Jag rekommenderar att man då utgår från korrekta faktauppgifter vad gäller SVFs kostnader för sitt engagemang i NKVet. Att i den processen involvera SVFs representant i NKVets styrelse borde ses som en självklarhet.

ARVID UGGLA
leg veterinär, VMD, professor

noterat

Ökad diabetesrisk för katter som äter torrfoder

Övervikt är den största enskilda riskfaktorn för diabetes hos katter, men en ny SLU-studie visar att det finns flera andra livsstilsanknutna riskfaktorer. För normalviktiga katter tycks t ex risken att drabbas av diabetes vara större om de till övervägande del äter torrfoder än om de mest äter blötmat. Studien visar också att utekatter löper mindre risk än innekatter att drabbas av sjukdomen.

– Vi såg att övervikt är en mycket viktig riskfaktor för diabetes hos katt, men vi kunde också se ett tidigare okänt samband mellan diabetes och att äta torrfoder hos gruppen normalviktiga katter, säger Malin Öhlund, som är doktorand vid SLU och ansvarig för studien.

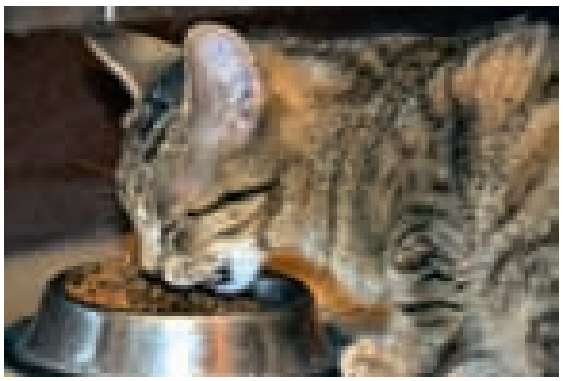

FOTO: KROPEKK

För normalviktiga katter tycks risken att drabbas av diabetes vara större om de äter torrfoder än om de mest äter blötmat.

En tänkbar förklaring till det samband som forskarna har upptäckt skulle kunna vara att torrfoder ofta innehåller mer kolhydrater än blötmat. Studien är den hittills största fall-kontrollstudien som har genomförts på katter med diabetes.

Källa: Öhlund M, Egenvall A et al. Environmental Risk Factors for Diabetes Mellitus in Cats. J Vet Intern Med, 2017, 31, 29–35.

Snabba och tillförlitliga provsvar med hjälp av högklassig analysteknik

- Veterinärmedicinskt klinisk kemiskt laboratorium med diagnostik för smådjur och stordjur.
- Flexibel samarbetspartner med över 30 års erfarenhet i branschen.
- Omfattande analyspaket till fördelaktiga priser.
- Flertalet specialanalyser, Borrelia IgG Line blot, ACTH, Insulin med mera.

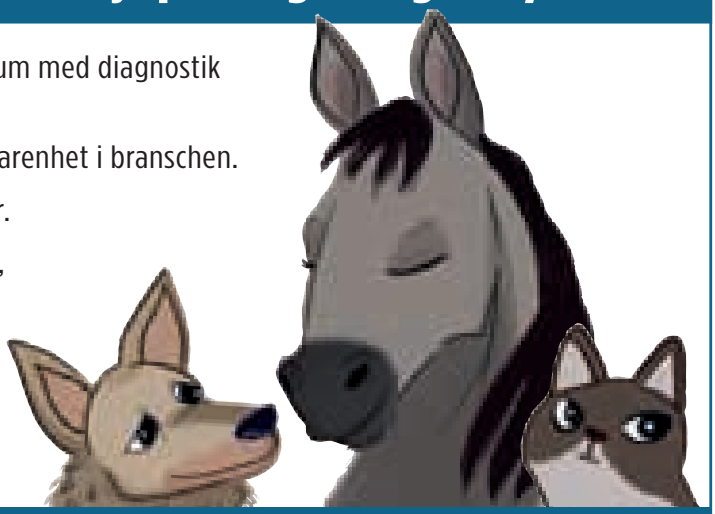

CaniLab-EquiLab

adress: Box 7065, 300 07 Halmstad tel: 035-22 81 40 e-mail: info@canilab.se hemsida: www.canilab.se

Låt inte Jordbruksverket äventyra djurens patientsäkerhet

Veterinär- och djursjukskötarstudenterna vid SLU protesterar mot Jordbruksverkets förslag att djurvårdare efter 80 timmars utbildning ska få ge narkos till djur. Studentkåren VMF anser att förslaget i sin nuvarande form äventyrar patientsäkerheten och djurskyddet.

Djursjukvården förs ständigt framåt tack vare ny teknik och forskning. Djurägares ökande efterfrågan på avancerade behandlingar kräver en parallellt ökad kompetens bland djurhälsopersonalen. 2010 mötte Jordbruksverket dessa ökade krav genom att införa en legitimation för yrkeskategorin djursjukskötare. Legitimationen utgör en kvalitetsstämpel som ska säkerställa en hög patientsäkerhet och ett gott smitt- och djurskydd. Nu riskerar patientsäkerheten att bli lidande till följd av Jordbruksverkets nya förslag till lösning på den rådande personalbristen.

KRAFTIGT SÄNKTA KOMPETENSKRAV

Djursjukskötarens yrkesroll har idag fokus på områdena vårdhygien, omvårdnad, rehabilitering, kommunikation, nutrition och framför allt anestesiologi, dvs sövning och bedövning. Med legitimationens införande följde en akut brist på just djursjukskötare, eftersom kraven för att erhålla legitimationen för redan yrkesverksamma personer var höga. Dagens personalbrist har bland annat lett till att djursjukhus och kliniker inte alltid har möjlighet att bemanna med legitimerad personal, särskilt under kvällar och nätter. I praktiken innebär det att akut sjuka djur får ett något större avstånd till närmaste jouröppna klinik.

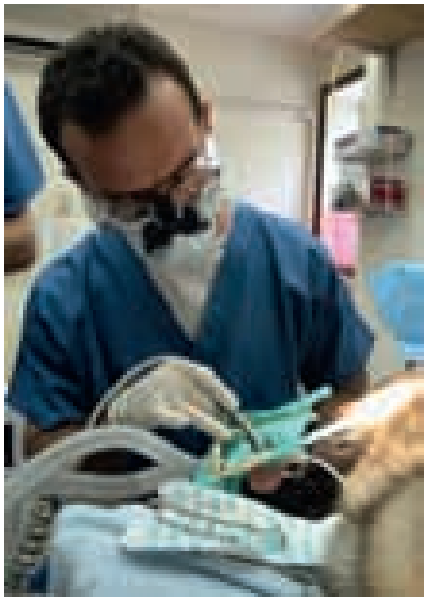

Foto: US Navy

Många länder i Europa och Nordamerika går mot att det är specialistutbildade veterinärer som söver djur, mot bakgrund av dagens avancerade vård.

Jordbruksverkets förslag till lösning innebär att personal med betydligt lägre kompetens, efter en kortare kurs, ska få utföra arbetsuppgifter som tidigare varit förbehållna legitimerad personal. Exempel på sådana arbetsuppgifter är att söva djur och underhålla och övervaka narkos, vilket är avancerade vårdmoment som kräver stor skicklighet av den som utför dem. Den tänkta kursen omfattar 80 timmar, att jämföra med djursjukskötarprogrammets 930 timmar inom motsvarande studieområden. Det finns inga krav på att kursen ska godkännas eller kontrolleras av någon myndighet och förslaget kräver inte heller någon examination av kursdeltagarna.

VETERINÄREN FÅR ANSVARET

Jordbruksverket skriver i sin konsekvensutredning för det aktuella förslaget till nya föreskrifter:

”Enligt uppgifter går många länder i Europa och Nordamerika mot att det är specialistutbildade veterinärer som söver djur mot bakgrund av att den vård som ges idag är mer avancerad och att sjukare djur opereras nu jämfört med för ett antal år sedan.” Jordbruksverket menar att det råder brist på veterinärer i Sverige, vilket gör att det inte går att ålägga dessa att sköta även narkos. Trots detta innebär det aktuella förslaget att ansvaret för sövningen *de facto* hamnar på närvarande veterinär, men att arbetet utförs av en djurvårdare. Eftersom veterinären behöver vara fokuserad på det kirurgiska arbetet är det stor risk att patientsäkerheten blir lidande av en sådan ansvarsfördelning.

ÄVENTYRAR PATIENTSÄKERHET OCH DJURSKYDD

Veterinärmedicinska föreningen (VMF) företräder studenter på veterinär- respektive djursjukskötarprogrammet vid SLU. Vi ställer oss starkt kritiska till Jordbruksverkets förslag gällande de nya föreskrifterna. Vi anser att förslaget i sin nuvarande form äventyrar patientsäkerheten och djurskyddet. Vi tycker att det är fel att personal med lägre kompetens ska sköta narkos, särskilt som stora delar av västvärlden går i motsatt riktning genom att specialisera veterinärer inom området anestesiologi. Vi anser det även vara orimligt att veterinärer ska ha ännu högre arbetsbelastning genom att inte bara ha ansvar för sitt eget arbete utan även för djurvårdarens.

Jordbruksverkets förslag är ett steg i helt fel riktning när det gäller patientsäkerhet och arbetsmiljö och går stick i stäv med djurägarnas efterfrågan på en allt mer högkvalitativ vård.

Ida Jansson
ordförande VMF 2017

Ansvarsärende

Utdragen utredning av halt häst

En hästägare anmälde veterinären NN för långsam hantering vid en hältutredning, men veterinären bestred anmälan.

ansvarsärende

DJURÄGARENS ANFÖRANDE

Ägarens häst blev den 3 maj sjuk och gick inte att leda ut ur boxen. Hästen hade dagen innan gått ett normalt dressyrpass. Distriktsveterinären kom och undersökte hästen och man misstänkte anaplasma. Prover togs och hästen sattes på medicinering med Metacam. Ett infekterat öga kontrollerades samtidigt. Anaplasmaproverna var negativa men hästen var fortsatt mycket dålig och fick en dos Engemycin och vidare provtagning. Även de nya proverna var negativa och hästen fick därför endast Metacam.

Ryttaren till hästen kontaktade veterinär NN och bad att nya prover skulle tas på hästen. Den blev inte bättre och ägaren frågade NN om inte hästen skulle köras till klinik, men fick svaret att det inte behövdes. NN bytte ut Metacam mot Fenylbutazon vilket hade en liten men märkbar effekt. Den 12 maj frågade ägaren igen NN om inte hästen skulle flyttas till klinik men fick svaret att den behandling hästen fick var nog. Den 19 maj var hästen tillräckligt bra för att kunna röntgas och bedövas på NNs klinik. Inga fynd gjordes vid undersökningen och de bestämde att NN skulle skriva en remiss på scintigrafi. Ägaren frågade igen om inte hästen behövde åka till klinik men fick ett nekande svar. NNs kollega påtalade att det var lång väntetid på scintigrafi varför en remiss borde skrivas omgående. Ägaren hade efter det besöket svårt att få kontakt med NN och när hästen behövde mer smärtstillande medicin fick de kontakta distriktsveterinären för recept. Den 26 maj fick ägaren kontakt med NN som då skulle skriva en remiss omgående. Ägaren hade hört sig för och ett större djursjukhus hade den första lediga tiden. Hon ville därför att remissen skulle skickas dit. Ägaren fick inget besked från NN och talade den 29 maj in ett meddelande och ringde därefter till distriktsveterinären och djurförsäkringsbolaget för att höra om de kunde börja utredningen. Hon kontaktade även djursjukhuset för att boka tid för utredning och fick då veta att remissen kommit samma dag. NN hävdade att orsaken till att det tog så lång tid var problem med försäkringsbolaget, vilket inte stämde. Hästen bokades för scintigrafi den 9 juni på djursjukhuset. Efter den dagen fick hästen den vård den behövde. Det gick tyvärr inte att rädda hästens liv och utgången hade troligen blivit densamma även om den kommit till klinik tidigare. Hästen togs bort den 11 augusti. Ägaren anser att hästen under väntetiden mellan den 19 maj till den 9 juni utsattes för onödigt lidande. Trots upprepade frågor om att köra hästen till klinik tyckte inte NN att de skulle göra det och ägaren litade på veterinären.

VETERINÄRENS ANFÖRANDE

NN blev den 11 maj uppringd av hästens ryttare som ville att han skulle komma och titta på hästen som hade haft feber av och till och inte ville stödja på vänster framben. Hästen var då behandlad av annan veterinär. NN besökte hästen den 12 maj och hästen ville då inte stödja ordentligt på vänster framben. Febern hade gått ner från att tidigare ha varit över 40 grader till att då vara 38,9° C. Vid besöket satte hästen ned hela hoven i marken och stod inte på tå och avlastade benet. Den var väldigt stel i sitt rörelsemönster och rörde sig liknande en fånghäst. NN kunde inte känna någon ökad digitalpuls eller värme i hoven. Hästen var sedan några dagar behandlad med Metacam men hade inte blivit markant bättre, dock hade febern sjunkit en del. Proverna som distriktsveterinären tagit avseende anaplasma och borrelia var negativa varför ingen vidare behandling med Engemycin gjordes. Hästen hade enligt uppgift behandlats med det tidigare. Vid undersökningen sågs ingen tydlig förklaring till varför hästen hade feber och samtidigt var kraftigt halt på vänster framben. Med tanke på hältan kunde inte hovböld, fång, fraktur eller tecken på infektion uteslutas. En fullständig blodstatus togs för att se om det fanns något som kunde förklara febersymtomen. Alla provsvar var negativa och det fanns inga tecken på infektion. Vid palpation av vänster framben fick NN manipulera benet i alla riktningar. Hästen visade inga tecken på smärta när han böjde eller sträckte benet i olika riktningar. NN hittade inget ställe där man kunde misstänka en fraktur. Han bestämde sig för att byta NSAID till Fenylbutazon för att symtomatiskt behandla smärtan och avvakta några dagar. NN beslutade att avvakta med röntgen då det inte fanns någon tydlig indikation på var hältan kom ifrån. Hans bedömning var vidare att hästen uppvisade tecken till en förbättring, dess feber hade gått ned och hästen kunde gå ut ur boxen och vända, vilket den inte kunnat några dagar tidigare.

Mellan den 12 och 19 maj tittade NN till hästen när han var på plats i stallet och hade även telefonkontakt med ryttaren. Han fick också en bild av hästens situation av övrig personal i stallet. NNs

Skriv gärna insändare och debattinlägg till Svensk Veterinärtidning, men skriv inte för långt – max 6 000 tecken inkl blankslag.

bedömning var att hästen under den veckan stod på adekvat behandling och att då flytta den till hans klinik eller annat djursjukhus skulle orsakat hästen onödigt lidande och inte ändrat behandlingen. NN bedömde att hästen stod bäst i sin hemmiljö och att den kunde behandlas adekvat där. Hästen blev stadigt bättre och NN beslutade den 19 maj att den var tillräckligt bra för att kunna transporteras till hans egen närliggande klinik för vidare utredning. Hästen utreddes samma dag för hälta. Den hade rörelsemässigt inte blivit så mycket bättre, ville inte ta ordentlig vikt på benet men kunde stundtals gå på benet. Hästen var piggare och febern hade nästan helt försvunnit. NN la en rad bedövningar för att gå vidare med att lokalisera hältan. Inga bedövningar tog bort någon hälta och misstanke om att hältan kunde vara utlöst från skador högre upp fanns. Hästen ömmade inte nämnvärt vid manipulation av benet. Proximala gaffelbandsfästet ultraljudades för att utesluta att skadan kom från det området. Det fanns endast mindre förändringar men inget som kunde förklara hältan. NN rekommenderade att gå vidare med scintigrafi för att utesluta att det fanns skelettskador eller skador i ligamentsfästen högre upp. Det fanns dock ingen specifik misstanke om frakturer högre upp då övriga kliniska undersökningar inte kunde visa några palpatoriska ömma ställen och inte heller manipulation av benet gav något stöd för det. De beslutade att NN först skulle kontakta försäkringsbolaget då djurägaren ville vara säker på att scintigrafin täcktes av försäkringen. Vid det tillfället hade inte djurägaren någon synpunkt på var scintigrafin skulle utföras. NN ordnade en remiss till ett djursjukhus men det visade sig vara några veckors väntetid. Djurägaren hade på egen hand kontaktat ett annat djursjukhus och ville hellre åka dit med hästen. På grund av hög arbetsbelastning dröjde det någon dag innan NN hann skriva en remiss till det andra djursjukhuset. Han gjorde bedömningen att det inte var väldigt akut att scinta hästen då det inte fanns några tydliga indikationer på skelettskador, vilket senare styrktes av resultatet från scintigrafin som inte gav några entydiga fynd.

NNs bedömning var att hästen kunde få adekvat vård i sin hemmiljö. Att stalla upp den på klinik skulle inte påverkat hästens lidande. Den skulle däremot utsatts för ett onödigt lidande om man hade transporterat den i det initiala skedet då den inte kunde ta upp vikt på det aktuella benet. Efter en dryg vecka hade hästen lättare att ta vikt på benet och NN kunde därför motivera att den åkte till hans klinik. Enligt journalen från djursjukhuset fick hästen exakt samma behandling där som den fick i stallet, möjligen med tillägg att den fick allmän behandling med kortison i slutet av djursjukhusvistelsen. NN kan inte utläsa ur journalen att hästen fick någon tydlig diagnos även om man verkar ha funderat över olika diagnoser. Det framkommer heller inte varför hästen avlivades två månader senare.

NN har svårt att förstå hur han kan läggas till last att ha orsakat hästen onödigt lidande då det var tio dagars väntetid innan djursjukhuset kunde utföra en undersökning. Tiden med remissen kunde ha kortats ner om djurägaren inte insisterat på att allt skulle vara klart med försäkringsbolaget innan remissen skrevs. Djurägaren skriver i anmälan att NN skulle sagt att hästen inte skulle åka till klinik, vilket är direkt felaktigt. Han sa att han ansåg att hans rekommendation under den inledande tiden av behandlingen var att hästen inte skulle transporteras då de nödvändiga undersökningarna med röntgen, ultraljud etcetera kunde göras på plats på ett fullgott och djurskyddsmässigt sätt.

JORDBRUKSVERKS YTTRANDE

Jordbruksverket överlät den veterinärmedicinska bedömningen åt ansvarsnämnden avseende veterinären NN.

ANSVARSNÄMNDENS BEDÖMNING

Ansvarsnämnden ansåg att NN borde ha varit mer drivande i utredningen av hästen. En påtagligt sjuk patient som inte inom rimlig tid svarar på insatt behandling bör remitteras vidare till en klinik med bättre resurser. Agerandet har emellertid inte påverkat utgången av fallet. Den utdragna handläggningen var inte så allvarlig att den ledde till någon disciplinpåföljd.

JOHAN BECK-FRIIS

LÄKEMEDELSVERKET
MEDICAL PRODUCTS AGENCY

Säkerhetsinformation om Metacam oral suspension för hund

Läkemedelsverket har uppmärksammats på fall med överdosering av små hundar med upp till tio gånger den rekommenderade dosen vid behandling med Metacam oral suspension för hund. Orsaken är sannolikt att i stället för att på ett korrekt sätt dosera droppvis till hundar som väger mindre än fem kg så har den medföljande doseringssprutan använts och skalstrecken på sprutan misstolkats. Det faktum att doseringssprutan alltid medföljer förpackningen kan ha bidragit till feldoseringen till små hundar.

För att undvika feldosering behöver förskrivande veterinär och apotekspersonal vara uppmärksamma på att ge tydliga anvisningar om dosering vid förskrivning och expediering av recept till små hundar.

SUSANNE STENLUND
leg veterinär, VMD
Läkemedelsverket

kanslinytt

Karolina Dahlkvist återinsatt i förbundsstyrelsen

SVF-styrelseledamoten Karolina Dahlkvist har tidigare varit tillfälligt entledigad från styrelsearbetet under en kortare period för att undvika jävssituation mellan arbetsgivaren och medlemmar i en arbetsrättslig tvist. Då denna situation inte längre föreligger är entledigandet hävt.

MARJA TULLBERG
ordförande SVF

Vilken är din diagnos? – Svar

SVAR

Symtombilden stämmer väl överens med kronisk avmagringssjuka hos hjortdjur, på engelska kallad ”chronic wasting disease”, förkortad CWD (Figur 2). CWD är en transmissibel spongiform encefalopati och lyder under epizootilagen. Det innebär att man som veterinär har anmälningsplikt redan vid klinisk misstanke. Kontakta Jordbruksverket eller ring SVA där du dygnet runt kan komma i kontakt med en veterinär på sektionen för epizootologi och sjukdomskontroll. SVA och Jordbruksverket hjälper dig med instruktioner gällande provtagning, inskickande av material och eventuella ytterligare åtgärder.

I detta fall är det aktuellt att skicka in hela skallen till SVA. Veterinären skulle få instruktion om att avliva vajan (obs – den ska inte skjutas i huvudet och den ska inte heller gå in i slakten) och därefter avskilja huvudet, packa det i godkänd kartong och skicka den till SVA. Transportsätt löses från fall till fall beroende på vad som praktiskt fungerar bäst där man befinner sig. Kroppen ska inte slaktas upp och den får inte användas till djurfoder, den ska istället destrueras.

På SVA görs ELISA-test på hjärnstam och lymfknutor för att detektera förekomst av prioner, kroppsegna strukturförändrade proteiner. Vid ett positivt ELISA-svar kompletteras analysen med en konfirmerande western blotanalys. Om även denna analys är positiv är diagnosen bekräftad. För ytterligare kunskapsuppbyggnad skulle olika delar av hjärnan undersökas med histopatologi och immunhistokemi för att studera utbredning av de karaktäristiska lesionerna med vakuolisering av vävnaden och ansamling av prioner.

Det finns andra sjukdomar som också kan ge avmagring eller påverkan på CNS och rörelseapparaten hos ren. Exempel på detta är hjärnhinnemask, *Elaphostrongylus*, som om den dör i vävnaden kan orsaka inflammation och olika störningar beroende på var inflammationen sitter. Vad gäller hull är djuren ofta tunnare under vintersäsong och foderbrist, parasitbörda eller andra underliggande sjukdomar kan orsaka avmagring. I detta fall är det flera tydliga symtom som stämmer väl överens med CWD och förekomst av epizootisjukdom ska uteslutas innan man utgår från att det finns andra orsaker. Särskilt med den rådande situationen då CWD under 2016 påvisats hos älg och vildren i Norge är vaksamhet väldigt viktigt.

Foto: Mike Hopper, KDWPT

Figur 2. *Ett långt framskridet fall av CWD hos en hjort i Kansas, USA.*

Fakta om CWD

CWD upptäcktes för första gången hos hjort i Nordamerika på 1960-talet. Sedan dess har det skett en omfattande spridning mellan stater och sjukdomen har också spridits till Kanada. Via export av djur spreds sjukdomen till Sydkorea. Fyndet i Norge 2016 var första gången sjukdomen påvisades i Europa och det är oklart varifrån smittan kom. Fallen hos älg uppvisar vissa skillnader från de fall som setts i Nordamerika.

CWD ingår liksom bland andra bovin spongiform encefalopati (BSE), klassisk och atypisk scrapie, Kuru, Creutzfeldt-Jakobs sjukdom och variant Creutzfeldt-Jakobs sjukdom, i gruppen transmissibla spongi-

forma encefalopatier. Trots att sjukdomarna har flera likheter finns det också fundamentala skillnader. Det som karaktäriserar CWD är att den till skillnad från t ex BSE smittar direkt mellan djur. Stora mängder smittämne utsöndras i urin, saliv och avföring och smitta kan finnas kvar i miljön under mycket lång tid. I endemiska områden kan prevalensen bli mycket hög och populationens åldersstruktur påverkas eftersom djur dör i förtid på grund av sjukdomen. Om sjukdomen etableras i Sverige kan påverkan på svenska hjortdjurspopulationer bli stor.

Det finns artskillnader i mottaglighet och i nuläget är kunskapen begränsad om de norska varianterna. Vi vet att älg och ren är mottagliga, kronhjort är mottaglig för de varianter som finns i USA och för rådjur och dovhjort vet vi inte. Zoonosfrågan har utretts och för närvarande anses att sannolikheten att sjukdomen kan smitta människa är mycket låg, men inte kan uteslutas. Inom EU pågår arbete med att ta fram regelverk för övervakning, planering av övervakning har också påbörjats här i Sverige.

Det ska slutligen understrykas att fallet är fiktivt, i skrivande stund har vi inte några konstaterade fall av CWD i Sverige.

noterat

Grupphållning av hästar leder sällan till svåra skador

Trots starka bevis för att hästar mår bra i grupp hålls många hästar till stor del ensamma. Hästägare oroar sig ofta för skaderisken för både häst och människa, delvis eftersom man inte vet vilka hästar som är lämpliga att hålla ihop.

I en studie utförd i Sverige, Danmark, Norge och Finland undersöktes hur gruppsammansättning påverkade skador, hästarnas reaktion på ett skrämmande föremål och svårigheten att hämta en häst ur gruppen. Grupperna var av enhetliga eller blandade åldrar, blandad eller enhetlig könsfördelning och grupper där medlemmar var konstanta eller byttes ut.

Ingenting i resultaten tydde på att grupphållning av hästar ökar risken för svåra skador. Skador förekom i låg grad och var nästan enbart ytliga, både dagen efter introduktion och efter fyra veckor. Inga skillnader sågs mellan olika gruppkonstellationer, men däremot hade islandshästar både färre skador och var mindre reaktiva i rädslotestet jämfört med varmblodshästar. Att leda bort en häst ur gruppen utan att andra flockmedlemmar följer efter tycktes lite lättare i grupper av blandade kön jämfört med grupper av enhetligt kön.

Källa: Linda Keeling et al. Injury incidence, reactivity and ease of handling of horses kept in groups: A matched case control study in four Nordic countries. Applied Animal Behaviour Science, 2016, 185, 59–65.

Foto: WolfBlur

Ingenting i resultaten tydde på att grupphållning av hästar ökar risken för svåra skador.

AniCura Djursjukhuset i Jönköping söker

- Leg. Veterinär med specialistkompetens och inriktning internmedicin eller akut- och intensivvård
- Leg. Djursjukskötare Akut- och intensivvård
- Leg. Djursjukskötare till vårt operation-team

Läs med om tjänsterna på
http://www.anicuragroup.com/karriar/lediga-tjanster

AniCura
DJURSJUKHUSET
JÖNKÖPING

Myndigheter utreder nya fall av ehec-infektion

Sex personer blev i februari sjuka av samma ehec-variant som orsakade ett utbrott under hösten 2016, rapporterade SVA den 14 mars. Myndigheterna undersöker nu hur personerna blivit smittade. En gemensam nämnare är att alla som blivit sjuka har ätit nötfärs.

Totalt är det nu 26 personer i Sverige som insjuknat med samma typ av ehec O157, varav 20 insjuknade i höstas. Mycket tyder på att de personer som smittats under 2017 har ätit samma nötfärs, fryst och upptinad, som de som blev sjuka i höstas, men det finns fortfarande osäkerheter. Smittskyddsenheter i berörda landsting fortsätter därför utredningen tillsammans med Livsmedelsverket, SVA, Jordbruksverket och Folkhälsomyndigheten.

Myndigheterna går ut med råd till allmänheten för att man ska undvika att bli smittad. Att ehec finns hos nötkreatur är inte ovanligt, det är bland annat därför man måste vara noga med hygienen när man hanterar köttfärs och tvätta händerna när man besökt gårdar, poängterar myndigheterna. Man ska inte smaka på rå köttfärs, genomsteka köttfärs ordentligt, tvätta händerna efter att man tagit i rått kött och använda olika skärbrädor och knivar till rått kött och grönsaker. Råden är extra viktiga att följa när det gäller barn, framhåller myndigheterna.

Foto: Moerschy

De senaste ehec-fallen tydliggör att man måste vara noga med hygienen när man hanterar köttfärs, poängterar myndigheterna.

AKUTA OFTALMOLOGIFALL
HOS HUND OCH KATT

17–18 november 2017
Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg

Vi har glädjen att bjuda in till ovanstående kurs för veterinärer. Kursen riktar sig till såväl aspiranter inom specialistprogrammet för hundens och kattens sjukdomar som till veterinärer som vill uppdatera sig inom hundens och kattens ögonsjukdomar.

FÖRELÄSARE

Peter Bedford, Professor Emeritus of Veterinary Ophthalmology, DipECVO, PhD, The Royal Veterinary College London, UK.

Kristine Bundgaard, Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, Ögonlysare, Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg.

Karin Berggren, Resident ECVO, Evidensia Specialistdjursjukhuset Strömsholm.

Ditte Ljungqvist, Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg

Abtin Mojarradi, Specialistkompetens i hundens och kattens sjukdomar, Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg.

UR INNEHÅLLET

- Klinisk undersökning av det akut skadade ögat och dess omgivande struktur
- Diagnostiska tekniker
- Behandling
- Glaukom
- Neurooftamologi
- Fallbeskrivningar

ANMÄLAN & INFO

Kontakta Gunilla Bylander, 042-16 80 29 eller anmalan.djursjukhusethbg@evidensia.se.

Sista anmälningsdag är 20 oktober 2017.

Kursavgiften är 9 200 kr exkl moms och inkluderar luncher, middag, kaffe och kursmaterial.

Vi hjälper er gärna med bokning av boende.

Som huvudföreläsare presenterar vi stolt DipECVO **Peter Bedford**, känd som kursansvarig och arrangör för ESAVS oftalmologikurser.

Varmt välkommen!

EVIDENSIA
DJURSJUKHUSET
HELSINGBORG
SPECIALISTDJURSJUKHUS

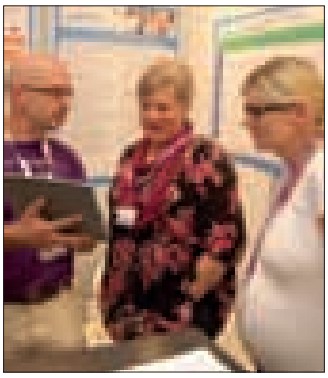

Veterinärförbundet söker en kansliveterinär

Sveriges Veterinärförbund är ett fackförbund och en intresseorganisation som organiserar landets veterinärer. Förbundet har till syfte att bland annat främja veterinärmedicinsk utveckling, arbeta med fackliga frågor, tillhandahålla specialistutbildning samt tillvarata medlemmarnas sociala och ekonomiska intressen.

Sveriges Veterinärförbund söker en kansliveterinär för arbete med veterinärförbundets veterinärmedicinska och vetenskapliga frågor. I tjänsten ingår bland annat att samordna fortbildningsverksamheten (inklusive specialistutbildningarna och Veterinärkongressen) och arbetet med veterinärmedicinska frågor, sammanställa remissvar till myndigheter, sprida information om verksamheten till medlemmarna samt att ansvara för aktiviteter och evenemang riktade mot befintliga och nya medlemmar.

Vi söker en legitimerad veterinär med intresse för utbildning och vetenskapliga frågor, som är utåtriktad, har lätt för att uttrycka sig i tal och skrift på svenska och engelska, är strukturerad och organiserad, har god social förmåga, har lätt för att samarbeta och som ser utmaningar där andra ser svårigheter.

Erfarenhet av fort- och vidareutbildning samt projektledning och arbete med marknadsrelaterad verksamhet är meriterande.

Sveriges Veterinärförbund har ett kansli beläget i vackra lokaler på Kungsholmen i Stockholm.

Sista ansökningsdag: 16 april.

Tillträde efter överenskommelse.

Ansökan skickas till per.carlsson@svf.se. Frågor besvaras av kanslichef Per Carlsson, 070-5671235.

Facklig kontaktperson: Jessica Berlin. Hon nås på jessica.berlin@svf.se, 073-5400800.

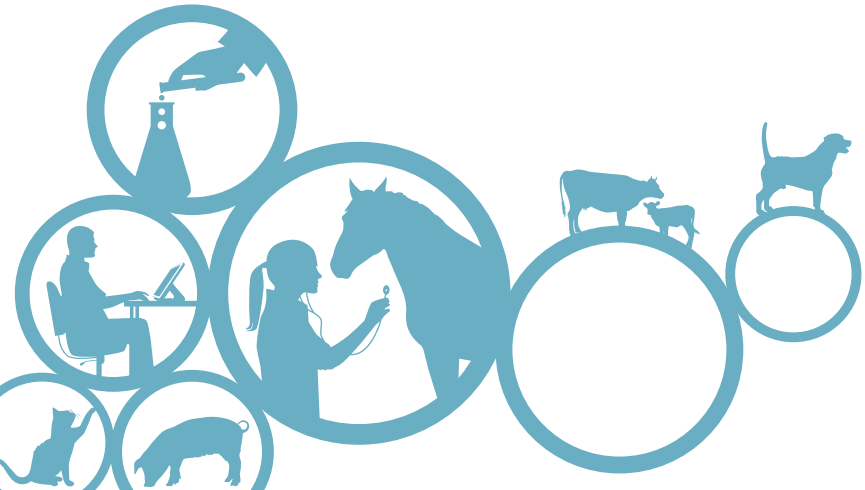

Sveriges Veterinärförbund
Box 12 709 • 112 94 Stockholm • kansli@svf.se • svf.se

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

litteraturtjänst

Lån, kopior av artiklar eller litteratursökning kan beställas från SLU-biblioteken www.bib.slu.se
Frågor angående beställningar av lån eller kopior tel: 018-67 11 12, fax: 018-67 28 53 eller e-post: lan@bibul.slu.se
Frågor angående litteratursökning tel: 018-67 11 03 eller e-post: ultunabiblioteket@bibul.slu.se
Lösnummer av Läkartidningen kan beställas från Läkartidningens sekretariat per brev, Läkartidningen, Box 5610, 114 86 Stockholm, eller per tel 08-790 33 00.

Adress till Dansk Veterinærtidsskrift: Peter Bangs vej 30, DK-2000 Frederiksberg, Danmark.

Adress till Norsk Veterinærtidsskrift: Den Norske Veterinærforening, Pb 6781, S:t Olavs Plass, NO-0130 Oslo, Norge.

- **Har goldbehandling indflydelse på kalvesundheden?**
  Har sintidsbehandling påverkan på kalvhälsan?
  K Lawaetz, L Juhl Rytter, K Hornbæk Mikkelsen
  Dansk VetTidsskr, 2016, 99, 10, 36–39

- **Anvendelse af bifosfater i hestepraksis**
  Användning av biofosfater i hästpraktik
  S Albæk Kolding
  Dansk VetTidsskr, 2016, 99, 13, 26–29

- **Eksperimentel bakteriofagterapi til behandling af kronisk *Pseudomonas aeruginosa*-otitis hos hund**
  Experimentell bakteriofagterapi som behandling av kronisk *Pseudomonas aeruginosa*-otit hos hund
  A Moodley, J Mølgaard
  Dansk VetTidsskr, 2016, 99, 13, 30–33

- **Vurdering af metode til calciumanalyse i kvægpraksis**
  Värdering av kalciumanalysmetoder i nötpraktik
  H Pedersen, A Skovbjerg Christensen
  Dansk VetTidsskr, 2016, 99, 16, 32–37

- **Erfaringer med korsbåndsoperationer hos større hunde**
  Erfarenheter från korsbandsoperationer hos större hundar
  L Langerhuus
  Dansk VetTidsskr, 2017, 100, 1, 30–33

- **Transuretral cystoskopi (TUC) ved diagnostikk av nedre urinveislidelser hos tispe**
  Transuretral cystoskopi (TUC) vid diagnostik av nedre urinvägssjukdom hos tik
  A M Knutsen
  Norsk VetTidsskr, 2016, 128, 7, 458–464

- **Ammoniakk (NH_3) i norske mjølkeproduksjonsbesetninger**
  Ammoniak (NH_3) i norska mjölkproduktionsbesättningar
  L E Ruud
  Norsk VetTidsskr, 2016, 128, 8, 536–540

- **Økning av Canine Pancreatic Lipase immunoreaktivitet (cPLI) hos hunder på langtidsbehandling med prednisolon**
  Ökning av Canine Pancreatic Lipase-immunoreaktivitet (cPLI) hos hundar med långtidsbehandling med prednisolon
  H Heggen
  Norsk VetTidsskr, 2017, 129, 1, 14–17

- **Artrose. Bakgrunn for bruk av diagnosen hos hest og andre husdyr**
  Artos – Grund för användning av diagnosen hos häst och andra husdjur
  A M Rørvik
  Norsk VetTidsskr, 2017, 129, 1, 18–21

- **Missfall orsakades av myggburna Rift Valley-feberviruset**
  C Ahlm, M Evander
  Läkartidn, 2016, 113, 42, 1802

- **Kraftig ökning av tularemi i norra Sverige**
  M Furberg
  Läkartidn, 2016, 113, 48, 2160–2161

Lundens Djurhälsa AB är ett veterinärmedicinskt kunskapsföretag. Vi arbetar med veterinärmedicinsk grisrådgivning och förebyggande djurhälsovård. Till vårt team söker vi nu en

Grisintresserad veterinär

Tjänsten utformas efter Din bakgrund och kompetens. Antingen så är Du redan specialist eller har stor erfarenhet av arbete som veterinär med grisar eller så utformar vi tjänsten som en utbildningstjänst där vårt mål är att medverka till att Du inom några år erhåller specialistkompetens i grisens sjukdomar. För oss är det viktigaste att Du precis som vi brinner för att arbeta med grisar.

Vi söker dig som:
- har ett stort grisintresse.
- tycker om människor.
- är intresserad av siffror, ekonomi och teknik.
- vill se människor och företag utvecklas.
- är problemlösare och ser möjligheter.

Placeringsorten utgår från bostaden och är mycket flexibel, men vi ser gärna en bostadsort i södra Sverige.

Visst låter det intressant!

Hör av dig till VD Erik Lindahl, tel 07055-91200 alternativt erik.lindahl@lundens.com.

Ansökan med meritförteckning skickas senast den 20 april 2017 till erik.lindahl@lundens.com.

Lundens Djurhälsa AB
Lundens gård, 311 96 Långås
Tel: 0346–91200, 0705–59 12 00, 0705–59 12 99
www.lundens.com

KONGRESSER & KURSER

Svenska

Webbkurser
DISA – Djuromsorg vid slakt och annan avlivning
Djurskyddsbedömning Gris
Hantering av djurskyddsbrott.
Arr: Nationellt centrum för djurvälfärd (SCAW). Info: Maria Forsberg Lönn, maria.lonn@slu.se och www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/nationellt-centrum-for-djurvalfard/utbildning1/aktuella-utbildningar/ eller www.slu.se/scaw

v 14

7–8/4 -17. FVF ordinarie föreningsstämma med kurs i företagande, Stockholm.
Info: vetjohanna@gmail.com

v 16

20–21/4 -17. Grundläggande ultraljudskurs – buk smådjur, Stockholm.
Arr: KRUUSE Svenska AB.
Info: www.kruuse.com, anders.hildebrand@kruuse.com, 070-101 67 17

21–22/4 -17. Ophthalmology for the small animal practitioner – a practical, in-depth approach, Uppsala.
Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning

21–22/4 -17. How to take good radiographs & interpret them in lame/non-lame horses, Strömsholm. Arr: VetPD.
Info: www.vetpd.com/courses-detail.php?event=376

v 17

24–25/4 -17. Rådgivning i dikobesättningen – med fokus på avelstjuren, Uppsala och Bälinge. Arr: Växa Sverige.
Info: ylva.persson@vxa.se, www.vxa.se

26/4 -17. "Med hud och hår" – grundläggande dermatologi, Märsta.
Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning

27/4 -17. "Med hud och hår" – grundläggande dermatologi, Borås.
Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning

v 18

6/5 -17. Cytology of skin and subcutaneous lesions – a practical approach, Uppsala. Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning

6–7/5 -17. Neurologi, Strömsholm.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 19

8–9/5 -17. Exotics/Papegojor, Malmö.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

11–13/5 -17. Röntgendiagnostik för smådjurspraktiker, Göteborg.
Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

v 20

15–16/5 -17. Kurs: Tandproblem hos kanin och gnagare, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

18–19/5 -17. A team approach: From diagnostics to rehabilitation, advanced course, Göteborg. Arr: VeTA-bolaget.
Info: www.vetabolaget.se

19–20/5 -17. Hästtandvård delkurs 1, VHC, SLU, Uppsala.
Arr: SLU, Ove Wattle.
Info: ove.wattle@slu.se

v 22

29–31/5 -17. Kurs: Endodonti del I, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

29–31/5 -17. Vårmöte på Västkusten, Fiskebäckskil med omnejd.
Arr: Sällskapet äldre veterinärer.
Info: Solveig Nilsson, 070-553 28 00, vmd.solveig@bredband.net
(se annons i denna tidning)

29/5–3/6 -17. XXVIth Nordic Medical History Congress (26:e Nordiska medicinhistoriska kongressen), Uppsala.
Info: https://nmhc2017.se/

NY 2–3/6 -17. Basic abdominal ultrasound course with a special focus on critically ill patients and the use of ultrasound in emergency situations, Borås. Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

v 24

12–16/6 -17. Kurs: Dentistry del I, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 25

20–22/6 -17. Kurs: Kattandvård, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 34

24–26/8 -17. Kurs: Drillning i endo-, perio- och resto, Halmstad.
Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 35

1–2/9 -17. Equine neck conditions & practical neurology for practitioners, Helsingborg. Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=319

1–3/9 -17. Kurs: Oral kirurgi – rekonstruktion/plastik, Halmstad.
Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 38

18–20/9 -17. Kurs: Endodonti del II, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 39

25–26/9 -17. Kurs: Oral patologi, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

29–30/9 -17. Hästtandvård Examination för SLUs utbildning hästodontologer, VHC, SLU, Uppsala.
Arr: SLU, Ove Wattle.
Info: ove.wattle@slu.se

v 40

2–6/10 -17. Kurs: Dentistry del II, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 41

13/10 -17. Abdominal, thoracic & soft tissue ultrasound, Strömsholm.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=322

v 42

18–20/10 -17. Kurs: Extraktionskurs, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 45

9–10/11 -17. Veterinärkongressen, Uppsala. Arr: SVS och SVF.
Info: Vasso Norlund, SVF, 08-545 558 27, vasso.norlund@svf.se
www.svf.se/sv/Sallskapet/Veterinarkongressen/

v 46

NY 17–18/11 -17. Akuta oftalmologifall hos hund och katt, Helsingborg.
Arr: Evidensia Specialistdjursjukhuset Helsingborg.
Info: Gunilla Bylander, 042-16 80 29, anmalan.djursjukhusethbg@evidensia.se
(se annons i denna tidning)

v 47

NY 21–24/11 -17. Kurs: Kanin- och smådjurstandvård, Halmstad.
Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 48

NY 27–29/11 -17. Kurs: Tips & tricks för tandteamet, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

NY 1–3/12 -17. Kurs: ENT – ear, nose & throat surgery, Halmstad.
Arr: Accesia AB. Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 50

NY 14–16/12 -17. Kurs: Tandreglering, Halmstad. Arr: Accesia AB.
Info: http://academy.accesia.se, academy@accesia.se

v 4, 2018

NY 26–28/1 -18. 6th Nordic small animal veterinary conference, Göteborg.
Arr: Blå Stjärnan Akademin.
Info: www.blastjarnan.se/bsa-kongress

Internationella

Fler internationella kurser hittar du på Vet Agendas hemsida www.vetagenda.com, på British Small Animal Veterinary Associations hemsida www.bsava.com och på European School for Advanced Veterinary studies hemsidor www.esavs.org, www.esavs-master.org, www.esavs-certificate.org och på hemsidan för The British Equine Veterinary Association (hästveterinärkurser) www.beva.org.uk/news-and-events/beva-courses samt på World Veterinary Association (WVA) continuing education portal wva.wcea.education

v 14

4–6/4 -17. Monitoring and maintaining riding arenas, Mainz, Tyskland.
Arr: Arbeitsgruppe Pferd.
Info: www.agpferd.com/conferencescourses

5/4 -17. Essential veterinary chiropractic for equine and companion animals, Bournemouth, Storbritannien.
Arr: IAVC. Info: www.i-a-v-c.com

7–8/4 -17. Evidence-based farriery for equine practitioners, Århus, Danmark.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=310

8–9/4 -17. Small animal soft tissue surgery, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 16

21/4 -17. Small animal anaesthesiology, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

21–22/4 -17. Medical neurology & medical oncology, Vanda, Finland.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

22–23/4 -17. Medical issues of rabbits with Dr. Frances Harcourt-Brown, Warszawa, Polen. Arr: furryvets.com. Info: www.furryvets.com/gb

22–23/4 -17. Small animal critical care, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control). Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 17

NY 26–28/4 -17. Seniorkurs: Kostall – kokomfort, kostnader & kompromisser, Køge, Danmark.
Arr: Boehringer Ingelheim Vetmedica.
Info: 040-23 34 00, www.bivet.nu
(se annons i denna tidning)

v 18

4/5 -17. Cytology of skin and subcutaneous lesions – a practical approach, Oslo, Norge. Arr: Swevet.
Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

5/5 -17. Cytology of skin and subcutaneous lesions – a practical approach, Köpenhamn, Danmark.
Arr: Swevet. Info: http://shop.swevet.se/sv/utbildning/

5–6/5 -17. Medical neurology & medical oncology, Oslo, Norge.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

7–10/5 -17. 8th International conference on emerging zoonoses, Manhattan, Kansas, USA.
Info: www.zoonoses-conferences.com

v 19

10–11/5 -17. Anaesthesia & oral and pharyngeal surgery, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 20

18–19/5 -17. Dermatology, Greve, Danmark. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

20–21/5 -17. Small animal neurology and radiology, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control). Info: ww.vetco.org/en/conferences-2017

v 21

22–23/5 -17. Gastrointestinal surgery II & Urinary and reproductive tract surgery, Greve, Danmark.
Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

22–26/5 -17. International sheep veterinary congress, Harrogate, Storbritannien.
Arr: International sheep veterinary association.
Info: www.sheepvetsoc.org.uk/isvc2017

24–27/5 -17. Zoo and wildlife health conference 2017, Berlin, Tyskland.
Arr: Leibniz Institute for Zoo and Wildlife Research (IZW).
Info: www.izw-berlin.de/the-zoo-and-wildlife-health-conference.html

v 22

30–31/5 -17. Feline medicine, Greve, Danmark. Arr: Evidensia Academy.
Info: www.evidensiaacademy.com

v 23

9–11/6 -17. Fundamentals of small animal dentistry and oral surgery, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 24

NY 14–16/6 -17. ICAR (The international committee for animal recording) 2017 conference, Edinburgh, Storbritanien.
Info: www.icar2017.co.uk

v 26

27–29/6 -17. UFAW 2017: Measuring animal welfare and applying scientific advances – why is it still so difficult, Surrey, Storbritannien.
Arr: The universities federation for animal welfare (UFAW).
Info: www.ufaw.org.uk/ufaw-events/ufaw-events

v 34

21–25/8 -17. Juniorkurs, Skærbæk, Danmark.
Arr: Boehringer Ingelheim Vetmedica.
Info: 040-23 34 00, www.bivet.nu
(se annons i denna tidning)

24–26/8 -17. 21th European society for domestic animal reproduction, ESDAR, conference, Bern, Schweiz.
Info: www.esdar.org

29–31/8 -17. 33 th World veterinary congress (WVC) – Global Seminar on Animal Welfare, Incheon, Korea.
Arr: WVC.

MITTNORRLANDS DJURSJUKVÅRD

MittNorrlands Djursjukvård är det största djursjukvårdsföretaget i Mellannorrland med djursjukhus och kliniker i Åre, Östersund, Sundsvall och Härnösand. Vi behöver förstärka bemanningen på veterinärsidan då vi fortsätter att växa.

Vi söker:
KLINIKVETERINÄRER till Östersunds Djursjukhus, Ejra Djurklinik, Åre Djurklinik, Östersunds Hästklinik och Djursjukhuset Sundsvall, samt **STERILTEKNIKER** med stationering i Sundsvall.

Alla kompetensnivåer är välkomna att söka. Vi lägger stor vikt vid personliga egenskaper såsom vilja att utveckla sig själv och verksamheten, lojalitet till uppdraget och ett glatt humör.

Ta chansen att bli en del av ett kompetent och positivt gäng som alla strävar mot samma mål, att leverera vård av bästa kvalitet till Mellannorrlands djurägare.

För mer information om vilka tjänster vi kan erbjuda, kontakta Johan Bromée, johan@bromee.se.

➤ Info: http://www.worldvet.org/congress.php?year=2017, http://wvc2017korea.com/

v 35

NY Hösten -17. Master of companion animal clinical science, Köpenhamn, Danmark.
Arr: University of Copenhagen.
Info: www.cacs.ku.dk, master@sund.ku.dk
(se annons i denna tidning)

1–2/9 -17. Equine neck conditions & practical neurology for practitioners, Oslo, Norge. Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=320

v 36

4–8/9 -17. 26th International conference of the world association for the advancement of veterinary parasitology (WAAVP) 2017, Kuala Lumpur, Malaysia.
Info: www.waavp2017kl.org

8–9/9 -17. 33rd European embryo transfer association, AETE, conference, Bath, Storbritannien.
Info: www.aete.eu

v 38

23–24/9 -17. Feline medicine, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 39

25–28/9 -17. 42nd World small animal veterinary association (WSAVA) congress and FECAVA 23rd Eurocongress, Köpenhamn, Danmark.
Info: www.wsava.org/events/wsava-congress

v 40

7–8/10 -17. Small animal cardiology, Warszawa, Polen. Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control).
Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 42

18/10 -17. Essential veterinary chiropractic for equine and companion animals, Sittensen, Tyskland. Arr. IAVC.
Info: www.i-a-v-c.com

v 46

NY 17–18/11 -17. Lameness diagnostics (incl objective gait analysis), Århus, Danmark. Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=333

NY 18–19/11 -17. Small animal nephrology and urology, Warszawa, Polen.
Arr: VetCo (Veterinary Consulting & Control). Info: www.vetco.org/en/conferences-2017

v 49

NY 9–10/12 -17. Practical neonatology for equine practitioners (case-based course), Helsingfors, Finland.
Arr: VetPD.
Info: http://www.vetpd.com/courses-detail.php?event=327

SVERIGES VETERINÄRFÖRBUND

FÖRBUNDSSTYRELSE

Ordförande	*Telefon*
MARJA TULLBERG	072-748 78 98
Vice ordförande	
ANDERS FORSLID	0413-55 32 20
MARLENE ARESKOG	070-713 95 56
KAROLINA DAHLKVIST	073-987 12 06
SUSANNA STERNBERG LEWERIN	070-857 75 67
LOTTA HOFVERBERG	073-151 22 50
JOHN-FILIP LUNDIN	073-320 27 68
LOTTA MÖLLER	073-964 20 78
LARS-ERIK STABERG	070-438 98 78

ANSTÄLLDA VETERINÄRERS FÖRENING – AVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
FREDRIKE RITTER	0768-23 35 88
Vice ordförande	
HELEN LOOR	073-097 62 97
Sekreterare	
UNDER TILLSÄTTNING	
Kassör	
ELEONOR FREDLER	070-341 19 41
Ledamöter	
ANNA BÄCKVALL	010-122 83 14
KAJSA GUSTAVSSON	070-980 09 65
SHWAN KAREEN	070-798 68 68
ULRIKA LIND	073-354 53 38

FÖRETAGANDE VETERINÄRERS FÖRENING – FVF

STYRELSE

Ordförande	*Telefon*
JOHANNA HABBE	0707-96 94 74
Sekreterare	
SOFIA MÜLLER	070-992 48 95
Kassör	
MAJA-LISA SABEL	070-591 71 50
Ledamöter	
CHRISTINA SVEDBERG	073-600 22 21
LINNEA LARSSON	070-378 40 48

I veterinärförbundet ingår förutom dessa funktioner ett antal råd, kommittéer och nämnder. Samtliga förtroendevalda förbundsmedlemmar listas på hemsidan www.svf.se

SVERIGES VETERINÄRMEDICINSKA SÄLLSKAP – SVS

KOLLEGIUM

Ordförande
SUSANNA STERNBERG LEWERIN

Vice ordförande
TORKEL EKMAN

ERIKA CHENAIS
HÅKAN LANDIN
LENA MALMGREN
BENGT ERIKSSON
HANNA BREMER

Sektioner inom Sveriges Veterinärmedicinska Sällskap

FÖRSÖKSDJURSSEKTIONEN

Ordförande
BENGT ERIKSSON

Sekreterare
ANNA GRANLUND

HUSDJURSSEKTIONEN:

Ordförande
HÅKAN LANDIN

Sekreterare
MATS SCHARIN

HÄSTSEKTIONEN

Ordförande
LENA MALMGREN

Sekreterare
ANETTE GRAF EDLING

SEKTIONEN FÖR VETERINÄR FOLKHÄLSA

Ordförande
ERIKA CHENAIS

Sekreterare
ELINA ÅSBJER

SMÅDJURSSEKTIONEN

Ordförande
HANNA BREMER

Sekreterare
TILDE BÖRJESSON

Mina favoritlärare

Ill: Karin Åström Bengtsson

Jag läste på facebook att Cissi T hade blivit pensionär. Omöjligt, var min första tanke, inte den lilla flicksnärtan. En snabbkoll i veterinärkalendern från 2004 visade att det visst var både möjligt och logiskt. Och en enkel matematisk beräkning bekräftade att jag själv var på god väg dit, till pensionärskapet. Hujedamig!

Cissi var en av våra lärare på ambulansen i början av 1980-talet. Hon var en av mina absoluta favoritlärare av många anledningar. Till att börja med hade hon ”flow” i sitt sätt att arbeta. Cissis bil var alltid iväg först, väl framme på gårdarna fanns en militärisk ordning bland studenterna, alla visste sin plats.

Cissi var också suverän på att lära oss studenter attityd; ”Hästveterinär, vad är en hästveterinär? En med hästsvans, eller?” utbrast Cissi en gång när djurägaren speciellt hade önskat få en hästveterinär skickad till gården. Det rådde heller aldrig något tvivel om huruvida kvinnor var lämpade för DV-jobbet. I början av 1980-talet var könsfördelningen mellan studenterna fortfarande 50/50 och kvinnliga distriktsveterinärer var snarare ett undantag än regel.

Alla studenters dröm under studietiden var att få uppleva en koförlossning alternativt livmoderframfall. En journatt blev kursaren Håkan och jag bönhörda. Cissis muntra stämma väckte oss mitt i natten: en framfallen livmoder skulle reponeras. Väl framme i ladugården blev alla medhjälpare tilldelade sina uppgifter, den framfallna livmodern tvättades grundligt (här kom jag att tänka på en sann historia om en student som svarade så här på en muntlig tentafråga om hur man reponerar en framfallen livmoder, ”Först tvättar man kon. Har man riktigt bråttom så struntar man i öronen”) och Cissi tog plats bakom kon och prolapsgallret med orden ”Så här är det, livmödrarna ska in och kalvarna ska ut. Nu kör vi”. En boxningsmatch började och efter en mycket kort tid hördes det ett ”schlurp” och Cissi hade vunnit ronden. Livmodern var inne. Imponerande.

En annan av mina favoritlärare var virologiprofessorn Zvonimir Dinter som undervisade oss som sin sista årskull innan pensioneringen. Om Dinter (jag hörde aldrig någon kalla honom vid förnamn) gick det rykten om hur nära han hade varit att få Nobelpriset, man visade en liten springa mellan tummen och pekfingret, så nära. Sant eller inte, han var i alla fall en genialisk föreläsare. Föreläsningarna var som teaterföreställningar där virologiska fakta kryddades med spännande historier. Ni minns kanske, hur han fick lifta med provinsialläkarens karet som drogs av två lipizzanerhästar. Dinter kunde imponera på läkaren genom en diagnos som han ställde långt ifrån ladugården. Kossorna råmade högt och på ett speciellt sätt eftersom de stod med frambenen i krubban för att lindra den fruktansvärda smärtan som pseudorabies orsakade. Fjärrdiagnosen hade inte varit möjlig om de åkt bil eftersom råmandet inte hade hörts då.

En gång under kriget ordinerades han att vikariera som läkare då kompaniet blev insnöat i Balkanbergen. Den enda medicinen som fanns tillgänglig var acetylsalicylsyra som lyckligtvis lindrade en hög befälhavares artritsmärta. Om jag inte minns fel var en av diffdiagnoserna en könssjukdom, vilket hade varit en pinsammare diagnos för veterinären att ställa.

Dinter föreläste i ett lugnt tempo och med en charmig öststatsbrytning, nu och då åkte hans högra pekfinger upp: ”Akta! Mycket viktigt!” och då åkte rödpennan fram, en kommande tentafråga. Jag tror alla klarade virologitentan på första försöket. Vår årskurs hedrade Dinter genom att komma festklädda till hans sista föreläsning. Vi sjöng en trudelutt och räckte fram en blomsterbukett som tack för hans fina gärningar.

Jag träffade Cissi på Phlugan i höstas. Hon var fortfarande den lilla flicksnärtan, dagen till ära klädd i en elegant kreation med lurvig boa. Jag passade på att tacka henne för de goda råden på 1980-talet. ”Flow” i arbete, yrkesstolthet och attityd är fortfarande mina rättesnören med 30 plus år i yrket. Och under min korta karriär som DV kunde jag under kniviga situationer nästan höra Cissi viska i örat: ”Kom igen, livmödrar ska in, kalvar ska ut!”

Ritva Krokfors Wretemark

PERSONNOTISER

Födelsedagar i maj 2017

Den veterinär som inte önskar få sin bemärkelsedag publicerad i SVT måste meddela detta till förbundskansliet eller redaktionen senast två månader före födelsedagen.

Karin Råberg, Nättraby, 50 år den 2/5
Maria Nilsson Norge, 60 år den 3/5
Lena Bäck, Stockholm, 50 år den 4/5
Gunilla Hallgren, Uppsala, 50 år den 4/5
Sune Gregorius, Munkedal, 70 år den 7/5
Bo Regnér, Gävle, 85 år den 9/5
Lars Lund, Malmö, 85 år den 12/5
Christer Sundqvist, Katrineholm, 70 år den 12/5
Elov Larsson, Gammalkil, 75 år den 15/5
Margareta Elborgh, Moheda, 70 år den 15/5
Urban Berg, Ljusdal, 70 år den 16/5
Inger Wikström, Stockholm, 75 år den 19/5
Björn Wennman, Rosvik, 80 år den 22/5
Hans Bernhardsson, Norrtälje, 60 år den 22/5
Jan Fischerström, Matfors, 70 år den 23/5
Kajsa Gidlund, Gällö, 50 år den 24/5
Roger Fredman, Örebro, 50 år den 25/5
Karl Erik Hammarberg, Hudiksvall, 75 år den 26/5
Susanne Åhman, Mariefred, 50 år den 26/5
Ingrid Boström, Östersund, 60 år den 27/5
Ingvar Friede, Jönköping, 80 år den 29/5
Karin Grönwall, Falkenberg, 75 år den 30/5
Eva-Maria Söderman, Axmar, 50 år den 30/5
Catarina Fischerström, Matfors, 60 år den 31/5
Hans Lindersson, Vingåker, 60 år den 31/5

Avlidna

F distriktsveterinär **Jan Håkanson** avled den 8 mars 2017. Han föddes 1934 i Västerås, tog studenten där 1954 och veterinärexamen 1962. Han innehade diverse vikariat innan han anställdes som assistentveterinär vid Västmanlands läns hushållningssällskap 1964. Därefter arbetade han som veterinär vid Djurhälsovården, Farmek och som laboratorieveterinär vid Svelab i Västerås från 1970. Från 1974 var han verksam som distriktsveterinär med stationeringsort Arvika. Han pensionerades 1997.

F överveterinär **Hans Lundquist** avled den 19 februari 2017. Han föddes 1934 i Västerås, tog studenten där 1954 och veterinärexamen 1959. Han innehade diverse vikariat innan han anställdes som assistentveterinär vid Östergötlands läns hushållningssällskap 1963 och som besiktningsveterinär vid kontrollslakteriet i Hultsfred 1964. Därefter var han verksam som överveterinär vid kontrollslakteriet i Vimmerby från 1972 och i Linköping från 1986. Han pensionerades 1999.

LÄNSSTYRELSEN
I KRONOBERGS LÄN

Länsstyrelsen i Kronobergs län söker

LÄNSVETERINÄR

Mer information finns på
www.lansstyrelsen.se/kronoberg

Välkommen med din ansökan
senast 2017-04-18.

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Box 12 709
112 94 STOCKHOLM

BESÖKSADRESS: **Kungsholms Hamnplan 7**
TELEFON: 08-545 558 34
TELEFAX: 08-545 558 39
HEMSIDA: ***www.svf.se***

REDAKTION:
JOHAN BECK-FRIIS
ansvarig utgivare & chefredaktör
TELEFON: 08-545 558 33
MOBIL: 070-717 73 25
E-POST: ***johan.beck-friis@svf.se***

SUZANNE FREDRIKSSON
journalist
TELEFON: 08-545 558 32
E-POST: ***suzanne.fredriksson@svf.se***

BRITA TRYBOM
redaktionssekreterare, annonser
TELEFON: 08-545 558 34
E-POST: ***brita.trybom@svf.se***

LILL OCH KJELL EFVERGREN, EXPONERA
layout
TELEFON: 070-566 5661, 0734-28 26 80
E-POST: ***info@exponera.net***

WIKSTRÖMS TRYCKERI AB, UPPSALA
tryckeri

ISSN 0346–2250

UTGIVNINGSPLAN 2017

Nr	Utgivning	Annonsstopp	Manusstopp
1	24 jan	20 dec -16	13 dec -16
2	21 feb	24 jan	17 jan
3	14 mar	21 feb	14 feb
4	4 apr	14 mar	7 mar
5	3 maj	4 apr	28 mar
6	30 maj	3 maj	26 apr
7–8	4 juli	30 maj	23 maj
9	5 sep	15 aug	8 aug
10	3 okt	5 sep	29 aug
11	31 okt	3 okt	26 sep
12	28 nov	31 okt	24 okt
13	19 dec	28 nov	21 nov

SVENSK VETERINÄRTIDNING
Prenumerationspris 2017
Sverige: 1 310 kronor + moms.
Europa: 1 660 kronor + moms i EU.
Utanför Europa: 1 810 kronor.
Medlemmar i veterinärförbundet har 450 kronor i rabatt.

TS FACKPRESSUPPLAGA 2015 – 3 500 EX

FÖRBUNDSKANSLIET *se sidan 3*

Dechra
Veterinary Products

DechraNews

2017 #1

STÖDJANDE DIETER

med marknadens högsta innehåll av direkt aktiva omega 3-fettsyror från fisk och hydrolyserat laxprotein

CIRCLE of GOOD

NYHET! SPECIFIC™ Allergy Management Plus, finns nu som 12 kg förpackning samt som våtfoder!

RECEPTBELAGDA LÄKEMEDEL

Sporimune® vet.
(ciklosporin)
Nu även registrerad för katt

Prednicortone® vet.
(prednison)

BRETT SORTIMENT VÅRDPRODUKTER

för bland annat rengöring och vård av hudbarriären

DermaBenSs
(benzoylperoxid, salicylsyra)
Tritz:Chlor4
(tri-EDTA, 4% klorhexidin)
DermAllay Oatmeal
(kolloidal havrepulver, ceramider)
Tritz:Chlor
(tri-EDTA, 0,15% klorhexidin)

Dechra Academy

Via Dechra Academy får du tillgång till våra kostnadsfria föreläsningar/webinars - när du själv har tid

Registrera dig via www.dechra.se
för att få tillgång till ovanstående utbildningstillfällen.

INBJUDAN SEMINARIUM

Välkommen till en interaktiv allergiföreläsning med föreläsaren

Sue Paterson

[illegible]

Onsdag 19 april - Västra Djursjukhuset i Göteborg
Torsdag 20 april - Anicura Djursjukhuset i Kumla

Föreläsningen hålls kl. 17-21 och vi bjuder på en lättare buffé och kaffe.

Maila er anmälan snarast till mg.se@dechra.com

[illegible]

Vänliga hälsningar
Dechra Veterinary Products AB, info.se@dechra.com, 08-32 53 55
www.dechra.se www.specific-diets.se

Posttidning A
Retur, Box 12709 • 112 94 Stockholm

Porcilis® PCV M Hyo

Färdigblandat kombinationsvaccin för skydd mot både porcint circovirus typ 2 (PCV2) och *Mycoplasma hyopneumoniae* (M Hyo).

Dubbelt skydd Enkel injektion

Porcilis® PCV M Hyo

Färdigblandat vaccin för svin, bara att montera sprutan på flaskan och börja vaccinera.

Skyddar mot PCV2 och M Hyo under hela uppfödningsperioden

Efter en vaccination skyddar Porcilis® PCV M Hyo mot PCV2 i 22 veckor och mot M Hyo i 21 veckor, vilket i normala fall räcker ända fram till slakt.

Färdigblandat kombinationsvaccin

Vaccinet behöver inte blandas, vilket sparar både tid och arbete. Antalet injektioner för grisarna reduceras också, eftersom Porcilis® PCV M Hyo ges som en enkeldos.

Förpackningsstorlek: 100 ml (50 doser)

Hög säkerhetsprofil

Porcilis® PCV M Hyo innehåller det patenterade adjuvanset Emunade®, som har en mycket god säkerhetsprofil. Mindre än 1% av vaccinerade djur uppvisar övergående lokala reaktioner på mindre än 2 cm i diameter, vilka försvinner på ett dygn.

Porcilis® PCV M Hyo reducerar:

- Viremi
- Virusförekomst i lungor och lymfatisk vävnad
- Virusutsöndring orsakad av PCV2-infektion
- Lungskador orsakade av M Hyo-infektion
- Förlorad tillväxt under uppfödningsperioden pga infektion av M Hyo och/eller PCV2

Porcilis® PCV M Hyo. Receptbelagt läkemedel. Injektionsvätska, emulsion. Datum för godkännande av produktresumé: 2017-02-17. För mer information: www.fass.se.

SE/PMH/0317/0003

INTERVET AB • Box 6195 • 102 33 Stockholm • www.msd-animal-health.se

MSD Animal Health